

175

Sehavsskipper
Ole Hansens

Grindringer 1882-1912

Gunnar Becken

064400168

Hfest des 1932

G.I.

... 35 år av mit liv opp i Fylkane, og jeg vil i denne ...

... opplevde jeg å få den nye å bringe de gamle ...

I. Kapittel.

Min første felling med Havene

Jeg er født i Hammerfest i året 1888, og min barndom er det ...

ISHAVSSKIPPER OG ISLODS

OLE HANSEN'S ERINDRINGER.

Jeg har tilbrakt 35 år av mit liv oppe i Polhavene. Og jeg vil i denne fortelling forsøke på å gi læseren et lite indblik i hvordan livet levdes ombord i de små nøtteskaller som under betegnelsen "Ishavsskuter" drev fangst efter Selhund og Hvalross på de farvander som vi i almindelighet heroppe kaller for Ishavet. --Jeg er ingen forfatter, men da jeg i de år jeg har faret som Fangstmand og Islods har oplevd hendelser som står fult på høide med de "Virkelighetstro" romaner som i den siste tid er opståt. Og som er skrevet av folk som neppe har set et isflak. Så vil jeg i denne fortelling ta læseren med mig på en liten "Rundreise", der begynder i året 1882 da jeg som 16 års gut begynte åreise på Ishavet--Og som strekker sig gjennem 35 år. til den slutter med den meget omtalte "Heimen" Expedition i 1917.

I mellemtiden oplevde jeg å få den ære å bringe en spent ventende verden. Det siste budkap fra Andre. Ådelta i Expeditioner sammen med nu avdøde Kaptein Otto Sverdrup, "Hvalrossen," "Eklipse," "Og med Isbryteren Sviatogor, (Krassin) til det Kariske hav. Desuten hundredevis av andre mere og mindre livsfarlige hendelser. -----Og derfor er det at jeg føler det som om det er min plikt at jeg også må være med å yde et lite bidrag til et kapittel av.
DEN STORE STILHETS DAGBOK+

I kapittel.

Min første føling med Havene.

Jeg er føt i Hammerfest i året 1866. om min barndom er der intet å fortelle andet end at den gik som gutters flest i den alderen. Den meste tid av dagen gik med skøierstreker og spillopper på vanlig guttemaner. Og skolegangen den var temmelig minimal, nogle få uker om året. Jeg som alle de andre gutterne i byen, jeg hadde den største moroen med å ligge å karre å ro i alskens båter å sjekter. Men toppunktet på herligheten var nu alikevel. Når byens Ishavsflåte begynte å ruste sig ut om våren. Og så når de kom hjem om høsten. Da hadde vi gutter en "gyllen" tid, med for eksempel å ligge å stikke med en stok ind gjennem tremmerne i Isbjørnburene. Å terge Bjørnen til den blev aldeles rasende. Så godsnakket vi med kokken og da kunne det henne at der vanket en Ishavskavringeller to.----- Men selve Eventyret det var når vi fik sitte nede i lugaren å høre på når Gasterne berettet om sine oplevelser, den ene hårreisende historien efter den annen. --Å de kunne fortelle enkelte av dem. Vi sat så andektig som i kirke å hørte på. --- Vi blev allerede da indpodet lysten til å være med. Og den fulke oss helt til vi var blit så "Gamle" en 14--15 år at vi fik hyre som deksgut, og fik anledning til å opleve Eventyrene selv.-- Da fik vi et andet syn på disse fortellinger. Eventyret var ikke riktig sån som vi hadde tenkt oss det. Å nei, virkeligheten var nok mangan gang mere eventyrlig end selve eventyret. Men trods alle farer og strabadser som dette liv førte med så fortsatte vi dog alikevel åreise år efter år.--- Man blev "vant" til det. Det blev ens liv.

Å være fangstmand på ishavet i den tiden da man ikke hadde maskinfartøier det var noget ganske annet end å være fangstmand nu. Der var hverken Motor, elektrisk lys eller Radio på de farkosterne. Nei det var bitter-små jakter på en 40-50 fots lengde, som kun hadde seilene å lite på som fremdriftsmiddel. Dertid måtte man være motor selv. Når det var "stilla" som kunne vare sån en 8-14 dagei trek. Så var det å ligge å buksere på fartøiene i timevis. Å kosten du hadde i båten var nogle stenhårde kav-ringer som vi kalte for "Grovjakop" og de var så håre at man got kunne ha slått en mand i svime med dem. Og så nogle Spikkesill. Det var kosten Middagen bestod somoftest av saltfisk, og så noget som kaltes for "Russekjøt" som rederne kjøpte av Pomorfartøierne. Sukker og smør var "Delikatesser" som kun vanket ved sersjilte høitidelige anledninger. Pålegget var svart sirup som man fik i flaskevis av skipperen. Men så hadde man jo ferskt "kobbekjøt" kobbessveiver og Bjørnebeef. Og var mann under land i hekketiden så åt man sig halft fordervet på sjøfuggel egg, for dem var det nok av oppe på øierne ved Spitsbergen. Da levde man et Slaraffenliv, med spellegg og fuglestek. ---ja der blev et det skal være sikkert.

Skuterne var nogle rare farkoster enkelte av dem. Jeg tror ikke at de hadde hat nogen schangse ved en regatta. Ja ikke alle, der var mange gode seilere av dem også. Men så hadde vi jo enkelte praktexemplar. som for exempel en man kalte for "Spikerkassen". Den var av den sorten som lastet 40 tønner mere på den ene siden end på den annen. Og der var nogen som behøvde en sån god norsk mål for å gå over stag. --- Men man var tilfreds med dem som dem var, man hadde dem ikke bedre. Men på trods av sine skrøpeligheter, så førte dog disse skuterne hjem år om annet tusender på tusender av sel og Hvalross. Og har de tildragelser som disse seilerne har vært med på vært nedskrevet. Så hadde det blit et verk av anselige dimensjoner. ---- Men de er forsvunnet både skuterne og de folk som seilte på dem. Der går dog enda endel folk omkring i Norge som erindrer den tiden da det var en dagligdags forteelse at haarpuneren sat og grov efter fyrstikker for å få fyr på pipa. Mens båten blev tauget avsted av en 7-8 Hvalrosser som var kastet fast. ---- Finnes der montro nu en eneste en av de som reiser som harpunerer, som ville ha vovet det. --Jeg har mine tvil.

Mtn første tur som moksen kar gjorde jeg med Konsul G. Robertsons skute "Garibaldi". Jeg var da knapt 16 år gammel. Da fik jeg den første føling med de "Eventyr" som ishavet bød på. Det var noget annet end førtel-lingerne i lugarerne det fik jeg føle. Men det gik da over det også. Da vi kom hjem forhyrte jeg mig til neste års tur i gjen. Og så drog jeg på fiske ut i værrene. Ishavssesongen var fra om Våren i Mars- April til om høsten i Oktober - November. Den mellemliggende tid benyttet vi til å være på fiske i.

Jeg hadde i de 6 årene fra 82 til 88 avansert fra deksgut til harpuner og jeg skal fortelle om disse årene lit senere. Men først vil jeg berette om de oplevelser som jeg hadde Utenskjørs for jeg blev lei av bare å reise på Ishavet og derfor forhyret jeg mig i 18 89 Utenskjørs. ~~Fer-ikke-å-virke~~ trettende skal jeg fortelle så kortfattet som mulikt.

Viåbeben 1889 hadde jeg rodd det såkalte "Loddefiske" med en av Finmarkens heldikste fiskere Karl Söderholm fra Kjølvik. Jeg hadde da vi gjorde op en lot på nesten 800 kr. Det var en hel liten formue i den tiden, og jeg hadde spart hele Våren for jeg hadde bestemt mig for at jeg skulle ikke reise på ishavet det året. Nei nu skulle jeg ut å prøve hvordan det var å reise på andre farvand. Nettop det året feiret min fødeby sit 100 års jubilsaum som kjøpstad, og der var store festlig heter i byen. Vi var 4 Hammerfestgutter som hadde slått oss sammen for å dra ut. Og vi var heldig for vi fik hyre med en galeas som het "Ter-ningen". Den var kommet til byen med en saltlast, og nu hadde den lastet med tran for Hamburg i retur. 2

Galeas "Terningen" var ingen stor skute, Den var bare på en 100 tons men for oss som var vant å seile på ishavet med de små kopperne vore syntes den å være en stor flott seiler.

Vi hadde forhyrt oss med galeasen for 2 år, og vi var godt utrustet med klær og annet sjømandsutstyr da vi drog hjemmefra. Og hadde vor reise ikke brakt oss til en så stor by som Hamburg så hadde vi selvfølgelig blit ombord i galeasen.

men da vi kom til Hamburg så så vi at der var en messe med store svære seilskuter av jern og tre. Og som hadde både 3-og 4 mastre.

Da tenkte vi, end den som kunne være så heldig å få sig jobb med en slik seiler, han måtte være heldig. --Tenk å komme til Amerika- Afrika og Asia. Og vi undfanget snart den ideen at vi skulle forsøke å rømme å få oss jobb med en av de store skuterne så snart der gaves en anledning til det.

Den første som stak av var vor kokk. Han benyttet anledningen til å forsvinne en par dage før vi var ferdig med losningen.

Det gikk slik for sig at skipperen hadde fått frakt til Duncirck i Frankrike, og han hadde ordnet med taugbåt og lods. Men så var vi i mangel på proviant å så sentte han kokken på land for at han skulle ordne med den.- Og da hadde kokken sin sjangse.-- Vi så ham ikke mer.

Da vor skipper som selv hadde vært på land hele dagen kom ombord. Så spurgte han oss om kokken hadde fått ordnet med provianten. Vi viste jo godt at kokken hadde bestemt sig for å rømme, men vi gjorde oss uvitende og sa at vi ikke hadde set noget til hverken kokken eller maten.

Nei han er selvfølgelig rømt svinet, sa skipperen.

Da vi selvfølgelig ikke kunne seile uten kokk og proviant, blev avreisen utsat til neste dag kl 10.

Vor skipper måtte da på land for å se om han ikke kunne få hyrt sig en ny kokk. Men da han kom op i byen så traf han vor egen kokk som var ute og spaserte og levde i den tro at vi var seilt for mange timer siden. Skipperen blev selvfølgelig glad for nu slapp han å hyre en ny kokk. Han spurgte da manden om hvor han hadde vært. Og kokken var smart nok til å si at han hadde gått sig vill, og ikke hadde kunnet finne ned til dokkerne i gjen.

Men nu er jeg på vei ombord sa han, det er bare det at jeg ikke har fergepenger på mig. Ikke værre sa skipperen dem kan du få hos mig.

Og han gav kokken 10 mark.

Det skulle han ikke ha gjort. For han blev 10 mark fattigere, og kokken tjente 10 mark i en fei.

Da så skipperen kom ombord i gjen og fikk høre at der ikke var kommet nogen kokk ombord. Da svor han så det luktet svidd, og forbante sig på at der skulle ikke bli nogen rønning fra hans skute mere det skulle han nok sørge for.

Vi sa ikke noget til det men vi tenkte med oss selv.-- Du er nok ikke ferdig med oss enda. Vi seilte da uten kokk til Frankrike. Der tok vi ind Oljekaker for en liten havn i Østersjøen. Vi hadde imidlertid vært kokker hver sin tur, og vi sa til skipperen at han behøvde ikke å hyre ny kokk. Vi skulle nok besørge kokningen. For vi tenkte som så at hvist der kom en ny kokk ombord så kunne han bli sjebnesvanger for oss ved at han kunne røbe vore planer om å rømme til skipperen.

Og vi ville ikke at vor plan skulle bli røbet, for vi hadde bestemt oss for at vi skulle komme oss ombord på en firemaster, koste hvad det vill.

En aften vi var på land traf vi en boardingsmester som bød oss hyre med en stor Engelsk bark. Som skulle gå til Filadelfia i ballast, og den var seilklar den 10 de November. Det passet jo utmerket for vor plan om å rømme. For vor skute skulle seile den 8 de November. Vi blev enig med ham om at vi skulle sørge for å få alt vort tøy på land, og så måtte han sørge for å få os gjemt bort til Barken seilt. Det lovde han å gjøre.-----

Den 7 de November om aftningen var vi ferdig med indlastningen, og skulle avgå dagen efter. Vi hadde da fått lurt på land alt vort tøy og endskjønt vi hadde endel penger i gjen av de vi hadde med oss hjemmefra, så gik vi da til slipperen og rev ut alt det vi kunne få. Han stakkar var dum nok til å utbetale os alt vi hadde tilgode, for han hadde vel ingen anelse om at vi var tenkt på å rømme i fra ham. Da vi hadde ått pengene gik vi forut og tok vore landgangsklær på oss, mens vi holtpå å skifte klær kom skipperen i kappen og stod og pratet med oss. Han spurgte om vi var villige til å gå uten kokk, ja svarte vi det kunne vi gjøre. Og så formante skipperen oss til å være ombord til kl. 6 for han hadde bestilt taugbåt til kl. 8. Ja svarte vi det skulle vi nok være. -----

Vi gik da på land og der traf vi boardingsmesteren som skulle vise oss skuten vi skulle være med. Og ligeledes viste han oss hvor vi skulle bo.--- Vi blev enig med ham om at vi skulle ha 30 dollar for turen. Vi fik 10 dollar strakst, resten skulle vi få ved påmønstringen. Vi gik da ut på byen og turte og drak hele natten. Da vi kom til vort logå blev vi vist nedi en kjeller hvor der var en flatseng på gulvet og et bord og 3 stoler. Vi blev gjort forståelig at det ikke var bra for oss å forlate kjelleren før boardingsmesteren gav oss lov til det. Om eftermiddagen kom boardingsmesteren til oss han hadde da en svensk e som talte got Engelsk med sig som tolk. Han fortalte at man hadde sat i gang klapjakt efeter os i byen. For vor skipper hadde love t ut 100 Frangs for hver av oss. --- Vi blev da engstelig for at boardingsmesteren skulle ta og selge oss på nyt. Men denne mistanken var ubegrundet, Boardingsmesteren var nok sluere end som så. Svensken lovde da han gik at han skulle holle os underrettet om hvordan det gik. Han kom i gjen om eftermiddagen og da fortalte han oss at han var forhyret med samme bark som vi. Han hadde selv rømt fra en Svensk bark for 8 dage siden og han hadde bodd hos boardingsmesteren i de dager han hadde vært i byen. Han sa og saa at han trodde at manden var en Reel kar. Den erfaringen fik vi også lit efter. Da boardingsmesteren kom tilbake fortalte han oss at nu var alt klar t og neste dag skulle vi ombord i barken. Og neste morgen bar det avgårde. Boardingsmesteren gav os da anledning til å lufte os lit før vi stak tilsjøs i gjen. Vi tok selvfølgelig Svensken med oss, og da vi kom tilbake begynte vi å snakke om hvad neste dag ville bringe av sorger heller glæder. Det blev nok mest av det første.----- Neste morgen kom der en alminfelig las e vogn og skulle hente oss. Vi ville ikke ødelegge vore beste klær og derfor trak vi vore arbeideskler utenpå. Boardingsmesteren ville apsolut at vi skulle ta vore landgangsklær av oss så skulle han gjemme dem for os. Men det nektet vi. Da vi kom på kaien blev vi sent ombord sammen med et gjeng med sjauere. Og da vi kom ombord i selve skuten så blev vi puttet ned i en seil køie og der blev drat en mengde med skind fremmenfor oss. Vi ventet i 7 timer før man kom og lukket op, og da vi kom på dek var der et forferdelikt liv med fylla og elendigheten. Vi sat da der og pratet om hvordan dette skulle ende til slut. En stund efter kjente jeg at skuten begynte å bevege sig, og jeg sa da til de andre at nu blir det vel snart

avveksling i tilværelsen. Og ganskr riktig. Nu kom andenstyrmand og to matroser ned og tok bort seilene så vi fik slippe op på dek. Da vi fik karret oss op på dekket så blev vi lit betuttet over hvordan der så ut. Mesteparten av mandskapet var overstadig beruset og endel var bloet og forslåt i ansiktet. Svensken fortalte oss at der hadde vært et voldsomt slagsmål og derfor var der så mange som var mol-estert i ansiktet.-----

Styrmanden stod til rors og han ropte nu på svensken og spurgte ham om der var nogen av oss som kunne ta roret. Svensken lot spørsmålet gå videre , og jeg svarte at det kunne jeg. Jeg gik da akterut og tok roret. De andre blev tat forover, og der stod jeg nu til rors og tenkte på at det hadde vært meget bedreom vi hadde værtombord i galeasen. Men gjort gjerning står ikke til å endre. -----Jeg gjorde alt mulikt for å holle skuten så støt som mulikt, og i betraktning av at jeg ikke var vant til å styre så store skuter , så gik det forholdsvis bra. Vi hadde slæpebåten for baugen enda, så skuten gjorde bra fart. Da jeg blev avløst ved roret gik jeg forover hvor jeg traf mine to kammerater , og disse sa til mig at vi blev nøt til å holle sammen for vi var hvist kommet op i et riktikt hvepsebol. Ja sa jeg vi blir nok nøt til det, for dette må vel nermost betegnes som slet selskap. Vi gik da ind i ruffen for å finne rede på vort tõi. Men der så det ikke rart ut. Velnok var vi ikke så særlig flot vant fra vore hjemlige ishavlslugarer, men her så det jaggu værre ut. Der lå endel sækker slengt på dørkenog vi så at de var merket Vi fant da ut vore sække og åpnet dem for å pakke ut vort tõi. Men da blev vi stor i øinene??? Istedet for vore gode klær ,fant vi nu endel gamle utslitte lærver i sækkerne. Vore gode sjøstøvler var skiftet om med 3 par gamle gummistøvler. Og vort gode oljetõi var erstattet med 3 gamle sundrevne oljefrakker.-----Jo dette var et fint sjøhyre å ta imot vinterstormerne i Nord-Atlanteren i.----- Me n en glæde hadde vi dog, og det var at vi ikke hadde lat oss lure til å ta av oss vore landgangs-klæder ,som boardingsmesteren hadde villet. For da hadde vi nok vært skilt med dem også. Da vi hadde tat og set over de surogater vi hadde fåt istedet for vore gode klær, og hadde skiftet på oss noget av lærverne . Så blev vi purret på dek i gjen. Da vi kom på dek var slæpebåten fremdeles for baugen , for den skulle slæpe os helt ut av kanalen. En ting så det ut tilat der var nok av ombord i denne skuten og det var slagsmål. For da vi kom op så var der 4 mand som var kommet i slagsmål i gjen, og de slåss så blodet fløt.--- Vi blev enig om at vi ikke skulle blanne os ind i disse private opgjørene som de andre hadde ret som det var. Men nu blev vi nøt til å vere med denne gangen for kapteinenkom nu og sa at vi som var ædru skulle vere behjelpelig med styrmanden å få lakt slåskjemperne i jern. Og vi måtte selvfølgelig lystre ordre. De som nu var røket i totterne på hverandre var en Finlender en Itali-enner, en Franskmand og en Hollender. Og det var et helt basketak før vi hadde fåt overmandet disse rasende mennesker. At der var rivninger mellem mandskapet kan vel ingen forundre sig over når man betenker at der av de 16 mand som var i ruffen , var representert 7 nationer. Derav var der vi 3 nordmend og en Svenske, og vi holt selvfølgelig sammen. Men det skal jeg komme tilbake til senere.----- Da vi hadde fåt arestert de 4 kamphaner og der var blit nogenlunne ro i gjen. Blev vi opstillet på dek , og vakterne blev uttrekt. Jeg og Svensken blev på en vakt og de to andre hammerfestinger blev på den andre, og desuten fik jeg Italieneren og Franskmanden på min vakt. At jeg fik Svensken til vaktkamerat var jo et stort gode ,for han talte utmerket Engelsk og derved blev det lettere for mig å forstå en given ordre. Jeg og Svensken og en Amerikaner blev uttrukket til Kvartermestre. Å vere Kvartermester på en seilskute er en bra jobb for da har man hver sin time rortørn og hver sin time utkik, og så får man en fritime hver for hver vakt.--- Da vi tørnet ut fik jeg første rortørn. Alle sneseil var da tilsat og Bram og Mersseilene var løskastet og blev tilsat ved vaktskiftet. Alle de som var blit arestert var nu slup-pet løs og var nu med og fik tilsat alle seil.

Da seilene var sat gik hollenderen op på halvdekket til kapteinen og sa at han var syk og at han måtte ha lit medicin. Jo , medicin fik han og det var den som var sterk også. --Han fik sig to blåe øine og da han snudde og skulle springe ned av halvdekket , fik han en støvlehel i ryggen så han stupte på nese nedigjennem trinnene. --Dette var dagens orden der ombord.---- Jeg stod ved roret og så på denne episode , og jeg tenkte med mig selv at her blir det ikke morro at være syk her ombord Da jeg blev avløst ved roret gik jeg frem i ruffen og der var der et skrekkelig liv med krangel og spetakkel som vanligt. Mine to kamerater Odin og Arvid hadde gått til køis men de hadde ikke klet av sig. Vi blev enige om at vi for eftertiden ikke skulle klæ av oss når vi lagde oss for å hvile for da var vi alltid klar hvist der skulle indtreffe noget uforutset. Vi hadde også endel pemger i gjen og dem blev vi enig om at vi skulle gjemme bort så snart der gaves en anledning.----- Vinden hadde imidlertid frisket got på og vi kvitterte sløpebåten. Men nu hviste det sig at Amerikaneren ikke var nogen kar til å styre for han forstod ikke komaset , og derfor blev det snart slut med hans karie som kvartermester .Styrmanden tok og jaget ham forover. Styrmanden bad så om at enten måtte jeg eller Svensken komme og ta roret. Nu hadde jo jeg nettop hat mit tørn så Svensken skulle da forsøke. Han var ikke stort likere end Amerikaneren , men han kom da fra det på et slags vis.--- Vinden frisket got på og da jeg fik roretørn i gjen var vinden frisknet så at vi måtte hale ned fore klyver oggjøre fast fore bramseil. Og jeg måtte stå til rors i 2 timer for ingen av de andre for stod komaset.-- De var heldigere stillet på den andre vakt for der hadde de 4 gode kvartermestre. Da det blev vaktskifte blev Odin skiftet over på min vakt og det var bra for nu var vi to som kunne styre. Jeg syntes synd på Arvid som blev alene Skandinav blant alle de Banditterne på sin vakt. Men Arvid var en harhause som ikke var redd noget på denne jor og han var selv lit av en krangelfant så han likte forsåvit denne evige spenningen å gå med livet i henderne til enhver tid. Neste dag idetsamme vi skulle på vakt hørte vi at der var et helvetes liv på dek i gjen, der var slagsmål som vanligt. Vi hadde ikke bryd oss om det hvist vi ikke hadde hørt at Arvid skrek om hjelp, men da var vi snar op leideren. Da vi kom på dek så vi at Arvid var i kast med 4 mand Hollenderen hadde fåt hvad han behøvde for han lå utstrakt på dek , o g Italieneren stod over Arvid og fektet med en lang kniv. Oppe på halvdekket spaserte kapteinen med en revolver i hånden og så nokså gemytlig ut, åkkurat som om han ville si at Myrder dere hverandre så gjerne for mig , men kom bare ikke hit akterover med eders knive for da smeller det. For å få bjerget Arvid måtte vi jo blande oss ind i kampen og det gjorde vi. Jeg grep en koffnagle av træ og gav Italieneren et slag over armen så hans kniv skvat langt bortover dekket. Derefter langet jeg ham en mit i hans motbydelige fjæs, så jeg kjente at det knaste av tenner som knak, og i dekket gik Italieneren og blev liggende der . Imidlertid hadde de andre gjort det av med hver sin mand så det var nu roligt i gjen Der blev aldrig helt stilt før nogen var halvt ihjelslåt, da davret det av en stund, til neste slagsmål.--- Imidlertid hadde Italieneren rånet med sig og han hinket nu avsted akterover for å få sin arm forbundet efter det slag han hadde fåtav koffnaglen.---- Det blev forbinding som vasket sig han var ikke kommet lengere end at han hadde fåt sit hode i høide med rekverket runt halvdekket , så blev han truffet i an siktet av en støvle hæl. Og på ryggi dekket gik Italieneren i gjen . Det var kapteinen som utdelte denslags pillere, og det verste var at han lo av det etterpå. Og da Italieneren kom krypende forover så han meget verre ut en da han gik akterut for å bli kureret.----- Jeg gik da vi var kommet s til ro akteover for å løse av ved roret , og da jeg gik sa jeg til mine kamerater at dersom kapteinen forsøkte å slå til mig eller vise sig krakilsk så kom jeg til å slå i gjen . Det var vell lit ubegrunnet å si noget sådant , men man skal huske på at vi var i harnisk og i krigshumør alle mand.--Jeg gik og løste av , men jeg hørte ikke noget av kapteinen. Da jeg hadde stået en stund ved roret kom Han imidlertid til mig og i hånden hadde han en liten pakke. Den stak han ned i min jakkelomme og så buldret han noget på Engelsk som jeg ikke forstod

Da jeg hadde hat mit rortørn gik jeg forover for å undersøke hvad der var i pakken som jeg hadde fåt av kapteinen. Jeg tok Svensken med mig Da jeg åpnede pakken så lå der to Knojern eller Slåshansker som de også kalles, de var av messing. Jeg hviste ikke hvad det var fornoget men Svensken forklarte mig hvad de bruktes til og han mente at der blev nok bruk for dem før vi nådde Amerika. Vi forsøkte dem og de passet utmerket til vore hender. Vi fant og så ut at de got kunne haes på hånden selvom man arbeidet. --Jeg sa til Svensken at jeg skulle låne Arvid dem når han var på vakt, og det syntes Svensken var fornuftigt.

Efter det siste slagsmålet var det stilt et par dage så bar det løs i gjen Jeg skulle ha fritørn ved roret og da hadde Italieneren besluttet at nu skulle jeg få det for siste gang. Odin varslet mig da han løste av at jeg måtte se mig for når jeg gik forover. Jet tok begge slåskanskerne på mig før jeg gik forover og da jeg kom mitskibs så stod der 4 mand og likeson samtalte med hverandre, deriblant var og så Italieneren. I det samme at jeg skulle pasere dem fik jeg et forferdelikt slag over ryggen med en taugtamp, jeg holt på å stupe men jeg klarte å stå han av og så snudde jeg mig for å se hvem det var som hadde slått. Det var Italieneren for han holt enda tampen i neven.-- Jeg drog til ham alt jeg orket med slåshansken og manden styppte som en okse. Nestemand gik samme vei, men da var der ikke flere for Odin og Svensken hadde expedert de andre to. Italieneren blev liggende der han lå på dekket, men så tok vi og bar ham ind i ruffet for å se om der var mere liv i gjen i ham Da vi hadde puslet med ham en stund så slog han øinene op, og glad blev jeg for at han ikke var død. For da har selvfølgelig jeg blit lakt i bolt og jern, som morder. Og det var ikke meningen. -- Men enting var bra og det var at vi hadde pillet lysten til slagsmål av de herrer for en stund. Vi fik ikke mere påheng på den turen. Men enting var sikkert og det var at man var aldrig tryg for livet. Sove måtte man bare med et øie i gangen så at si.

Vi hadde stygt veir hele turen over til Amerika, men vi kom da tilsist over og ankret i Filadelfia den 20 de December. ---- Det hente ikke noget andet bemerkelsesverdikt efter de siste slagsmål end at Hollenderen blev myrdet av Italieneren 4 dage før vi kom i havn. De var oppe på en av rærne for å beslå seil. Plutselig hørte vi et forferdelikt skrik der oppe fra, og så kom Hollenderen ramlende ned på dekket, Han var selvfølgelig stendød(det hadde han blit bare av å falle ned fra den høiden) men da vi undersøkte ham så hadde han et knivstik i ryggen, og kniven hadde truffet hjertet. Vi tok Italieneren strakst han kom ned og arresterte ham. Hvad slags straf han fik og om han i det heletaget fik nogen det vet jeg ikke (For vi rømte strakst vi kom til lands) Elle r hvor det senere blev av ham, det vet jeg ikke. Men Hollenderen blev simpelt hen lempet overbord som en død hund. De var hverken liktale eller nogen slags andre Cermonier ved den begravelsen. Han blev hevet utenbords Ferdig med det. --- Jeg ønsket i mit stille sind at jeg ikke oftere skulle være nødsaget til å overvære en så rå begravelse.----

Vi Hammerfestinger var enige om at så snart som vi kunne skulle vi rømme for vi hadde fåt nok av å seile tilsjøs med "Store" skuter, og var livet tilsjøs slik så gud bevare oss. Da ville vi se til å komme oss hjem til vore egne små Ishavsjakter i gjen. Der var da ikke slagsmål mere end en gang i uken, og ikke blev man da direkte drept heller derombord.---- Og da vi kom til Filadelfia så rømte vi før vi riktig var fortøiet ordentlig. Jeg og Odin og Arvid hadde jo endel penger så vi beslut et at for eftertiden skulle vi forsøke å få oss hyre selv. Og ikke la os bli på en måte Sjanghalet av Boardingsmestrene. Strakst vi kom på land var der en masse boardingsmestere som ville forhyre os, forutsat at vi ville bo hos dem men vi bad dem å reis åryk. Men så traf vi en Norsk mester og han akorderte vi om med hensyn til logå. Vi bød ham forskut men det ville han ikke ha. Han sa vi kunne betale når vi fik oss hyre. Vi for da runt og så os om i byen, og en eftermiddag da vi gik ned i dokken for å se oss om efetr jobb. Så vi at der var kommet en stor Norsk bark ind som het e Ragna av Kristiania.

Vi blev enige om at vi skulle gå ombord i barken for å høre om der ikke var hyre å få. I ruffen traf vi 3 Nordmænd som hadde vært med Ragna i mange måneder, og de skrøt av skuten og befalet. De fortalte oss også at der behøvdes 12 mand ombord og at vi nok var sikker på å få hyre da kapteinen helst ville ha Nordmænd med sig på skuten. Styrmanden kom nu også ind i ruffen, og mandskapet fortalte at her var nogle folk som søkte hyre. Samtidig fortalte de ham om på hvilken måte vi var kommet over Atlanteren. Han sa da at Nova Scotia mennene var beryktet på alle hav som de værste man kunne komme ut for. Og han rådet oss til å helle oss borte fra dem for eftertiden. Han sa at kapteinen var på land for øieblikket, men hvist vi ville komme ombord i gjen i eftermiddag da var han sikkert ombord. Og han var overbevist om at vi ville få hyre. Det lovde vi, sa adjø og gik på land. Da vi kom på land fortalte vi kapteinen at vi var loft hyre med en bark men vi måtte tale med kapteinen først. Og hvad tid vi skulle tiltre det hviste vi ikke. Vi gik da ut i byen for å se oss omm. Og så skulle vi få vexlet vore penger omm i dollar. Vi hadde tilsammen 460 Frangs og 160 kroner i Norske penger. Vi gik da til den Norske konsul, og han vexlet pengene for oss. Han spurgte oss om vi var ute for å se efter hyre eller om vi var på reise hjem. Vi fortalte ham da hele historien. Der sat en mand på kontoret hos konsulen, og han spurgte oss om vi var tenkt på å hyre oss ut på ny tur. Vi svarte at det var meningen, og at vi hadde vært ombord på en Norsk bark som hette Ragna, og der hadde de bet oss om å komme i gjen da skipperen ikke kom ombord før om eftermiddagen. Og det hadde vi loft å gjøre. Konsulen sa at dersom vi ikke fik hyre med den barken så måtte vi komme tilbake så skulle han se om han ikke kunne skaffe oss en jobb. --- Nu gik den manden som var inne på kontoret sammen med oss. Og vi syntes at det var lit rart at han sa Ja på gjensyn gutter, da han gik. Siden fik vi rede på hvad han mente. Da klokken var 3 om eftermiddagen troppet vi op på dekket på Ragna. Vi blev mottat av styrmanden som sa at nu kunne vi gå akterut til kapteinen, for nu var han kommet ombord. -- Vi blev lit lang i ansiktet da vi kom ned i kahytten. og den samme mand som hadde vært på konsulens kontor, tok imot oss og presangterte sig som kapteinen ombord. Da forstod vi hvorfor han hadde sakt på gjensyn. Da han hadde ønsket oss velkommen ombord, begynte vi å akordere om hvad vi skulle ha i hure, og derom blev vi snart enige. Vi flyttet ombord samme dag. --- Vi lastet med parafin, og overreisen fra Filadelffia til London gik utmerket. Befalet var kjekt og skuten var en ypperlig sjøskute, og så var man ikke red for at man skulle bli myrdet i sin køie, som vi hadde fryktet for ombord i Novesgosiamannen. Da vi kom frem til London mønstret de andre av men jeg og Odin blev stående ombord. Da vi hadde losset og hadde tat ind ny last og skulle stikke i sjøen i gjen blev jeg syk, og måtte på hospitalet. Kapteinen og Odin var oppe og sa farvell før de seilte. Kapteinen sa at når jeg blev frisk så skulle jeg bare henvende mig til den Norske konsul. Der ville jeg få mit oppgjør, og dit hadde de brakt mit tøy. Endvidere hadde konsulen lovet at han skulle forsøke å skaffe mig hyre hvist jeg ville det. Jeg takket kapteinen for den omsorg han hadde vist mig. Men han syntes ikke det var tak verd, både han og Odin syntes det var kjedelikt at jeg ikke kunne være med. Men der var ikke noget å gjøre med den ting, så de seilte da, og jeg blev liggende der å vantrives. Imidlertid gik det fort frem med helbredelsen, så en 8 dages tid efterat de var reist, var jeg oppe og i full vigør i gjen. Jeg var hoss konsulen og han fik mig indlosjert hos en Svenske som han kjente got. Svensken var Boardingsmester og hadde lovet konsulen at han skulle skaffe mig en god jobb. Konsulen ordnet med vogn, og så blev jeg kjørt avsted til Svensken. Og der blev jeg got mottat. Svensken fortalte mig at han kunne skaffe mig jobb med en Tysk full-rigger som skulle til Austeralien med stykgods.

Han sa at der bodde 6 mand hos ham som også skulle være med Tyskeren. Av de 6 var der også 2 Norsker, og jeg kunne tiltre om 2 dage til en løn av $3\frac{1}{2}$ £ pr. måned. Jeg sa til Svensken at jeg ville ha betenkningstid til sener på dagen. Jeg hadde nogle £ og jeg spanderte da en flaske Wisky på de gutterne som var på Boardingshuset. Og da blev jeg kjent med de 2 nordmænd som var der + Vi blev enige om at vi skulle gå ombord og se på skuten som vi antagelig kom til å hyre os med.---- Skuten viste sig å være en sver jern fullrigger på en 1800 tons. Riktig en fin-fin skute så det ut til å være.

Vi gik ombord og efterat der var sprunget nok en flaske Wisky, så fortalte gutterne ombord at mandskapet bestod hovedsakelikt av Tyskere, og de hadde nesten alle mand vært med skuten en tur før, og de roste den i høie toner.-- Det blev til det at vi hyrte oss med Tyskeren.

I den tiden (jeg vet ikke om det er likedan nu) var det slik at enhver Boarding smester måtte sørge for at de folk som de hadde forhyrt var ombord i rette tid, før skuten stak tilsjøs. Ellers gik de glip av fortjenesten, for de fik ingen penger utbetalt før 3 dage efterat skuten var avgåt. Dette var et forhold som avlet meget strid. --Jeg for min del hadde jo kuns bodd hos ham i 3 dage og jeg hadde betalt for mig på forskut så hos mig kunne han ikke kræve noget. Men der var endel av de andre som hadde vært på land så lenge at det forskut som de fik ikke strak til å dekke deres gjeld hos Boardingsmesteren. Da de hørte at de ikke kunne få noget kontanter før de stak ut, blev de galne i hodet, og de forbante sig på at fik de ikke kontanter så de kunne ha sig en avskjedsfest så neigu om de gik ombord i skuten. Svensken måtte selvfølgelig gi dem penger. Ellers har de ikke mønstret på, og så har det selvfølgelig blit tap for ham... Da vi var mønstret, fik vi ordre om at vi måtte være ombord neste formiddag kl. 10.--- Vi tok oss da en general-rangel og da vi troppet op om morgenen så viste det sig at der manglet 2 av de påmønstrede mandskap. Svensken var jo ansvarlig for at folkene møtte op og han måtte nu selvfølgelig på land og få tak i 2 nye mand, for de som var hyrt og ikke kommet, de ville han nok ikke få tak i så først.

Han var ikke svært lenge borte før han kom tilbake med 2 Russe-finlændere som han hadde hyrt.--- Russefinnerne var bra representert for av 32 mand var der 9 finner. Så var vi 3 Nordmænd i Svenske, og resten var Engelskmenn og Tyskere. Mandskapet kom got ut av det med hverandre på turen der blev nesten ikke vexlet ont ord. Det var kjække karer alle sammen. På grund av det gode forhold ombord hadde vi en morsom tur i de 93 dage som turen varte fra London og til Port Adelaide i Austeralien.

Da vi kom til Port Adelaide og hadde losset vor last. Blev vi avmønstret alle mand for skuten skulle i dok. -- Akkurat i de dagene var det småt med hyre og jeg og 2 av Nordmændene bestemte oss for at vi skulle forsøke å få oss noget at bestille i land. Vi bodde hos en Dansk Boardingmester og han rådet oss til å ta toget ind til Byen Adelaide som lå lengere ind i landet, så skulle han forskaffe os jobb der. Og samtidig skulle han underrette oss om når der blev beder hyreforhold i Port Adelaide.

Neste dag blev Dansken med å så tok vi toget til Adelaide. Vi hadde jo endel penger så vi tok det ikke så høitidelikt at vi ikke hadde hyre akkurat for øieblikket. Da vi kom til byen, tok Dansken oss med til et kontor som forhyrte saueklippere til bønderne inne i landet. Og der kunne vi få jobb. --- Nu hadde vi ikke optråt som sauefrisører nogen av oss før men mannen på kontoret mente at det var ikke saa farlikt. Den kunsten lærte vi nok. Det var forresten sa han hovedsagelikt sjøfolk som tok slike jobber, mems de ventet på hyre. Han sa at hvist vi ville komme i gjen kl. 4 så skulle han akordere med en bonde for oss. Det var vi taknemmelige for, og lovde at kl. 4 skulle vi være på pletten.

Vi tok oss da en tur runt i byen for å se oss om. Vi spiste middag, og tok oss diverse drammer. Så da vi kom på kontoret kl. 4. Var vi i den stemning at vi har hyrt oss som barnepiker om de hadde villet ha oss til det.

Da vi kom ind på kontoret sat der en gammel mand der, og han sa at han var i mangel på arbeidskraft og dersom vi ville hyre oss som saueklippere hos ham så var det bra.

Mannen snakket et nokså forståelikt Norsk, hvor han hadde lært det henne det må guderne vite.

Han sa at vi kunne få klippe sauer hos ham enten pr. styk eller også for dagpenge .Og han var villig til å gi oss 5 schilling pr. dag samt fri kost.

Vi hadde jo set mange sauer hjemme , men vi hadde aldrig i vort liv forsøkt å klippe dem. Men da det hørtes ut på mannen som om det ikke var nogen kunst, så beslut et vi at vi skulle ta imot tilbudet.

Men vi gjorde ham opmersom på at vi ville ha tillatelse til å forlate vore plasse , såsnart som vi fik bud fra Boardingsmesteren om at vi kunne få hyre i gjen.-- Dette gik manden med på , og der blev nu opsat kontrakt som blev unnerskrevet av begge parter.

Da kontrakten var unnerskrevet sa bonden at vi kunne komme med ham så kunne vi få bo på samme hotell som han . Og så skulle han betale billett og annet som vi behøvde intil vi var kommet op til hans farm.

Vi gik da med ham til hans hotell, og Dansken blev også med.

Da vi kom dit rekvirerte bonden Wisky, og vi begynte å drikke venskabs-skåler med hverandre. Da Dansken hadde fåt sig endel pjoltere sa han farvell og gik. Og han lovet at han skulle varsle saasnart som der blev stigning i hyrerne.---

Efterat Dansken var gåt fortsatte vi med den behagelige beskjeftigelse å tyne Wiskyflasker(for bondens regning).

For vi indså snart at dersom vi var glad i å ta oss en dram, så hadde vi her truffet en makker som ikke gav oss noget efter. Han rekvirerte stadikt nye flasker. ----- Slik holt vi det gående til utover

morgenen , og det foresvæver mig at vi var på nogetslags befordringsmiddel som beveget sig fremover. Men om det var på en Jernbanevogn eller en trillebør, ja det kan jeg ikke uttale mig omm. Men da vi langt om lenge voknet så var vi kommet til en stor gård. Og det rare var at det nettop var den gården vi skulle til.

2 kapittel.

.....

Jeg blir saueklipper i Austeralia .

Da vi hadde fått oss lit mat , og hadde fått oss anvist vore liggeplasse tok bonden os med og viste oss runt på farmen.

Jeg blev rent fælen da jeg fik se alle de tusinder av sauer som befant sig i store indhegninger. Hegnene hadde en liten åpning og derigjennem paserte sauene , og der stod der klippere ferdig å tok imot dem . Og når de var blit befrikket for sin ull , så blev de sent videre ind i en annen indhegning , hvor de klippede dyr opholdt sig. Bonden gav nu to av sine folk ordre til at de skulle ta å unnervise oss to nykommere i hvordan klipningen fåregik.

Ja der kom strakst to mand bort til oss og ba oss følge med, Vi fulkte med dem , og så fik vi stå å se på mens de klippet et par dyr. De hadde et fenomenalt handlag med saksen. Men da vi hadde set på en stund så erklærte vi at vi nok trodde at vi hadde set så meget at vi kunne påta os å klippe på egen hånd.

Da vi hadde erklært oss for "utlærte" så fik vi utlevert hver sin saks og fik ordre om at vi kunne begynne å klippe neste morgen.

Vell neste morgen var vi på pletten , og da vi hadde fått tak i hver vor sau , så begynte "klipningen".-----

Ja Gud skal vite at vi gik til arbeidet med den andakt som krævdes ved et så høitidelikt arbeid. --- Ja klippet blev de to exemplarer av sauerasen. Men da vi var ferdig med dem , så lignet de alt andet end en sau. De lignet mest nogenslags fårhistoriske dyr som enda ikke er opdaget. Eller rettere sakt så de ut som store Schakbret, dersom art man kan tenke sig at de ulldotter som sat i gjen , representerte de sorte felter.

Men vi fortsatte trøstikt "Eksekutionen" med de neste to. Slik holt vi på til om eftermiddagen. Da kom bonden oover, og han hadde tat med sig damerne på gården. For de hadde lyst å se på hvordan de nye klipperne de hadde fått skilte sig med arbeidet.

Men da damerne fik øie på de første sauerne vi hadde "klippet" da holt de på å le sig kvæk i hjæl. Ja han måtte dra på smilen bonden selv da han fik øie på de rare skapningerne han hadde fått ind i sin sauegar. Men han mente at vi skulle bare ta det med ro så kom det sig nok siden. Og det hviste sig st det gik bedre å bedre des flere dyr vi fik klippet. Den første uken klippet vi en 8-9 sauer tilsammen pr. dag. Men da der var gåt en uke til så hadde vi kommet oss såpas at vi klippet en 8-9 stykker hver pr. dag. Da vi nu begynte å bli rutinert så tok vi akort på klipningen og den første uken vi hadde akort tjente vi 6 schillingpr. dag , men uken derefter var vi kommet op i 9 schilling pr. dag. Så kom der telegram fra boardingsmesteren at han kunne skaffe oss jobb på en Engelsk bark som lå i Melbourne. Hyren var 7£ pr. måned. Kapteinen på Englenderen kom til Port Adelaide om 2 dager å da måtte vi være der hvist vi ville ha hyre for han skulle ha 32 mand. Bonden ville at vi skulle gi oss en god dag i å reide, og hellere bli hos ham. Men vi var påståelige , og så mått e han selvfølgelig gi sig. Og vi fikk utbetalt vort tilgodehavende . det var netto 8 £ vi hadde tilgode.

Da bonden hadde ubetalt oss hvor løn takket han oss for den tiden vi hadde vært hos ham, og han sa at dersom vi nogen gang senere kom på de kanter så måtte vi absolut komme og besøke ham, det lovde vi og gjøre. Så tok vi toget ind til Port Adelaide som gik om eftermiddagen, og vi var der om aftningen. Dansken var møt op på stationen og tok i mot oss. Han fortalte at han hadde fått tak i 22 mand, men han skulle enda ha tak i 10 mand til. Og dem måtte han ha klar til den Engelske kaptein kom om 2 dage. Vi satte vort tøy ind til Dansken, og etterpå tok vi oss en tur i staden for å se os om. Vi traf en Svenske som skulle være med samme skute som vi, og vi gik ilag ned på hyrekontoret. Der fik vi se fotografi av skuten. Den het Sylberhorn av Glasgow, og var en fire mastret jernbark på 1933 ton. Den skulle gå fra Melbourne og til Christchurch på New Zealand i ballast. Og der skulle den laste med korn for Europa. Da vi hadde vært å sedd oss om, bestemte vi os for at vi skulle ha os en tår. Svensken var blak, men ved hjelp av et lite lån på 10 schilling, av oss hver (Som han skulle betale tilbake når vi var blit mønstret på) klarte han også å være med. Og vi hadde oss en General rang 1 til om morgningen den neste dag. Neste dag var kapteinen kommet og vi skulle mønstr kl. 10. Dansken hadde da fått tak i 10 mand til så han hadde nu 32. Desuten var der kommet en 9-10 stykker til som også lurte på å få sig en jobb. Av de menn som Dansken hadde med sig, var der 4 som kapteinen ikke ville ha. Det var 2 Grekere, og 2 Italiennere. Disse blev da utskiftet med 4 av de andre som var opmøt. Da vi hadde mønstret sa kapteinen at der blev ingen landlov å få i Melbourne for skuten er klar til å gå til sjøs, strakst vi kommer dit. Derimot skal dere få være fri til i morgen middag her i byen, men da må dere være ombord. For da kommer der en taugbåt og skal ta oss på slæp til Melbourne. -- Det syntes vi var got.

Dansken hadde lavet til en riktig avskedsmiddag for oss. Der var blant andet en uhyre stor Punchebolle som stod på bordet. Men så må man huske på at vi var 32 mand som bodde hos Dansken + Iberegnet de 4 som ikke fik hyre, men som vi alikevel tok med i festlighetene.

Da vi hadde spist og drukket, fik vi vore forskut utbetalt. For vor garderobe trengte å bli opfiffet litegran. Jeg og Seilmakeren tok 2½ £ hver. Resten bad vi Dansken om å opbevare for oss til vi reiste. Han hadde jo 6£ som vi hadde git ham fra før. Svensken derimot han tok med sig alle de penger som han hadde tilgode. For han mente at han var kar for å passe på sine penger selv. Og det viste sig å holle stik. Han gav os tilbake de 10 schillingene som vi hadde lånt ham, og så skiltes vi. Senere på kvellen traf vi ham i gjen. Han var da overstadikt beruset, og blak selvfølgelig. Han bad os om penger til en dram, og det gav vi ham for å bli kvit ham. Jeg sa til seilmakeren at de fleste eier nok ikke en rød Cent i gjen når vi går herfra. Det stemte også. Vi traf en hel gjeng av vore skibskamerater. Alle var de mere og mindre full. Og vi måtte gi dem nogen schillinger hver for å bli kvit dem.

Vi gik da til Dansken og fik vore penger. Vi tok av et pund som vi hadde i vore lommer resten av pengene 11 £ sydde vi ind i vore klær. Vi fik vore penger i Gull så de var let å gjemme. Siden gik vi bort å kjøpte oss 3 flasker Wisky hver, som vi skulle ha til reisedram.

Da vi kom ned på kaien til befalt klokkeslet så fløitet båten første gang. Der var da kommet ombord endel av mannskapet. Resten kom de kjørende med. De var så fulle som alker mesteparten.

Da alle var forsamlet viste det sig at vi var bare 6 mand av alle 32 som var sedru. Resten var staurfull. Kapteinen tok da oss 6 og gav oss en lugar for oss selv. Derefter måte vi være behjelpelig med å få 3 av de værste slåsskjemperne lakt i jern. Etterpå fik vi vor mat brakt til oss. Og så lot jeg en Wiskyflaske springe og delte den på gutterne. Den neste morgen var vi i Melbourne. Stimbåten hadde lakt sig ved siden av Sylberhorn, og da gutterne nu begynte å komme til hekterne i gjen Blev alt deres tøy sent over fra stimbåten og til oss.

12

Da vi begynte å ta over tøy så var der mange slags pakkenelliker å se av 32 mand var der bare 5 som hadde sjømandskiste som det kalles, og sjømandssek. De andre hadde sit tøy rullet sammen i små bylter. Da vi var klar med tøyet. Blev vi opstillet på dek og vakterne blev uttrekt. Jeg og Svensken kom på en vakt + Seilmakeren fik dagvakten men han fik alikevill same lugar som jeg og Svensken. For der var en lugar for hver vakt. Da vi hadde spist frokost blev vi tøynet ut alle mand for å hive anker. På de gamle seilskuterne blev der aldrig strekt et seil eller hevet et anker. Uten at der var sang til. Det gik adskjelligt bedre når man sang til arbeidet. For da tok alle i i takt med sangeren. Da vi hadde fått ankret op tok taugbåten oss for den hadde ligget klar og ventet. Alt gik vell å bra på turen fra ~~Fort Adelaide~~ og til ~~Melbourne~~. Men da vi kom dit så hørte vi at der var streik. Og at alle som hørte til Unionen måtte gå på land. Der var endel som gik på land og streikelederne var ombord og bydde oss streikebidrag dersom vi ville forlate skuten. Da kapteinen hørte det så sa han at dersom vi ville stå ombord så skulle vi få full hyre. Og dersom at hyrerne kom til å gå op efter streiken. Så skulle vi få det samme som de andre.

Jeg og seilmakeren og Svensken bestemte oss for at vi skulle forbli ombord og avvente begynnelsens gang. Streikem varte i 9 uker. Og i den tiden levde vi herrens glade dage. Vi gik bare og småpuslet med forskjellige ting for å få tiden til å gå. Der var 6 prentiser ombord. Og en av dem blev sat til kokk, og den andre til stevard. Ja der var løier ombord om den matkokningen deres. Jeg kan umulikt regne op alle de mulige og unulige ret er, som disse to Gentlemenn vartet op med. De hviste vist ikke selv vad de forskjellige retterne de lavet het. Vor arbeidsdag begynte som vanligt kl. 6 morgen også arbeidet vi til kl. 6 aften, men så hadde vi 2 timers mattid imellem. Arbeidet gik stille og roligt for sig, men når vi skulle på land om kvellen så måtte vi ha politivakt med oss. Og precis kl. 10 om aftningen måtte vi være ombord. Da streiken så omsider var slutt. Tok det 6 uker for å få losset ballasten og tat ind den last som vi skulle ha. Der blev da forhyrt nyt mandskap. Men i midlertid var hyren steget til 9£ pr. måned. Vi som hadde blit ombord, vi fik selvfølgelig også forhøiet vor hyre. Som kapteinen hadde loft oss da vi blev igjen ombord.---- Vi skulle gå til Falmouth for order. Vi hadde en seiling på 82 dage fra Nev-Zeeland til Falmouth. Der blev vi liggende i 14 dage og vante på ordre. Endelig blev det bestemt at vi skulle gå til Cardiff, og der kom en stor taugbåt for å sløpe os dit. Da vi kom til Cardiff blev alle mand jaget på land, og der blev sagt at vi skulle få avmønstring om 3 dage. Jeg og seilmakeren hadde jo endel penger så vi leiet oss et privat logi. Men de andre gutterne de måtte på et Boardingshus. Og der fik selvfølgelig deres tilgodehavende ben å gå på. Vi traf Svensken dagen efter. Da hadde han allerede lånt 10 £ på hyren, men da vi mønstret av hadde han enda 35£ tilgode. Dem gik også i en fei. For da vi nogle dage senere traf ham i gjen, da var han helt blakk. Og han sa at det samme var tilfelle med de andre også. Jeg og Seilmakeren besluttet da at vi skulle se å få os s en tur med en skute, så sparte vi de pengene som vi hadde. Vi gik da en dag ned i dokken. Og der lå en stor bark og lastet med kull. Der kom da en mand bort til oss og spurgte om vi søkte efter hyre. Ja sa vi vi så oss så halvveis om efter noget å gjøre. Vell sa han. Jeg er kaptein på den barken der og jeg søker efter mandskap deriblant en Bådsmand og en Seilmaker. For saken er at denne barken skal til Gibraltar, og der skal den avrigges og legges op til kullekter. Han bad oss med ombord og viste oss om på skuten. Vi likte skuten got, og da vi hadde vidt frem vore papirer sa kapteinen. Ja her har jeg jo både bådsmand og seilmaker. Han bød oss 8£ for turen samt fri reise tilbake, og vi lovet at vi skulle komme tilbake om eftermiddagen så skulle han få et sikkert svar. Han sa davi gik at dersom vi hviste av nogle gode matroser så ville det være bra om vi tok dem med.

Han sa at han ikke skulle være nøie med hyren, når han bare fik gode folk. Vi lofte at vi skulle forsøke å skaffe endel mænd til ham. Vi gik da ind på det vertshus hvor vi hviste at Svensken og de andre gutter pleiet å være. Og ganske riktigt vi traf den hele gjeng der. Vi fortalte a nu skulle vi ut på en ny tur, og dersom de ønsket å være med så måtte de gå ned til dokken, og spørge efter kapteinen på bark Orient som skuten het. Jeg fortalte dem at jeg hadde fått jobben som bådsmand, og da alle gutterne som hadde vært på min vaktpå overreisen med Silberhorn hørte det. Så ville de alle sammen hyre sig. Endskjønt jeg da hadde vært bare underbådsmand. Gutterne fiksig en dram hver, og avsted bar det med dem. Jeg og seilmakeren gik da op til konsulen og bad ham om å opbevare nogen penger for oss til vi kom tilbake. Dette var han villig til og vi gav ham 40 £ hver. Vi deponerte pengene for å ha noget i bakhånden hvist noget ufårutset skulle hende. Både jeg og seilmakeren var begge to glad i en festaften når vi var i land men alikevelli var vi yderst forsiktig med vore penger. Da vi hadde vært hos konsulen gik vi ombord i Orient i gjen. Der ventet kapteinen på oss. Han fortalte at alle gutterne var blit forhyrt med skuten. Vi blev da enig med kapteinen om at vi skulle ha £8 for røn hvist ikk e turen overskred 5 uker. I tilfelle av at turen blev lengere skulle vi ha 5£p. måned som turen varte lengere end beregnet. Vi skulle mønstre neste dag. Da vi hadde vært hos konsulen hadde vi sat ind omtrent alle vore penger så vor beholdning var nu bare 2 £ og 10 sh. Den neste dag var vi på mønstrings-kontoret og blev påmønsteret. Jeg og seilmakeren fik hver vor chek på vore penger for vi hadde jo ikke bodd på boardings hus. Men de andre måtte se på a t Boardingsmesteren var der og tok sit tilgodehavende først. Derefter fik de hvad de hadde igjen og det var ikke meget på hver mand. Vi fik ordre om at neste formiddag kl. 10 måtte vi være ombord. Vi gik da til vort logi og der tok vi med oss de ~~penger~~ vi behøvde på turen. Men vi lot mesteparten være i gjentil vi kom tilbake. For vi behøvde jo ikke så meget tøy på en så kort tur. Da vi kom ombord neste dag blev vi hvist ind i hver sin lugar jeg og seilmakeren. Det var et gode. I ruffen var der kommet 12 mand og nu hviste det sig at det var et enestående tilfelle med mandskapet denne gang. For i almindelighet så pleiet mindst en halvpart av mandskapet å møte op aldeles døddrukne og da blev der krangel og spetakkel. Og befalet ombord syntes at det var et enestående tilfelle. Nu var taugbåten kommet for baugen og avsted bar det.---- Vi hadde lit ruskevær over Biskaya, men den var ikke værre end at vi 14 dage efter ankret i Gibraltor, så vi hadde hat en forholdsvis hurtig tur.--Derefter tok det 8 dage å rigge skuten av så var vi ferdige.

Jeg tør påstaa at jeg ikke har lidd av redsel hverken på land eller sjø uanset hvad slags situation jeg end har vært i. Men i Gibraltor fik jeg alikeveli en ordentlig forskrækkelse i kroppen. Da vi hadde mønstret av, skulle vi selvfølgelig smake på den Spanske vin.----Ja vi smakte. --- Jeg smakte så meget at jeg ikke kunne huske noget annet end at jeg var gåt ind i et portrum. Der mistet jeg hukommelsen. Da jeg voknet om morgenen befant jeg mig i aresten. Jeg rigte da på klokken og der kom en slutter. Jeg spurgte om jeg kunne få lit vand, jodda det kunne jeg få. Da slutteren var kommet med vannet spurgte han om jeg ikke ville ha noget å spise. Jotak sa jeg det vil jeg gjerne. Han gik og en stund efter var han tilbake med smørogbrød og the. Jeg spurgte ham om han hviste hvorfor jeg var arestert. Nei sa han det hviste han ikke. Men retten blev sat kl. 10 og da kom de antagelig og hentet mig. Jeg blev sittende i mine egne tanker og fundere på hvad galt jeg hadde gjort siden jeg var blit arestert.----- Plutselig gik døren op og der kom to poliser og hentet mig. Jeg blev ført gjennom en korridor og ind i en stor sal. Og der var det stapfult av folk både nede i salen og oppe på galeriet.

Jeg blev ført frem og plasert i et lite avlukke mit på gulvet.---
Der sat jeg nu aldeles vetskremt og så på den masse av mennesker som
sat og nidstirret på mig, og jeg tenkte.---- Ja er alle disse mennesker
som er her vidner. Så har du naturligvis i nat i fylla myrdet halvebyens
indvånere. Og jeg blev iskold ved tanken, og for mit indre øie så jeg
alverdens slags henrettelses-indstrumenter. ---
Så kom dommerne og retten blev sat. Jeg blev spurgt om jeg ønsket tolk
Ja sa jeg, og som tolk fik jeg den Norske Konsul.----
Derefter blev jeg spurgt om hvad galt jeg hadde gjort? Det hviste jeg
ikke sa jeg. Så blev de to politimend indkalt. Og da de hadde forklart
sig så var det bare det at jeg hadd lakt mig å sove i et portrum. Og
derfor var det jeg var blit tat og brakt på aresten. Jeg fik da min dom
den lød på 2 schillings bøter inklusive frokost. Da konsulen leste dom-
men op for mig trodde jeg først at han bare skrønte. Men da han spurgte
om jeg hadd penger å betale med, så skjønte jeg at det var sant, og jeg
var ikke sen med å lete frem 2 schilling fra vestelommen.----
Det var med adskilligt lettere hjerte jeg gik ut som da jeg kom ind.
Da jeg kom ut på gangen ropte konsulen på mig, og så fik jeg en formanings-
tale. Men den gik selvfølgelig ind det ene øre, og ut det andre.
Han fortalte mig da at den Spanske jury var permanent det hele år. o g
der behandledes alle saker, fra den minste til den største.
Da jeg kom ned i gaten et stykke traf jeg anden styrmand og seilmakeren
som var på land o g lette efter mig. De fortalte at der var ventendes
en kornbåt fra Sortehavet o g med den kunne vi få reise til England.
Vi gik først ned til den restaurant hvor vi hadde drukket aftenen i
forveien og der tok vi oss et par glas vin hver. Vi reiste så ombord og
hentet vort tøj. Strakst efter kom den kornbåten vi skulle få være med,
og så reiste vi derfra med den og til London. Derfra reiste vi il cardiff
og gik op til konsulen og hentet vore penger. Konsulen syntes at vi hadde
vært snar på turen til Spanien og tjent mange penger.
Der sat en mand på kontoret hos konsulen. Han spurgte oss om vi ville
ha hyre med ham. Han hadde en fullrigger på 1400 tons. Den het "Northward"
av Kristiania og lå og lastet patentkull for Rio de Janeiro.
Han fortalte at han manglet bådsmand og seilmaker for de han hadde
var gift hjemme i Norge, og da denu hadde stå ombord i 2 år så ville
de nu reise hjem. Og så raste feberer slik i Rio at de hadd ikke lyst
til å reise dit. Jeg spurgte da kapteinen om hvad han betalte i hyre.
Han sa jeg får betale dere efter den Engelske tariff o g den kjenner
dere jo. Og jeg er seilklar om to dage, så derfor må jeg be dere om å
ta jobben. For jeg kan ikke ligge her og vente til jeg får folk hjemmefra
I tilfelle av at dere blir med så vil jeg hyre dere for reise fra Europa
og til Europa. For fra Rio skal vi til Quebec og der skal vi laste med
pitsben for Glasgow, og turen kommer til å ta en 8 måneders tid.
Vi lovet at vi skulle tenke på det til om eftermiddagen så skulle vi
komme ombord og gi ham et ordentligt svar.
Vi tok oss lit penger hos konsulen og så gik vi ut i byen og fik oss
et glass. derefter var vi og fik rede på hvad der betaltes i hyre for
en bådsmand og en seilmaker i langfart som det kaltes. Hyren var fr4£
til 4 £ og 10 pr. månet.----
Om eftermiddagen gik vi ombord og blev forhyrt til en hyre av 4 £ og 5
pr. m.--- De to hvis plass vi tok var hjertelig glad fordi de fik slutte
og reise hjem. Men de lovet å stå ombord til skuten var seilklar, for at
vi skulle få være på land så lenge som muligt. Dagen efter var vi og
mønstret på. Vi avtalte med konsulen at han skulle trekke 3 £ pr måned
og disse penger skulle han sette i bank til vi kom til Glasgow. Så skulle
han senne pengerne til oss. For når vi kom til Glasgow skulle vi reise
derfra og hjem til Norge. Det lovet konsulen å gjøre, og vi fik en
kvitering på beløpet vi hadde stående hos ham. Vi hadde lovet kapteinen
at vi skulle være ombord neste dag kl. II. Og det tvilte han ikke på
for vi hadde jo ikke fåt noget penger av ham på forskut.

Neste morgen var vi ombord, og de gamle hadde ordnet vore lugarer for oss. Vi hadde en flaske Wisky med oss å vi trakterte båtsmanden og seilmakeren med en dram. Mens vi sat å pratet kom styrmanden inn og ville se hvordan vi hadde det, og vi nødet ham også til å ta en dram med oss. Da flaskerne var tomme tok båtsmanden mig med og viste mig hvor de forskjellige taug og reserveblokverk var. Etterpå skaffet vi i messen og da vi hadde spist gam styrmanden oss frit til neste morgen. Da skulle vi stikke i sjøen.

Vi hadde 54 dagers seilads fra Cardiff og til Rio de Janeiro, og vi hadde bra veir på hele overreisen. På havnen i Riola der en hel masse seilskuter men mesteparten av dem hadde flagget på halv stang. Da vi hadde ankret kom der ombord til oss en Norsk skipper, å han fortalte at feberen hadde rast fryktelig i Rio i de siste ukene. Der var døde folk på alle skuter og derav var det at der fklagges på halv stang. Han sa at han hadde vært heldig for han hadde bare mistetto mand på de 9 ukene han hadde ligget der. -- Men sa han her er skuter hvor nesten alle mand er døde, og der er ikke tale om å få tak i folk på land. Han fortalte da vor kaptein om hvordan han hadde bjerget sine folk. Og vor kaptein lovet at han skulle følge hans eksempel. Men på trods av alle forsiktighetsregler undgik vi ikke mannen med ljaen vi heller. I de 8 ukene vi lå i Rio var vi nøt til å ofre 3 mand av vor besetning. Og da der ikke var folk å opdrive var vi nøt til å seile med 3 mand forlite. Skipperen spurgte så mig og seilmakeren om vi ikke ville gå vakt om vakt så skulle vi få det gotgjort når vi kom til Quebec. Vi svarte at det kunne vi got gjøre og vi var ikke så nøie med nogen gotgjørelse heller når vi bare slap oss fra dette pesthullet. Den neste morgen kom taugbåten og tauget oss ut av roveret, men jeg syntes det var en ynke å se på alle de stolte seilerne som lå der og som ikke kom sig avsted fordi de manglet folk. -- Vi hadde en fin reise helt til vi kom til Nev-Foundlands bankerne, der kom vi akkurat op i en Syklon. Den begynte med N. V. og i løpet av 4 timer hadde vinnen gåt hele kompas rosen runt og var kommet til N. v+ i gjen. Det var en skrekkelig kuling. Vi lå pådreiet med sviktede unnermersseil. Men da vi hadde ligget pådreid i en 3 timers tid. Så blåste stormen hele stengeriggen på alle tre mastrene overbord. Vi fik ordre til å kappe fra oss alle de løse stenger so m lå å drev ved skutsiden for ellers kunne man resikere at de lå å hamret og banket ved skutsiden til vi kunne få lækasje. Da vi vel var ferdig med å kappe fra oss så spaknet vinnen, og da så vi bare topperne på rærne som lå å fløt til luvart av skuten. Vi var selvfølgelig glade for at vi hadde fåt kappet fra os for da sparte vi jo en masse arbeide med å blerge alt ombord. Men skipperen var ikke svært glad for hadde han vist at vinnen hadde lakt sig så fort, så hadde han nok ikke kappet riggen fra sig. Da nu stormen hadde lakt sig begynte vi å krysse oss på, for vi hadde lavet til noget seilgreier som vi kunne bjerge oss med. Vi seilte til vi fik øie på land da kom der en damper som hadde samme kurs som vi. Vi signaliserte til den og den kom nedover til oss. Skipperen akorderte da med den om sløp og da de var blit enig tok den oss på sløp til Quebec. Da vi var kommet i havn kom der ombord besiktigelses-menn, og de hadde med sig en riggmester som skulle fårestå opriggingen av skuten. Han sa at han bare hadde 2 mand på verkstedet og at det var vanskelig å skaffe vante riggere. Han spurte da vor skipper om han ikke kune få 4 mand hoss ham. Han skulle betale 5 dollar pr. dag. Skipperen spurgte mig om jeg hadde lyst til å være med, i tilfelle skul e han trekke den tid jeg var borte fra hyren. Men kosten skulle jeg få den skulle han ikke ha noget for. Det gik jeg med på og jeg var i ruffen og fik 3 av de flinkeste gutterne med mig. Den neste dag begynte vi på Verkstedet, det var ikke lang vei dit, bare en 5 minutters gang fra der hvor skuten lå. Jeg blev tat til leder for min "Gjeng". Foresten krævedes der ingen større fagkundskap. Vi hadde ikke annet å gjøre end å spleise å klæ efter de mål vi fik av mesteren. Det tok 5 uker å rigge på. Men da var også Norwood helt Tip Top i gjen.

Vi blev utklarert efter 30 dollar pr. uke og vi syntes at vi var pengesterke da vi hadde fått opgjør. For vi hadde ikke haft nogen anledning til å spenne vore penger. Vi pleiet bare å være på land hver lørdag ellers var vi ikke lengere op i byen end til riggværkstedet.

Vi var ferdig med indlastningen i de siste dage av November. Og vor kaptein mente at vi skulle nå Glasgow enstund før Jul, og at jeg og seilmakeren i heldikste tilfelle kunne nå å komme oss til Norge til Jul. Men han sa at til Hammerfest når du ikke til denne Julen. Jeg var enig med ham for jeg hviste jo at det tok nesten like lang tid fra Kristiania og til Hammerfest med dampskib, som fra Quebec og til Glasgow med seiler.

Turen fra Quebec og til Glasgow gik fint. Vi brukte bare 18 døgh. Vi var fremme den 16 d December. Og vi fik strakst vor skipper til å telegrafere til konsulen i Cardiff efter vore penger. De kom dagen efter. Vor kaptein gjorde fortgang med avmønstringen og han telegraferte 80 £ av vore openger til Norge for oss. Vi syntes selv at vi var Rikfolk når vi på 3 år hadde opspart oss 95 £ hver. Vi beholt 15 £ hver som vi skulle ha til reise penger.-- Den aften vi skulle reise avholt vi en liten fest ombord til avsked og både kapteinen og styrmanden var med. Efterpå fulkte de oss til stationen. Lille Juleaften var vi i Kristiansand. Ombord i båten vi reiste med var der 50 Norske sjøgutter som skulle hjem til Jul. Derav var der 14 som viste at de ikke rak å komme hjem, og derfor beslut et vi å holle Jul i Kristiansund. Der hadde vi en riktig koselig Jul. Die Juledag tok jeg båten til Bergen og derfra tok jeg Hamburgerruten hjem. Den gik helt op til Vadsø. I den tiden gik der ikke mange dampskib på kysten og Hammerfest hadde bare et ukentlig anløp av Hamburgeren, som den kaltes. -- Jeg kom til Hammerfest 7de Januar 1892 og det stemte at jeg trenkte lengere tid fra Kristiansund og til Hammerfest end fra Quebec og til Glasgow.

Efter min hjemkomst begynte jeg på Ishavet i gjen. Og om de oplevelser jeg hadde der vil jeg nu fortelle om i det følgende av min bok.

17

3 kapittel.

.....

Vi gjør rekordfangst av Hvalross.

Jeg vill i dette og efterfølgende kapitler forsøke å "tegne" et billede av det virkelige ishavsliv. Og jeg vil bare fortelle fakta, derfor kan det jo hende at leseren avogtil finner ut at . Slik har ikke jeg tenkt mig at det fåregik på ishavet. Men jeg kan trykt påstå at. Akkurat slik gik det for sig.

Jeg vil nu fortelle om en oplevelse som jeg hadde i året 1886. Jeg var det år forhyrt som fangstmand med skipper Andreas Jakopsen, som førte en liten jakt som het "Frøia". Jakopsen var en meget heldig fangstmand og alle gutterne i byen kappedes om å få være med ham. Det var som en slags øre syntes man.

Jeg var på den tid 20 år gammel, og jeg hadde seilt fra samme firma siden jeg begynte i året 1882, og jeg var en av de heldige som det år fik jobb med Jakopsen. Vi seilte fra Hammerfest først i April og kom til Vardø den 3 om eftermiddagen. Vi ankret på Festningssunnet, for i den tiden var det alminnelig skik at man tok fast på Vardø, mens man "Så han an" som det hette. Jakopsen tok seig en tur på land og ,vi gytter koset oss i lugaren. Vi var 7 mand samlet i lugaren og der skulle kokken besør e all kokningen så man kan forstå at der ikke var stor plass for kokken å snu sig på. Især var det et helt bry hværgang han skulle i rummet efter noget. For vi hadde all proviant i rummet, og lukerne var skalket, så kokken måtte benyt e den såkalte "skotluke" når han skulle ha noget til matlavningen. Det er en liten luke i kahytsveggen som verner mot rummet og den var ikke større end at en mand nettop slap i gjennem. Vi sat som sakt nede og koste oss med en kaffeskvet, og så blev kokken fri for vand og skulle i rummet og fylle sin pøs. -- Han gik gjennem luken og ind i rummet men han hadde ikke vært der svært lenge før hankom krypende ind i gjen aldeles vetskremt og bleff som et lik. Vi spurgte ham hvad det var som stod på siden han var blit så redd. Han fik da langt om lenge fremstammet ,a han hadde set et kvinfolk i rummet. Vi lo selvfølgelig av ham og mente at der sat nok endel "Madeira" igjen i hodet på ham, efter avskjedsseilaset i Hammerfest. Men mannen stod på sit at der var et kvinfolk i rummet, og han sa at han gik ikke dit ind førend vi hadde tat lukerne av og unnersøkt om der ikke var nogen. For å berolige ham tok vi lys med oss og gik ind i rummet og unnersøkte det nøie men hvormeget vi end lefte så kunne vi ikke se nogen kvinfolk. Skipperen var imidlertid kommet ombord ,og vi fortalte ham om hendelsen. Skipperen hørte på hvad vi fortalte og så sa han. Ja det er bare bra at vi har slike "Karer" med ombord, det betyr bare held for skuten. Og han gav harpunererordenre til å gå i rummet og flyt e et av fatene som lå mot garneringen på styrbord side . Såfår de plass og bevege sig sa han. Vi lo selvfølgelig av dette ,men ordren blev alikevel utført. Vi seilte fra Vardø dagen før Skjertorsdag, og vinden var s. v. fin bris. Skjertorsdag frisknet vinnen til så vi lenset bare for skvertopseil og bredfokk. Langfredag morgen hadde vi pasert Svitnoas, og der hvor det var så grunt vand hadde vinnen som nu var øket til storm operbeidet en slik voldsom sjø at vi måtte dreie på. Vi lå pådreid med sviktet storseil og revet klyver og stagfokk. Vi lå med styrbords halser for land. Dette indrømte skipperen var det dumme han kunne ha gjort. For vinnen sprang plutselig N. V. og nu blev sjøen så voldsom at vi fik den ene forferdelige brekning efter den annen.-- For nu grundbrøt sjøen på 22 favner vand. Det var fryktelig å se di svære sjøerne når de reiste sig Skipperen var en dyktig sjømand og han påstod at vi hadde ikke noget annet å gjøbe end å gibbe, for des nærmere vi kom land des værre blev sjøerne. og vi hadde allerede fåt indslåt endel av rekken.

Jeg stod ved roret, og da så vi at der kom en brekning og efter den høiden den hadde så så det ut til at den ville befrave oss aldeles. Jakopsen ropte da han fikk se den til gutterne at nu måtte de holde sig fast så godt de kunne. For nu får vi nok det vi trenger skrek han. Jeg så at gutterne tok tak i det de fant som var fast, -- og så kom brekningen.-----

Jeg kan ikke beskrive noget fra selve øieblikket da det veldige vandbjerg traf skuten. For jeg hørte bare en susen og brusen og følte at det rykket i mine armer, for jeg hadde tatt tårn rundt hånden med rortaljen.

---- Etter en evighet forekom det mig fik jeg atter luft og da så jeg at Sjøen hadde kastet skuten over på siden og hele buken på storseilet var full av sjø. Så "Frøia" stakkar lå som en vingskut fugl, helt død. Hadde vi fått en slik sjø til så hadde vi nok ikke set noget til gamle Norge mere. En av mandskapet var blit skyllet overbord, men skuten lå så meget overkranet at han fikk fat i riggen og fikk derved karret sig ombord i gjen. Så var det en som hadde besinnelse nok til å la gå pikfallet og dabegynte sjøen å renne ut av seilbuen og skuten rettet sig op i gjen. --- Nu hadde vi ikke andet å gjøre end å gibbe enten det gikk eller ikke, de fleste mente nok at det ikke kunne gå men det viste sig at vi klarte det. Skjønt det så formentlig ut som om jakten stod på hode og hvært øieblik kunne hvælte sig over hodet på oss.

Men skulle liv bjerges så måtte vi gibbe, og alle som var på dekk gjorde sit beste for at det skulle gå så godt som mulikt. Jeg og skipperen stod ved roret og det gikk nokså bra med gibbingen. -- Men så var det å den pådreiet med babords halse. Vi overveiet saken nøie før vi forsøkte. Sviktet storseil blev satog fårseilene blev nedfirt. Derefter fikk alle mand ordre til å surre sig fast, og det blev gjort.

Så dreiet vi påxxx og da vi var kommet tvers i sjøen så fikk vi en brekning som slog sund begge vore båter og knuste nesten hele skanseklodningen. Ellers gikk det nokså bra og da vi hadde fått skuten over så blev klyveren tilsatt, og skipperen mente at nu var det hverste gjort. For når vi nu kom ut på dypere vand så villr vi ikke få så svære bråtsjøer mere. Og det stemte. Jakopsen overbeviste sig om at det gikk fint nu og så gikk han ned i kahyt en gang kom op med en flaske brennevin, og skjenkte oss en god dram hver. Det var en av de beste drammer jeg har fått i min levetid. For jeg og alle de andre var helt gjennombløtt og vi hadde ikke smakt noget varmt på et døgn. For mens skuten lå for styrbords halse hadde det ikke vært mulikt å få ovnen til å brennefordi den lå så meget overkranet og fokkens stilling gjorde at der ikke blev trek i ovnen. Som sakt det var en ordentlik opvikker vi fikk av skipperen. Vi gikk da ned i lugaren og nu kunne vi legge i ovnen for nu lå vi jo for babords halse å da trak ovnen. --- Det var ikke lenge før den første glohete kaffekop fant veien ned gjennom vore forfrosne halse. Vi var nede en par stykker av oss i gangen og fikk osskaffe og varmet oss. Resten av oss var oppe og hadde et svært stræv med å holde skuten ovenvands, ved å banke isen som truet med å senke oss bort med dertil lavede treklubber. ---

Påskeaften slakket vinnen og gikk mere nordlig, og da fikk de av gutterne som hadde vært oppe lengst gå til køis, skjønt Gud skal vite at vialle sammentrenkte å komme oss i seng. Men vi kunne jo ikke legge oss alle sammen, der måtte jo være nogen oppe å passe skuten.

Første Påskedag var vinnen Nordlig og avtagende og vi gibbet da ogsatte til 2revet storseil, klyver og Stagfokk. Å så blev kursen sat til Jokantsky øierne. Vi tenkte at vi der kunne faa skaden utbedret så vi slap å seile til Norge for å reparere.

Vi kom i havn annen Påskedag og alle ombord var glad for at vi hadde sluppet heldigt fra det fryktelige uveir.

Vi vilte oss godt ut, og neste dag var vi alle mann i arbeide.

Vi lå i Jokantsky i 3 dager, så var vi ferdig til å seile ut igjen.

Jokantsky ligger tet ved Svitnoas odden, og når man kommer forbi den så er man i Hvitehavet. Det var fint veir spaken vind av s. ø. da vi seilte ut fra Jokantsky, og dagen etter var vi i fangst. Der fik vi 300 selog fangsten vedvarte så da vi traf de andre skuterne en 14 dages tid derefter hadde vi 700 selmens d. andre nesten ingen fangst hadde fått. Vi var 8 skuter som var i sammen i fangsten, men nettop som de andre var kommet fik vi styggeveir i gjen. Skiprene blev da enig om at de skulle søke havn på en plads som heter Lomboski, tet innenfor Svitnoas odden. Og dit ind seilte vi alle sammen og gikk til ankers der.

Der var da en stiv kuling som falt fra land og direkte på iskanten, så der var ingen fangst å gjøre, og derfor tok vi havn.

Da vinnen hadde rast i et par dage gikk den Nordlig, og så blev det sne-tykke. Da det klarnet op i gjen så vi at vinnen hadde kjørt isen sammen utenfor så vi var nu innesperret alle 8 skuterne. Der blev vi liggende i ganske 3 uker før vi kom oss løs i gjen. For oss var det bare bra at vi blev liggende i stille, for nu fik vi spekket av vor fangst. Men på de andre skuterne hvor de nesten ingenting hadde var humøret nok nede på Frysepunktet. Da vi hadde spekket av viste det sig at vi hadde omkring 100 tønner spek, så vi behøvde bare en 3-4 hundrede sel til så kunne vi seile hjem. Da vi endelig kom ut i gjen var vi heldig for den 11 Juni hadde vi full fangst. Og om morgenen den 19 Juni ankret vi op ved Fuglenes i Hammerfest med full fangst cirka 1000 dyr.

Da vi hadde losset vor last og var blit avmønstrert, tok vi oss en reel fest med diverse drammer, som en plaster på den molest vi hadde lit på turen. Vi festet nogle dage så blev vi mønstrert på med Jakopsen på 2 den tur i gjen. Vi blev med alle mand og strakst over St. Hans var vi lar til å reise ut i gjen.

Annenturene pleiet Jakopsen å tilbringe borte i Karahavet, men denne gang forandret han fangstfelt og seilte til Spitsbergen istedet.

Vi seilte fra Hammerfest og efter en fin tur over havet kom vi til Syd-kapp, og der så vi at der lå mange skuter som var fastfrosset i isen. Tanken var at vi skulle komme oss ind Storfjorden, men det viste sig at det var umulikt. Vinnen var frisk N. ø. og vi satte da kursen langs iskanten som lå tet, og som strakte sig helt frem til Prins Karls forland. På Nordsidan var der bedre isforhold, og da det var just i eggetiden, så blev det bestemt at vi skulle senne en båt på eggankning. Da vi kom til Magdalena-Bay så satte vi ut en båt og de skulle ro på innersiden av Danskøia, så skulle vi seile på yttersiden og så støte til hverandre når øen var omseilet. Da båten kom til bakte hadde de 3000 ærfuggelegg med sig. Det var jo fint og vi sente atter en båt avsted. Slik drev vi på helt til vi var ved Norskegen. Da hot vi op. Vi hadde da omkring 7000 stykker ærfugleegg ombord og skipperen syntes det var storartet. (Det var ikke frit for at der blev stekt endel eggepannekaker de dagene mens eggankningen stod på.)

Vi seilte da ind Hinloopen-stredet og der traf vi 4 Tromsø skuter som fortalte at de hadde vært helt op til Kapp Moen, men der hadde vært så tet is at de hadde ikke sluppet lengere, og hadde måttet vende om.

Men de sa også at de hadde set åpent vand på den andre siden av det isbelte som lå ved Kapp Moen. De blev da enig om at de skulle forsøke å komme sig dit fra den andre siden og derfor seilte vi ut strødet i gjen.

Da vi kom frem til Nordkapp på Nordøstlandet fik vi stilla. Harpuneren sa til skipperen at han hadde lyst til å ta båten og ro opover til Syv-øierne og det var skipperen enig med ham i. Vi provianterte for en 3-4 dager å så tok vi seilene i båten. (I den tiden hadde man alt id seil med sig i fangstbåterne, for det kunne henne at man blev borte fraskuten både 10 og 12 dager. Og det var ret som det var at der var vind så man kunne sanne og slippe å ro.)----

Vi la da i vei og da der ikke varis så nådde vi snart den første av øierne på veien dit skjøt harpuneren 3 Storkobberm men vi måtte buksere dem til øen da der ikke var is.

Mens vi flådde dyrene gik harpunereren på land på øien og op på toppen for å se om der var nogen fangst å se i nærheten. Han hadde ikke vært lenge borte så kom han springende tilbake som om Fanden var i hælene på ham. Og da han nådde ned til oss så fortalte han at han så 8 Rensdyr som gik og gresset på den nærmeste øen og de var ganske nede i fjæren. Vi heftet ikke mange minutter før vi var på vei til den øen hvor han hadde set Renerne. Da vi nærmet oss øen måtte vi vise forsiktighet for ikke å skremme dyrene. Og vi rodde så pent at vi kom dem på en 50 meters avstand før vi løsnet skut. Det smalt 8 ganger og Renerne lå der.

Da vi nu hadde ferskkjøtt nok så tok to mand og begynte å samle sammen rækved, den var der nok av i den tiden runt hele Spitsbergen. Og snart blusset der et veldikt bål. Så tok vi frem vore gryter og panner, for det hadde man med sig i båten bestandikt når man rodde i den tiden. Og det var ikke lenge så var der en stor kjøtgryte på kok. Mens maten kokte tok vi å flådde og parterte dyrene. Vi kløvde dem mit etter og så baß vi dem i båten.

Nu var maten ferdig og vi koset oss got med margeben og Bullong, før vi forlot øen.

Da vi kom ombord om kvellen hadde vi 8 Rensdyr og 6 Storkobber, Og kokken som var ombord han var ikke sen med å komme frem med sin stekepanne. For nu slulle der vanke Renbeef til aftens. Og Jakopsen var begeistret for det deilige kjøttet vi kom med. ----

De andre skuterne satte nu kursen mot Stor-bayen, men vi satte kus for Kapp-Plata. Da vi kom dit fik vi is men der var ingen fangst å få. Da der ikke var noget å få saa la vi bak der. En stund derefter fik vi se at de andre skuterne også kom seilende dit. Da alle var samlet holt skiprerne rådslagning, og da de sa at de kunne skimte klarvand på den andre siden av det isbelte vi lå ved. Så formodet de at der var klarvand i mellem Kap-Moen, og der hvor vi lå. De blev da enig om at vi som hadde gjort en tur før i år og hadde tom skute vi skulle forsøke å Forcere isen og se om vi ikke kom i gjennem. De skulle da ligge å vente på utfallet. Og hvist vi så at vi kom i gjennem og at der var klart vand på den andre siden så skulle vi sette flagg. For de var omtrent sikker på at der var Hvalross derinne. --- Vi satte da til alle seil og begynte å krysse oss indover. Det gik langsomt til å begynne med for isen var nok så tet. Men det viste sig at des lengere vi kom ind i isen des mere slak blev den. Og tilslut var vi kommet oss i gjennem og hadde helt klarvand. Da vi var kommet oss i gjennem satte vi strakst Flagg og vort signal blev besvart. Da vi skjønnte at de andre var på vei indover så seilte vi opp unner øen, og gik til ankers. --

Der var en masse Hvalross i vannet, og det kunne selvfølgelig ikke vore harpunerere se på. De spurgte skipperen om de ikke kunne få ro og begynne å fange. Det fik de lov til på betingelsen av at der ikke blev løsnet et eneste skut. For da kunne de skremme bort Hvalrossen, før de andre skuterne rak frem. Vore harpunerere var av den "Gamle skole" de behøvde ikke gevær for å drøpe nogle stakkars Hvalrosser. Nei, de benyttet bare harpon, og lense. (Harponen er jo det våpen man satte fast dyrene med i vannet. Den består av et løst skaft og et spydlignende stykke stål der har mothake som bevirker at når harponen der blir kastet fra båten har skåret sig ind gjennem dyrets skind. Så vill der bli en rem av skinnen som blir sittende bak mothaken og som holder dyret fast, og skaftet eller stangen som er av tre løsner av sig selv og blir liggende å flyte. Iselve harpoonen er så linen festet, og ved den dirigerer man dyret, slakker og haler etterhevert som den dykker eller svømmer opp. Det har hent sig at der har vært kastet fast 8-9 dyr på en gang, og da skjønner man at "Linmannen" hadde nok å bestille med å holle den ene line klar av den annen. --- Lensen var et våpen i lignelse med en Afrikansk Assagai, der var slepet på begge sider, og den benyttet man til å stikke dyret med når man hadde fått den kloss i båten. Lensen blev også benyttet når man stak Hvalross på land, og dette soyd var et farligt våpen i en beslutsom mands hånd. Der hadde også vært drept Bjørn med lensen. For den var slik at dersom en mand rettet sin lense mot den. Så grep den selv om lenseskaftet, og trykket lensen tvers i gjennem sig.)

Vore gutter benyttet disse apparater så godt . At da jakt "Berntine" kom og gik til ankers ved siden av oss, så hadde vi ført ombord 18 Hvalross. Da alle skuterne var samlet blev der atter holt komference mellem skiprene . Og da påstod Hemming Andreassen fra Tromsø , som var den elste at der måtte absolut være Hvalross på land på Storgia . For der var nu 19 år siden der var blit stukket Hvalross på land der. Man blev enig om at seile unner øen. "Berntine" som var en storseiler seilte snart fra oss andre . Men da den var kommet så nært øen at den fik overblik , så satt e den strakst flagget til. --Da skjønnte vi at den hadde sejt Hvalross på land. "Berntine" satte da ut en båt og den kom roende til oss og sa at vi måtte ikke seile så nært øen at vi skremte Hvalrossen for den holt på å gå på land nu . Vi måtte holle oss så langt til le at vi fik Hvalrossen i skjul av øen. Vi seilte da i en bue , og kom op på siden av "Berntine". Vi var nu i skjul så vi ikke kunne seesav Hvalrossen , men vi kunne få øie på den fra Tønne. Skipperen på "Berntine" ville at vi skulle gå i gang strakst å skyte ned . For han sa at der var omkring 200 Hvalrosser i land , og så var der enda en masse i vannet, og de ville selvfølgelig også krype på land. Dette frarådet de andre skiprene ham For de mente at med skytning gik det ikke an. Nei vi måtte vente til neste dag og så ta dyrene med lensen. Derom blev man så enige.

Hemming Andreassen hadde vært mange gange før med å stukket Hvalross på land, så han blev valgt som en slags "General" for de myrderier vi skulle begynne med neste dag. Der blev da sat vakt i tønne som skulle holle øie med dyrene og hvordan de tok det. Der blev bestemt at hver mand skulle få en lanse hver, og disse blev utdelt og derefter blev de skarpslipte og blankpusset. (Jeg antar at de folk som reiser på Isha vet nu neppe aner hvad en lanse er). Hemming for bare runt og så over at alle våpen var i orden til slaget. Om aftningen hadde skiprene en liten "FEST" og der vanket en og annen dram på oss som mandskap var også. Hemming kom op på dek og fortalte os om hvordan det hadde gåt de som hadde vært på Storgem og stukket Hvalross for 19 år siden. De hadde stukket last i 4 skuter på en dags tid , men da de hadde fåt dyrene ombord . Så blev det storm , og isen satte sammen og presset skuterne på land og der knustes de. Mandskapet hadde fåt båterne løs og hved hjelp av dem kom de sig til Norskeøen, og der blev de reddet av skuter som lå der. Siden den gang har der ikke vært skuter her å fanget Hvalross sa han. --Og han sa at i morgen må dere være kvikke gutter så vi ikke resikerer noget. Dette "Resikerer" blev vi liggende å spekulere på halve natten.

Da klokken var 5 neste morgen blev vi purret ut. Vakten som var i tønne mente at nu lå der nok en 500 Hvalross på land, og desuten var der enda en masse dyr i vannet. Dette hørtes jo lovende ut, og det var ikke lenge før båterne fra samtlige skuter var samlet ved siden av jakt "Elieser" for derombord var Generalen. Alle mand fik sig bnu en god dram , og så bar det av sted. Vi hadde fåt vore indstrukser om hvordan vi skulle for holle oss når vi kom til dyrene. Men alikevel var det ikke så liten spenning i å ro imot en "HER" på en 500 Hvalross . Dyrene var krøpet så langt op at der var et stykke tør fjære imellem de nederste og sjøen. Dit stevnet vi med vore båter, og vi gled som spøkelsesbåter fremover. Vi kom oss i land og så formerte vi "Skytterlinje" som det vistnok heter Vi dannet en halvcirkel , og da ordren Gå På lød. Så satte hele styrken sig i bevegelse i springmarsj med felte lanser. ---- Dyrene blev overrumplet mens de sov , og snart var de fremst Hvalrosser uskadeliggjord, og da maktet ikke de bakenforliggende å komme sig over sine døde kamerater. Blodet fløt i strømme , Rasende brøl fra de sårede og skremte dyr. -- Og brøl fra de av mordmani besatte 50 mand der kun hadde tanke for å Drepe drepe og atter drepe. ---Det var som en slagmark, og man måtte være forsiktig så man ikke fik sig en lanse gjennom kroppen. For der lynte og blinket hvergang en lanse blev svunget , og så drevet like til skaftet i en dirrende dyrekrop. Og når så lanser blev drat tilbake så sprøitet blodet fra det gapende sår , manfe fot ut i luften. Jeg antar at disse myrderier varte en times tid. Da var det bare nogle få dyr mit inne i dyngen som der var liv i . Disse rak mendene ikke med lanser , de måtte skytes.

Da alle dyr på land var neddrept, fik vi ordre omå gå i båterne og fange av den Hvalrossen som var i vannet. Skiprerne blev på land. Vi på "Frøia" hadde de beste Hvalrossharpunererne, og da vi kom på land hadde vi 5 dyr, mens de andre bare hadde fra 1-3 hver. -- Da vi kom tilbake blev fangsten indstillet og alle mand blev sat i gang med å trekke de døde dyr fra hinannenså at blodet fik renne av dem. Og Gud skal vite ta der var blod. Det rant som en liten elv nedover fjæren. Så rodde vi ombord for å få os frokost. Og da den var spist så blev skuterne buksert dit hvor dyrene lå og akterfortøiet så nært land som mulikt. For at det skulle være let å transportere huderne ombord. Og nu begynte det værste av arbeidet å det var flåingen av alle de store tunge dyrene. Man kan tenke sig til at det måtte være meget arbeide når vi behøvde 2 døgn med flåingen, og enda deltok skiprene også så vi var nogen og femti mand som flådde. Kokkerne hadde også et svært arbeide for vi hadde ikke tid å gå ombord å spise men måtte få all maten brakt på land. --- Da flåingen var ferdig fik vi 6 timers hvil som sårt trenktes og så var det å begynne å føre ombord og det var også et tungt arbeide. De andre begynte å føre sine skind ombord uspekket for de ville komme sig bort derfra så snart som mulikt. Men vor skipper sa at vi skulle spekke av vor fangst mens vi var derfor han trodde ikke at der blev noget storm med det første. De andre tok da sine dyr ombord altså skinnene med spekket på og da de ikke kunne få fylt noget på sine fat når der ikke var avspekket. Så fik de alt oppe på fatene og på dek så de blev aldeles overlastet, og ikke kunne ta med sig altmen måtte levne endel skind igjen. --- Så seilte de. -- Vi begynte da å spekke av, og da vi hadde arbeidet i nok 2 døgn. Så hadde vi all vor fangst ombord. Og vi hadde også skut 22 Isbjørn, som var kommet dit, selvfølgelig tiltrukket av all blodlukten. -- Da vi var ferdig så var "Frøia" aldeles søklasket og alle mand var i got humør. Da vi holt på å dra skinnene av dyrene i rum met så kom Jakobsen og sa at vi ikke måtte glemme å elte en liten plass i gjen til "Nisserne". Vi lo selvfølgelig av det, men vi levnet nu alikevel en plass ute i det ene slag. Vi satte da seil og da vi kom til Nordkapp så traf vi de andre skuterne som lå der og holt på å spekke. Hadde de gjort som vi så hadde de sluppet et helt extraarbeide. Vi var ombord å snakket med dem, og gutterne var forbandet på sine skiprer som hadde skaffet dem alt dette extraarbeide. Og de blev ikke blidere da de fik høre at vi hadde fåt 22 Bjørn efterat de drog derfra. Jakobsen besluttet at vi skulle seile til Wite-Bay og se om vi ikke kunne få oss et Rensdyr hver mand, og det blev gjort. Vi forlot da de andre og seilte Vestover, og det gik fint for veiret var fint med god bær av øst Om aftenen var vi i Wite Bay og snart hadde vi 14 Rensdyr ombord, og da det var sist i August så var Renen både fet og pen. Endel blev nedsaltet og resten blev ophenkt til tørk. Da vi kom ut av Wite -bay traf vi de andre skuterne som var på vei ind for å få sig Rensdyr de også. Efterpå blev vi i følge Vestover. Og vi kom til Hammerfest sist i August måned med en fangst på. 143 Hvalross-- 67 Storkobber og 26 døde Bjørn. Jeg vil bemerke at Hvalrosserne var små idet det var mest Hoer vi hadde Men alikevelli var det rekordfangst. Desuten hadde vi jo et Rensdyr og en 800 Erfugl egg på hver mand, og det hadde ikke rederiet nogen part i. Men jeg kan trykt si at det er den met intresante Iskavstur jeg har vært med på. -----

I året 1887 var jeg også med jakt "Frøia". Vort held fulkte oss da også (Antagelig var det "Nissernes" skyld, for vi gjorde to gode turer det året også / Med full fangst begge turerne. Men jeg bryr mig ikke om å fortelle noget fra de turerne. Da der ikke hente noget som jeg kan kalle for "Intresant". Det var bare det alminnelige dagligdagse slit og kav, med roturer på en 8--10 dage, og slike småtterier som man ikke syntes det var unaken vært å tale om.

4 kapittel.

.....

Jeg får "Føle" mere å mere av polhavet.

I året 1888, fik skipper Andreas Jakopsen en ny skute å føre. Det var jakt "Alken", men da han hafdde fåt den nye skute så var det som om lykken hadde forlat ham. Jeg blev forhyrt som annen harpuner med "Alken". Vi kom til Hvite havet sist i April måned . Og da vi kom dit traf vi strakst sel ,og begynte å fange. Der var 3 andre skuter som også lå der. Vi fik 400 dyr med det samme. Dagen efter var det stille og fint veir ,og vi så en hel del sel på isen +Men det var lankt ind og isen var nokså tet så det ville være et helt arbeide å komme ind til dyrene. Men vi bestemte oss da alikevel for å ro indover. Og jakobden sa at ha n skulle komme lengere indover med skuten så snart der blev vind. Vi lærte da båterne og begynte å stake og ro oss indover. De andre skuterne var også ifærd med å sette båterne sine på vannet. Vi var efter en stunds arbeide inne ved selen og den var tam så den var let å få tak på. Vi pleiet å gjøre det slik at vi skjöt ned og drog i båterne de runne dyr når vi så hadde fåt last så la vi til en isfløre og tømte båten og så tok vi å flådde dyrene og tok bare skinnene med spekket på i båten i gjen. Slik gjorde vi denne gang også ,og imidlertid var vinnen frisknet til så Jakobsen hadde sat seil ,og snart var han oppe ved siden av oss. Det var bare å tømme båterne , å få sig lit mat og så avsted i gjen. Men vi skulle ikke ha rodd flere ganger den dag, for det så ut som om det skulle bli stygt veir. Men det er et gammelt ord som siger at mye vil ha mer å Fanden vil ha fler. Og slik gik det med oss også denne gang. Hadde vi gt oss lit mere tid for å se på være så hadd vi undgått det vi fik. Vi rodde i gjen og da vi hadde fanget så vi hadde fåt så en 20 sel hver båt . Så wsmalt det som et kanonskut i Isflakene , Det var N+V. som kom, og han var barsk den karen . På et øieblik hadde den sat isen så tet at der ikke var tale om å komme uthverken for båterne eller skuten. Vi blev fast. Og der blev vi liggende i --6-- uker. Da vi endelig kom ut var "Alken" blit så lek at vi måt e seile ind til Vardø for å reparere. Da vi var ferdig med reperationen var det så langt på året at Hvitehavs sesongen var forbi. Derfor seilet vi direkte fra Vardø og til Spitsbergen. Men uhellet fulkte oss hele tiden ,vi fik ingen fangst å snakke om. Og da vi senhøstes kom hjem til Hammerfest hadde vi bare 120 tønner spek . Det så ut som om Jakopsen hadde mistet sin gode lykke da han skiftet skute. Og jeg tror også det. For sommeren 1890 da han kom hjem fra Ishavet . Da falt han ned i rummet på "Alken" og slog sig i hjel. Det blev således hans sist skute . Men han sa mange gange til mig før at jeg får ikke fangst på denne skuten for jeg har ikke mine "Nisser" med mig på turene. De ville ikke flytte fra "Frøia".

De mellemliggende år var jeg Utenskjøts ,og det har jeg fortalt om i de første kapitler av denne bok. Så kom jeg hjem i året 1892 og blev strakst av Robertson but hyre som Harpunerer med en av hans største skuter jakt "Kristianne" en riktig storseiler var hun. Og hun førtes av en dyktig skipper. Jeg tok selvfølgelig strakst imot tilbudet . Og vi gjorde en snar tur Vi kom hjem i de første dage av August måned. Med en fangst bestående av 1200 sel--220 Storkobber--4 Hvalross og 3 Blørn. En riktig fin fin fangst. Turen i seig selv gik got og det var fint veir men vi hadde med oss på turen 3 Finlennere , og disse tre sørget for å gjøre oss helvete het på hele turen .

I 1893 hyrte jeg mig som harpuner med "Alken" skipper Ole Matisen fra Alten. Vi seilte til Vesterisen og det blev min første tur dit. Vi fanget hovedsakelikt Klapmyds men da den var så mager så had e vi ved St. Hans ikke mere end en 70 tønner spek ombord. Vi hadde en kameratskute som førtes av Hendrik Oinas fra Alta. Oinas hadde en bestemt plas han pleiet å ligge a tulle på +Den kaltes for "Oinas-odden" Der ved den isodden kunne han ligge hele sommeren og somle. Og nu når vi var sammen med ham så tullet han oss også bort. Jeg besluttet da at vi skulle komme oss fra ham og en dag da der var lit tåke så strakte jeg seil og seilte bort Da skippørn kom på dek så spurgte han hvor Oinas var henne. Jeg svarte at han kom seilende efter oss

25

som de skul se. Vi seilte og jeg gikk opp på øen for å se efter seil i vannet, men det var det isfrit. Mens vi gikk der på øen å syntes det var deiligt å ha lann under føtterne, var vinden øket på så da vi skulle begynne å seile fra øen var det en hel kuling av Nord øst, og så kom tåken. Vi la dog alikevel i vei for jeg kunne se Alken som en liten prik ned i horisonten, men vi så da vi kom en mils vei nedenfor øen at det gikk ikke å seile med den lille fangstbåt i det voldsomme sjøføre som det var blit. Og vi bestemte oss for å snu og seile tilbake til øen og vente der til kulingen løst. Vi så gjorde, men da vi var kommet på lan på øen og hadde fåt båten sat opp på lann så var jeg blit sulten og bad gutterne om at de måtte ta frem lit mat----. Da blev de stående å se på hverandre.... der fantes ikke mat i båten.----- jeg blev rasende og spurte Arne Matisen søn til skipperen som var den elste av gutterne om det var med vilje han hadde unlat å proviantere båten som jeg hadde git ordre til før vi reiste. Men han svar e at han ikke hadde trodd at vi skulle bli så lenge borte at vi hadde trang til mat i midlertiden. --- Dette så ikke rart ut for på øen var der ikke noget man kunne fange å ete, men jeg tok alikevel geve ret og gikk inover øen for å se om der kanskje kunne vere en fugl om ikke annetsom man kunne få ram på.

Jeg fikk på denne turen inover øen skut en Stormåke som jeg skjøt i flukten og med dette bytte kom jeg tilbake til kameraterne, disse hadde i midlertid samlet sammen rekved som der var nok av på øen og fåt tent op et bål. Vi tok da en pøs og fylte den halv med sjøvann, og så ribbet vi fuglen og kokte den i pøsen. Under kokningen samlet der sig lit fett som lå og fløt oppå vannet i pøsen og dette drak vi da som buljong, for kjøttet hadde vi ikke rå til å spise enda vi måtte gjemme det til vi blev aldeles i knipe.---- Denne buljongen var ikke netop noget å skryte av men hungoren er jo den beste kokk så vi var nøt til å drikke den, og vi kokte 5 slike supper på måken i de 3½ døgnet vi var på øen (jeg har efter den dag fåt en viss respekt for Stormåkensom buljongsterning). ----- Da vi hadde kokt på den i 5 van så var det bare rene sigen-ut-ørak, og da spise vi op det som var i gjen det blev en nar tigger på hver mann.

Det å de døgnet klarnet det op og jeg gikk op på øen med kikkerten for å se efter skuten var, og lang ned i horisonten så jeg en liten prik som jeg antok var Alken. Da vinden var aldeles laber så begav vi oss avsted i gjen for å seile ombord. Da vi hadde seilt i en vakt så var vi ikke kommet det spe nærmer, derfor antok jeg at seile øen derut også var på vei ut fra lann. Jeg sa da til de andre at antagelig var det Alken som var på vei utover havet for å se efter oss og når den ikke fant noget dote da ville venne og komme op over i gjen. De mente de andre også, og vi fortsatte å seile efter skuten. Men efter nok en vaks seilas så begynte to av gutterne å bli dårlig på grunn av at de ikke hadde fåt noget mat på snart i døgnet da gav sig aldeles over og la sig ned i båten. Og sant å si så begynte jeg selv å se det håpløst--- Tenk om det blev tåke i gjen før de var blit opmerksom på oss ombord i seileren. - - uten mat og uten van en 12 -- 12 mile fra Spitsbergen. Det var den visse død vi så i ansiktet. Men jeg sa ikke noget om mine bange anelser til de andre for at de ikke aldeles skulle miste humøret og gi sig helt over. Vinden var nu begynt å bli stivere så vi gjorde bra fart, men det var jo det samme tilfelle med skuten vi seilte efter den ville jo også komme fortare fremnu når vinden øket

26

Da tåken lettet, så vi ikke noget til Oinas men derimot så vi at der var masser av Klappmyds på isen, og vi begynte å fange.

Vi fik der 700 dyr men de var så magre at der gik en 10-- 12 på td. i alminnelighetår der 3st. på td.

Da der ikke var mere å gjøre der så seilte vi østover langs iskanten til vi kom til Spitsbergen. Da vi var så en 3 mile fra Sukkapp så lærte vi båten og jeg gav ordre til å proviantere den gottfor vi var ment på å reopunnet lannå se efter Stor kobbe. Men gutterne hadde ikke tat med sig noget proviant, og det hadde nesten kostet oss livet som de skal se. Vi rodde opover mot Sydkap øen og gik på lan der, og jeg gik opp på øen for å se efter sel i vannet, men allesteder var det isfrit. Mens vi gik der på øen å syntes det var deilig å ha lann under føtterne, var vinnen øket på så da vi skulle begynne å seile fra øen var det en hel kuling av Hørd øst, og så kom tåken.

Vi la dog likevel i vei for jeg kunne se Alken som en liten prik ned i horisonten, men vi så da vi kom en mils vei nedenfor øen at det gikk ikke å seile med den lille fangstbåt i det voldsomme sjøføre som det var blit. Og vi bestemte oss for å snu og seile tilbake til øen og vente der til kulingen løst. Vi så gjorde, men da vi var kommet på lan på øen og hadde fåt båten sat opp på lann så var jeg blit sulten og bad gutterne om at de måtte ta frem lit mat----. Da blev de stående å se på hverandre.... der fantes ikke mat i båten.----- jeg blev rasende og spurte Arne Matisen søn til skipperen som var den elste av gutterne om det var med vilje han hadde unlat å proviantere båten som jeg hadde git ordre til før vi reiste. Men han svarer at han ikke hadde trodd at vi skulle bli så lenge borte at vi hadde trang til mati midlertiden. --- Dette så ikke rart ut for på øen var der ikke noget man kunne fange å ete, men jeg tok likevel gave ret og gik inover øen for å se om der kanskje kunne være en fugl om ikke annetsom man kunne få ram på.

Jeg fik på denne turen inover øen skut en Stormåke som jeg skjøt i flukten og med dette bytte kom jeg tilbake til kameraterne, disse hadde i midlertid samlet sammen rekved som der var nok av på øen og fåt tent opp et bål. Vi tok da en pøs og fylte den halv med sjøvann, og så ribbet vi fuglen og kokte den i pøsen. Under kokningen samlet det sig lit fett som lå og fløt oppå vannet i pøsen og dette drak vi da som buljong, for kjøttet hadde vi ikke rå til å spise enda vi måtte gjemme det til vi blev aldeles i knipe.---- Denne buljongen var ikke netop noget å skryte av men hungeren er jo den beste kokk så vi var nøt til å drikke den, og vi kokte 5 slike supper på måken i de 3½ døgnet vi var på øen (jeg har efter den dag fåt en viss respekt for Stormåkensom buljongtjening). ----- Da vi hadde kokt på den i 5 ven så var det bare rene sizen-va-erak, og da spiste vi opp det som var i gjen det blev en rar tigger på hver mann.

Det 4 de døgnet klarnet det opp og jeg gik opp på øen med kikkerten for å se efter skuten var, og langt ned i horisonten så jeg en liten prik som jeg antok var Alken. Den vinnen var aldeles laber så begav vi oss avsted i gjen for å seile ombord. Da vi hadde seilt i en vakt så var vi ikke kommet det spor nærmere, derfor antok jeg at seile øen å rut også var på vei ut fra lann. Jeg sa da til de andre at antagelig var det Alken som var på vei utover havet for å se efter oss og når den ikke fant noe t deute da ville venne og komme opp over i gjen. De le mente de andre også, og vi fortsatte å seile efter skuten. Men efter nok en vakt seilas så begynte to av gutterne å bli dårlig på grunn av at de ikke hadde fåt noe mat på snart 7 døgnet da gav sig aldeles over og la sig ned i båten. Og sant å si så begynte jeg selv å se det håpløst--- Tenk om det blev tåke i gjen før de var blit opmerksom på oss ombord i seileren. - - uten mat og uten vann en 10 -- 12 mile fra Spitsbergen. Det var den visse død vi så i ansiktet. Men jeg sa ikke noget om mine bange anelser til de andre for at de ikke aldeles skulle miste humøret og gi sig helt over. Vinnen var nu begynt å bli stivere så vi gjorde bra fart, men det var jo det samme tilfelle med skuten vi seilte efter den ville jo også komme fortere fremnu når vinnen øket

Da fik jeg se at seileren var blitt større , altså nærmet vi os den og da jeg tok kikkerten så jeg at det var en jakt men det var ikke Alken den stod nu opover mot lann for styrbords halse, og hadde lakt i inn et rev i storseilet. ----- Nu var spørsmålet ville de bli opmerksom på oss ombord i jakten for avstannen var ennu for sto til at de kunne se os isår da det var begynt å bli en hel sjø som ville gjøre det verre å få øie på en så liten tingest på havet som vor lille båt var. Da vi var nådd så nert som vi kunne begynte vi alle 4 å rope og fekte med armene, men de så det ikke ombord for skuten fortsatte sin kurs og vi så ikke noget tegn på at den skulle ha set oss. Da falt gutterne helt sammen og la sig ned å bunnen av båten ---de sa ikke et or. Jeg sat og tenkte på om det var min siste reis dette . Det så slik ut Plutselig så jeg på geværet og så grep jeg det og avfyrte en 8--9 skut i luften, Kanske knallet av geværet ville rekke lengere en vore røsterog bli hørt ombord i seileren. Jeg sat å betraktet seileren spent , men jeg hadde intet håp nu lenger . Da- -- se --- der gik den over stag ----- og kom ned mot oss. Jeg sparket til de som lå i båtbunnen og skrek . De har set os der kommer dem lensende nedover .Og op sprat de nesten halvdøde gutter som om de aldrig hadde feilt dem noget.--- Det kan et nytent håp bevirke på mennesket . Jakten som tok os op var en Håkjerringfisker skipper Ole Magnusen fra Hammerfest, Jakt Kristine. Da vi hadde fått fast og de fik se hvordan vi så ut blev de reddede og skipperen sprang ned i kahytten og gjemte sig . Han trodde vist at vi var enslags sjørøvere han hadde så fjøntmød. mVH så slik ut et enskjøn+ vi begge var fra Hammerfest så kjente han mig ikke . Vi blev tatt ned i lugaren og d r blev sat mat frem for oss , og vi var som forsultne ulver, vi slukte den bokstavelig talt. Roald Amundsens senere så berømte kokk Lindstrøm var dengang med Magnusen og han var det som kjente os i gjen. Magnusen sente bud at Lindstrøm maatte komme at så han kunne få høre hva det var slags folk det var han hadde øddet. kokken gik da til skipperen og sa at det var Hammerfestinger som han hadde fått ombord og at vi gjerne ønsket å få snakke med ham Da Magnusen hørte det blev han strakst befriet for angsten for sjørøverne og bad mig om å komme akter til ham, Jeg bad strakst om å få vaskervann for å få rensset op fasaden lit men Magnusen mente at en god dram var mege mere på krevet til å stå på n tret og anstret sjømann med. Og han skjenkte i en veldig dram. Så måtte jeg for alle ham om hvordan det var gåt for sig at vi var blitt lat alene i båten . Jeg fortalte det som var hent og da svor Magnusen på at han nok skulle finne skuten til os selvom han skulle reise hal ishavet runt. Jeg mente at de va tilstrekkelikt hvis han ville gi os nå l proviant og vann så kunne vi selv dra avsted og prøve på om vi ikke kunne finne Alken i gjen selv, men d t ville han ikke høre tale om. Han spurte mig om jeg hadde nogen slags formening om hvor Alken kunne være , og da jeg nu var omtrent sikker på at den ikke var ut og lette efter ossi sjøen så antok jeg at den befant sig mellem Bellsund og Hornsund østeds, Dit satte Magnusen kursen og da vi kom til Hornsunn så lå ganske riktig Alken der. Der hadde vært stor forskrekkelse ombord da man antok at vi var forliste i stormen da vi første gang forlot øen for da hadde de set os i kikkerten men da tåken kom var vi blitt borte for dem. Og derfor var glæden stor nu når vi var gjenfunnet. Da vi hadde sakt farv i med Magnusen seilte vi på østsiden av Spitsbergen, men da der var dårlige fangstforhold og intet å gjøre besluttet vi å seile hjem Vi kom til Hammerfest den 12 August med cirka 140 tønner spek som var en nogenlunde bra fangst. Det blev bare en tur det år.

5 de kapitel.

Jeg blir skipper på en Ishavsfarer.

Da jeg fik forespørsel om jeg ville føre Alken på ishavet til neste år så var det første jeg hadde å gjøre å få eksamen som navigator. jeg hadde arbeide hver dag så jeg hadde ikke råd å tape noget ved å gå på skole men tok istedet privatunner visning hos skipper Børresen, og der lærte jeg navigation.

1894 var mit første år som skipper på Ishavet, men gud skal vite at det ikke var noget heldikt år for mig, og skuten var heller ikke for fulkt av lykken, som jeg nu skal fortelle om. Det var "Alken".

Jeg fik den efter Mathisen. Jeg satte kursen for Vesterisen, og da jeg var ung og optimistisk så la jeg i vei den 20 de Mars, og var ved iskanten sist i samme Måned. (Dette var mit andre år i Vesterisen Da vi kom til Isen så traf vi strakst sel (voksen sel). Det var på 76 Norlig bredde, og vinnen var Norlig med snebyger. Vi begynte å fange men da det led på aftningen frisknet vinnen til stiv Norost kuling og vi måtte legge inn 2 rev. Da vi kom unner isen var det ikke så oplyst at vi kunne faa se Isforhollene, men da jeg tørnet inn av vakt så sa jeg til vakthavende officer at han ikke måtte la skuten bakke sig inn i mot iskanten men prøve på å holle sig i åpent vann, til det klarnet så vi da kunne få orientere os med hensyn til hvordan isen stak sig.

Han parerte den ordre han fik på den måte at han istedetfor å bakke ut av isen, derimot seilte lengere inn for å få smulere vann. Utpå natten øket vinnen, så vi måtte sette 3 die rev og reve vor klyver og stagfokk. I det overhengende vær som nu var, kunne vi ikke ligge inne i mellom isflakene å krysse, og da vinnen falt på kanten ville den snart lave (Stråkant) så der snart ikke var plass til å gå over stag. Der var ikke noget annet å gjøre enn å legge på iskanten der i midlertid av vinnnen var sat så sammen at den var blit svært bred. men vi lot det stå til.

Denne tørn er en av de fæleste jeg har vert med på, for mens vi lå der og bauget på isflakene var det så sterkt et frost at skuten blev aldeles nediset, og alle mann måtte være oppe og banke is med træklubber for å holle skuten oppe, hadde isen fåt ro til å sat sig fast i en par timer ville vi ha gåt til bunds som en sten, så tung blev den. Da vi satte på kanten så var sjøen så voldsom at jeg vært øieblik ventet på at skuten skulle gå til buns, jeg syntes at den måtte knuses av alle de støt og slag som den fikk.---- For å forsere oss hurtigere utav isen ville jeg sette mere seil, men ved nermere eftertanke fant jeg det ikke rådelikt, da det ville røine skuten mye mere ved at den fik sterkere fart. I det skrekkelige veir som nu var så jeg at vi ikke maktet å komme ut i rum sjø, og derfor blev vi nøt til å gripe til den siste utvei. Vi måtte snu og legge på selve Baksen.. Den som har vert på Ishavet kan nok forstå vad det vil si å seile på selve Fastiskanten med tre rev inne, det var nesten selvmord. Men vi hadde intet valg. Her vi nu lå ville der om en kort stund ikke være annet en et kokende Helvete av omhvirvlende isflak, som sjø og strøm ville male så det blev som å være i en kvern.

Kunne vi derimot komme oss igjennem fastkanten så ville der være et lite håp om at vi kunne bli reddet, for inne i isen var der smulere vann.. Well, vi satte på, og strakst efter at vi hadde begynt på å stange oss inn, fik vi 2v hull. Nu måtte alle mann til pumperne. Det viste sig at vi hadde fåt en alvorlig lækage, vi hadde 1200 til 1600 stik i vakten.---- Slik holt vi det gående i 12 ---Et og et halft døgn, og folkene var nesten halvdøde av den skrekkelige pumping. Imidlertid hadde skuten aket sig så meget inn i isen at vi hadde fåt smulere vann, men stormen var like sterk.

Vi var klar alle mann til å forlate skuten til hvilkensomhelst tid Men vi slap med skrekken.

Eftersom vi kom lengere og lengere inn i isen blev skuten mere å mere tet, så det siste døgn vi var der inne hadde vi bare 300 stik i vakt en. hun var med andre or seget i sammen i gjen. Det er en forteelse som ofte har hent, idet skuten likesom kommer i sin gamle form i gjen når presset ophører.

Vinnen hadde imidlertid løiet å vi begynte å arbeide oss ut av iskaksen, og ut til kanten. Vi kom ut den 8 de April, og strakst vi var kommet ut fik vi en kuling av Norost i gjen. Verre å ikke bedre en den første. Vi måtte inn med Svikte å ligge bak S.O. over.

Jeg gav ordre til at de ikke fik lov til å surre roret unner bakking (en alminnelig skik) for jeg hadde praktisert det med Andreas Jakobsen at man likesom letnet skuten når der var en mann til rors.

Jeg stolte på at man fulkte min ordre, men det vist sigom morgenen at jeg hadde tat feil. --- Da jeg kom pp på dek var alle gutterne gåt ned i lugaren, roret var surret, og Bestmanden var også nede i lugaren. ----- Jeg var på vei og skulle rope dem op på dek i gjen, så fik vi en brekning. Den knuste begge båterne, slog ut rekken på begge sider, og slog Sjelettet over kahytten sun så kahytten fyltes med vann til op til køierne. Jeg hadde tat feil der var alikevel en man på dek, han sat nu oppe i luvart båt, som nu av sjøen var blit kastet op i le båt. Og da han fik se mig skrek han at Bestmannen var gåt over bord. Dette var ikke tilfelle for nu kom hodet av Bestmannen stikkende op av lugarskappen. Dernede hadde den karen hat sin vakt i stormen, for der var det got å varmt. Jeg blev selvfølgelig lynende sint å sa mannen min mening om hans adferd som sjømann, jeg synt es at den lignet en kjerrings. Da kulingen hadde vart i 4 døgn var v så ramponert å seilslit at jeg så det håpløst å ligge lengere å hale tiden ut. Og da været løiet så gik vi unner Iskanten å gjorde oss klare til å seile hjem.

Vi kom da hjem i første dage av Mai måned, med et havari som kostet 4000 kroner. Vi fik losset det lille vi hadde, fik skuten på lann for å få den reparert, og så fik vi nye seil, hvilket tok en tid av omkring tre uker.

1894 annen tur

Da vi var ferdig og hadde fåt alt klart, seilte jeg ut i gjen. Jeg seilte til Novaja-Zemlja, for det var for sent å seile flere turer til Vesterisen det år.

Den turen forløp uten noget bemerkelsesverdikt, og den 26 September samme år ankret jeg i gjen i Hammerfest. Jeg hadde da en fangst av 170 tønner spek, efter den tids forholl en ganske pen fangst. Og hadde gjort to turer det år også på Ishavet.

1895

Dette år hadde jeg også jakt "Alken". Og meningen var at jeg også dette år skulle til Vesterisen. Jeg gik da til rederen og ville hyre harpuner og bestmann, to karer som jeg kjente got, og som jeg viste var flinke folk. Men rederen mente at de var for dyre og kunne ikke hyre dem av den grunn. Jeg blev da sint å sa til rederen at det skulle bli en stund før jeg kom aa ville hyre folk som jeg hviste var prima fangstfolk. Da det var blit nokså nært på den tod at vi skulle ut så tok jeg folk fra lann og brukte dem til å jelpes til med å få skuten klar. Da alt var i orden gik jeg til rederen og saat alt va klart, og at jeg ville Mønstre på neste dag. Han spurte mig om hvor dan det var med manskapet. Jeg vet ikke sa jeg. Jeg har ikke hyrt noget nslags folk. --- Der stod vi. --- Hvor skal vi nu få folk fra spurte rederen. Det vet jeg ikke sa jeg

Jeg sa da til rederen at manskap kunne vi nok få , forutsat at vi gav god hyre . Men harpuner å bestmann blev det nok verre å skaffe.

Jeg fik da i oppdrag å hyre de folk jeg behøvde , uanset hyrens størrelse.

I den tid da dette hente besørgetes kyststrute farten av en båt pr uke, den såkalte (Hamburgerrute). Og da dette var just i den tid da det var slut på Lofotfisket , og folk var på reise Norover for å delta i det tilstundende Finmarksfiske . Så var det fullt belegg med folk ombord i Hamburgeren som just da lå å losset i Hammerfest.

Jeg lurte på at jeg derombord skulle få tak i nogle mann, men da jeg kom roende ombord , så kom der 2 andre skipre påland som hadde vært ombord i samme ørende . Disse sa at det var fåfengt å prøve på å få folk derombord , de hadde nylikt vært der.-- Men jeg rodde alikevel ombord.--Da jeg kom ombord traf jeg en Svenske der , jeg spurte ham om han ikke hadde lyst å ta sig en tur på Ishavet men han svarte at: Her har nylig vært två gubbar ombord å frågat etter folk , men gubbarne var jekliga og ville ikke gi mera end 60 kronor i forskot , og det måsta jekelen resa for.

Så sa jeg til Svensken at hvist han ikke syntes at jeg var for ung og han ville hyre sig med mig på Ishavet , og skaffe en 5----6-- mann til så skulle de få 100 kronor i forskutmed det samme.

Da Svensken hørte det så for han avsted og han var ikke borte mere en en 10 minutters tid , så var han der med så mange som ville ha hyre at jeg kunne ha fåt manskap til 6 slike skuter som min.

Jeg valgte da ut 7 mann som jag anså for å være brae folk, og av dem var der 2 Svensker til, og så en som snakket et Gebrokkent Svensk.

Han sa at han var svenske han også från Rendalen, hvilket jeg betvilte Jeg fik folkene med ombord , og der fik de mat og stel og etterpå fik de de pengene jeg hadde loft dem i forskut. Jeg fik også tak i harpuner g bestmann , de var ikke av de beste men her var ikke anledning til å vrake , det var bare å ta det man kunne få .

Efter 4 dages hårt arbeide med å proviantere å forskjelligt var vi seilklare . I den tiden bruktes der å ligge et døgn eller to for å feste før man drog, og vi hadde ligget et døgn vi også. Så gav jeg ordre til at vi skulle strekke seil å begi oss i vei.

Da vi hadde begynt å strekke seil, kommer den ene Svensk Karlson at til mig å spør: Gubbe jag har bare en eneste krona i gjen, kunne itte jag få ro på lann å suppe op den innan vi drar. Nei sa jeg nu får du gjemme den til du kommer tilbake. Svensken gav sig med det å gik forut Jeg sa farvel til mine slektninge som var ombord , å så satte vi alle seil til å begynte å sige utover. Jeg styrte fremmed lu lann og deroppe stod Hammerfest Brennevins-Samlag, det skulle jeg ikke ha gjort for da vi var kommet omtrent tvers av Samlaget så jompet Svensken Karlson på sjøen , og begynte å svømme mot lann. Han skulle på trods av mit forbud på lann å supe op sin siste krona , men det gik ikke for svensken. Vi satte båt på vannet , og rodde efter ham og så blev han halt inn i båten og ført ombord. Svensken var rasende , og da han ville til å gå over til voldsomheter så gav jeg ordre til at man skulle surre ham fast til han hadde fåt sovet rusen av sig.

Da der var gåt 4 timer voknet Svensken , og da han så at han var blit surret fast så sente han bud agterut til mig at han måtte faa lov å slippe løs. Så skulle han være snil gut i gjen. Det fik han , og siden var han den snilleste på hele skuten, han var med mig i 3 år efter hinannen , men en bedre og snillere man en Karlson var tror jeg det ikke finnes, Og dertil var han en morsom kar å være sammen med.

Da der var gåt 4 timer voknet Svensken , og da han så at han var blit surret fast så sente han bud agterut til mig at han måtte faa lov å slippe løs. Så skulle han være snil gut i gjen. Det fik han , og siden var han den snilleste på hele skuten, han var med mig i 3 år efter hinannen , men en bedre og snillere man en Karlson var tror jeg det ikke finnes, Og dertil var han en morsom kar å være sammen med.

Da der var gåt 4 timer voknet Svensken , og da han så at han var blit surret fast så sente han bud agterut til mig at han måtte faa lov å slippe løs. Så skulle han være snil gut i gjen. Det fik han , og siden var han den snilleste på hele skuten, han var med mig i 3 år efter hinannen , men en bedre og snillere man en Karlson var tror jeg det ikke finnes, Og dertil var han en morsom kar å være sammen med.

Da der var gåt 4 timer voknet Svensken , og da han så at han var blit surret fast så sente han bud agterut til mig at han måtte faa lov å slippe løs. Så skulle han være snil gut i gjen. Det fik han , og siden var han den snilleste på hele skuten, han var med mig i 3 år efter hinannen , men en bedre og snillere man en Karlson var tror jeg det ikke finnes, Og dertil var han en morsom kar å være sammen med.

Da der var gåt 4 timer voknet Svensken , og da han så at han var blit surret fast så sente han bud agterut til mig at han måtte faa lov å slippe løs. Så skulle han være snil gut i gjen. Det fik han , og siden var han den snilleste på hele skuten, han var med mig i 3 år efter hinannen , men en bedre og snillere man en Karlson var tror jeg det ikke finnes, Og dertil var han en morsom kar å være sammen med.

Vi seilte herfra 10 de April, og traf Is den 19 de . At det ikke gik hurtigere det kom sig av at man jo bare hadde seilkene å hjelpe sig med. Vi var heldige med å få fangst hver dag så da det led så langt som til den 8 de Juni hadde vi cirka 140 tønner spek, og noget lignen de hadde de andre skuterne som lå der å fanget også fåt.

En dag vi lå og fanget ved en Isodde , og der gik en hel dønning av S.O. Måtte jeg selv bli ombord, og sente i mit sted bestmannen avsted med den andre båt. Da jeg viste at han ikke netto/p var nogen første-klasses skytter sa jeg til ham ? At dersom han ikke hadde fåt noget til jeg var kommet mig med skuten i gjennem odden , så måtte han komme ombord så jeg selv fik ro.-- Men han var overforventning heldig.

Jeg holt på i over en time med å seile i gjennem Isodden , og da jeg var kommet mig i gjennem var båten der med full last. Og den andre båt hadde fåt fullt den også. I den båten var alle Svenskerne , og de var elleville av begeistring, især en av dem som hette Løw . Han var en stor sterk kar, og han var hammelman på den båten . Han skrek til mig da de la til ved skutsiden . Hei gubbe her kommer vi med en hel båtslast med Ryssor , og de har ta mig fan bare kostat 4 skot, de andra har vi snikmyrdat. De losset lasten og avsted i gjen.

På den plassen fik vi 600 Klapmyds, og da var skuten full, og et stor artet fint vær hadde vi hat hele tiden. Vi var 5 skuter i lag som lå og fanget der. Deriblant Fredrik Olsen av Hammerfest med jakt Avance. Olsen var også got lastet, men han kom ombord til mig og ville at vi skulle seile nedover til et Isness han så i kikkerten å fange mere da der var fultop av dyr på Isen. Dette ville jeg ikke gå med på men mente at når jeg hadde fåt avspekket den fangst jeg hadde så hadde jeg nok og kunne seile hjem. Olsen seilte da alene nedover.

Vi tok all vor fangst og trak den på en stor Isflore , og så kommanderte jeg gutterne til køis. Da de hadde vilt i 6 timer purret jeg ut og så begynte vi å spekke av . Vå holt på i et kjørl til vi var ferdig da hadde vi 240 tønner spek på fatene og 100 dyr som vi ikke hadde kopper til, og som vi måtte ta med os rund.

Da vi var klare kom Olsen tilbake , han hadde fåt 150 dyr nede i Isodden , og nu kom han seilende og tok fast i samme is som vi lå ved og begynte å dra sine dyr op på floren , for å spekke av der.

Vi gjorde os klare og seilte vor vei, og da vi drog begynte det å bli en hel dønning av S.O.

Efterat vi var seilt fik Olsen et svært arbeide for han hadde nesten all sin fangst på isen , og da dønningen blev sverere brak isfloren av og Olsen mistet omtrent alle dyr på sjøen. Han sa siden til mig at han skulle ha gjort som jeg , og begynt å spekke da jeg begynte , for han mistet 300 dyr ved den avføeren . Altså 150 dyr mere en han hadde fåt efterat han forlot oss. På veien fremmed iskanten samlet vi oss enda 50 dyr til, og kom inn til Hammerfestdagen før St. Hans Med full fangs og alt vell ombord

Dette var i året 1895.

1896 .

Jeg hadde Alken dette år også , men på denne tur hente intet nevneverdikt. Turen forløp bra med got veir og bra fangst, så der er ikke noget å fortelleom dette år.

1897

DET ÅR DA JEG SKJØT DUEN SOM BRAKTE DET SISTE BUDSKAP FRA ANDRE .

I året 1897 hadde jeg også jakt Alken. Og da det led så langt seilte jeg til Vesterisen. Dette år var der særlig gode priser på Hvalross. Der var dårlige isforhold i Vesterisen det år men vi hadde da alikeve da det led ut i Mai måned samlet oss omkring 100 tønner spek der. Jeg bestemte mig da for å seile til Nordostlannet for å få tak i Hvalross, og jeg fulkte iskanten Norover helt til jeg var omtrent 20 mil av Prins Carls Forlann. Derfra satte jeg kurs for Norskeøen.

Vi fikk på denne veien 15 døde og 2 levende Bjørne. Da vi kom frem til Moffen, fikk vi stilla.---Jeg hadde tenkt på å gå opp til Danskegatt, for jeg hadde hørt at Andre skulle gå opp med sin ballong derifra omtrent på denne tid, og det hadde vært intresant å vært der å set på. Men jeg ombestemte mig, da jeg gikk ut fra at der ikke var kommet nogen fangstfartøier enda til Norskeøen, og hvist vi kom dit først så hadde vi stor sjangse for å få Hvalross der. Så vi fortsatte direkte. Vi fortsatte over Hinloopenstredet til Brenvins-bay, for der pleiet å være en god Hvalrossplass.

Da vi kom unner Lavøen, fikk vi se dyr på isen, og vi satte vore båter ut. Jeg hadde det år riktig flinke Hvalrossharpunerer med mig, så da det var gåt et par døgns tid hadde disse karene ført ombord 37 riktig svære Hvalross-okser. Rene praktexemplar var det.

Dader ikke var flere dyr der fortsatte vi og krysse oss opover mot Nordkapp. Vi seilte i fordelt is, og da vi var kommet et stykke frem over, fikk vi se 2 jakter som kommer seilende Norfra og ned mot oss.

Vi trodde selvfølgelig at det var to skuter som hadde vært Norpå og slått sig full av Hvalross, men vi tok feil.

De 2 jakter var Frøia skipper Johannes Nilsen, og jakt Sjøblomsten skipper Petter Posti, som hadde lakt innefrosset oppe ved Norkapp i nesten 7 uker.--- Da vi traffes blev der brasert bak og vi rodde ombor til Nilsen for å få høre nyt. Posti og Nilsen var to gamle Veteraner i Hvalrossfangst, så det var ikke frit for at de blev lit arge da de fikk høre at jeg hadde så mye fangst. Mens de bare hadde en 40 tønner spek hver på kjølen.

Vi gjorde oss enig om å seile sammen ind Hinloopenstredet, og se om der ikke var Hvalross ved Kap Moen. Det gjorde vi men vi kom oss ikke lengere end til Kap Tirell, der blev isen så tyk at vi måtte snu. Vi seilte da tilbake og kom til Lavøen den 8de Juli, der gikk vi til ankers. Jeg sent mine båter opp i Brenvins-Bay for å fange Ren, og de kom tilbake med nogle stykker de hadde skut. Der blev da fin sydlig bris og jeg seilte da nedover til Nordkapp. Dette var den 14de Juli. Der la jeg bakk nede ved 7 øerne, og nu kom også Johannes Nilsen og la sig der og bakket. Det var klart veir men der gikk en hel sjø ut sunnet, men da isen var nokså tet i selve sunnet, hadde vi omtrent klart van og ligge i. Fangst fantes der ikke.

Så var det om natten til den 15de Juli -1897. Det var en stund før vaktskifte, og bestmannen var i toptønningen, og stod å så i kikkerten. Jeg lå nede i kahytten og hadde høitlesning av en bok for harpuner Andreas Jensen, som lå og hørte på. Vi pleiet å ligge og lese høit for hverandre når vi ikke fikk sove. Så roper Aidiærvi fra tønningen at jeg må ta geværet med og komme på dekk og skyte en rar fugl som sat på gaffelseilsråen. Aidiærvi viste at jeg for sport pleiet å skyte til måls efter fugl, og at jeg hadde fått en viss færdighet indå treffe fugl både i flukten og når den sat i stille. Og da denne fugl var så frømedartet, gikk han ut fra at jeg hadde lyst til å skyte den, for å få rede på hvad slags fugl det var.--- Jeg var da mit i en spennende episode i den fortellingen jeg lå og leste av, og Jensen sa til mig Gi dig fan i hele fuglen, vil Aidiærvi ha den, så la han skyte den selv.

Skjøtsa jeg, jeg skal skyte fuglen. Jeg tok geværet med å gik op på dekket, men skuten slingret så meget at jeg ikke kunne skyte fra dekket. Jeg gik da op i riggen og bad Aidijervi om å skyte fra tønne da det ville passe bedre for ham, men det ville han ikke.

Det er en sådan vakker fugl at jeg vil ikke skyte den sa han. Vell så skyter jeg den selv sa jeg, og såropte jeg til dem som stod på dekk at de skulle gå bort, hvist jeg var så uheldig at jeg skjøt av pikfallet, for da ville de få piken i hodet.

Fuglen sat å kuret å hadde trukket sit hode til sig så det var vanskelig å få got sikte, men jeg skjøt alikevel og traf den i hodet. Ved at skuten slingret falt den skutte fugl på sjøen, men jeg bad gutterne om å fire båt å ro og hente den, for jeg ville se hvad slags fugl det var, og jeg ville i alle fall ha fjærene av den.

Den skutte fugl rak fort ifra oss, men så tok vi fult og gik over steg, og da vi var kommet nærmere så jeg at der var samlet sig en masse fugl-(Havhest) omkring den, og disse holt et forferdelikt leven. Vi lærte båt og 3 mann sprang i båten og rodde avsted.

Jeg stod og så på at de tok fuglen op av vannet, og da de hadde fått den inn i båten, begynte de og skrike og skråle og gestikulere med armene som om de var blit tullet. De kom roende tilbake og da de var på praiehall så skrek de til mig at der står stemplet. ANDRE, s POLAREXPEDITION på den. ---- Da de kom ombord tok jeg fuglen, som viste sig å være en brevdue fra dem, og så gik jeg og harpuneren og bestmannen ned i kahytten for å unnersøke fuglen nærmere.

Det viste sig at hele duen var overstemplet med ANDRE, s POLAREXPEDITION, og unner stjerten fant bvi en Depeche som var sydd fast til fjærene. Efter vor formening skulle der være flere Depecher på duen og vi unnesøkte den grundikt, men fant kun denne ene. (Vi blev siden tatt i Ed på at der ikke hadde vært flere papirer på duen da vi fant den). --- Vi åpnet Depechen og på den stod der.

LENGDE OG BREDDERAD' VINRETNINGEN OG AT ALT VAR VEL OMBORD DA DUEN BLEV SLUPPET+ SAMT AT DEN MULIGE FINNER 'MÅTTE SENNE MEDELELSEN TIL SVENSKA AFTONBLADET STOCHOLM.

Efterat vi hadde lest medelelsenholt vi råd om hvad vi skulle gjøre med den. Bestman og harpuner var av den mening at vi burde seile til Advent-Bay, og få duen avsent derfra. Dader gik post derfra i den tiden. Jeg var ikke riktig enig med dem, men jeg rodde ombord til Johannes Nilsen, og komfererte med ham, og han mente også at jeg burde seile til Advent-Bay, og avlevere duen der.

Jeg fulkte deres råd og begynte og krysse oss avsted, det var vi nøt til da vinnen var Sydvestlig. Vi lå og krysset i vel et døgn men var nøt til å gi op da det ikke var tale om at vi kunne nå Advent-Bay på unner 14 dage på denne årstid. Så retunerte vi tilbake i gjen. Dagen efter mens vi lå og bakket fik vi øie på en liten stimbåt nede i isen, og jeg satte flag til for å gjøre den opmerksom på at vi ville tale med dem. Jeg påkket duen forsvarlikt inn, for å senne den til Norge med damporen, men da jeg kom på dekk var stimeren langt nede i horisonten, den hadde ikke bryd sig om vort signal. --- Da svor jeg i mit stille sind at det skulle ta tid før de fik høre noget fra mig om mit fun. En 8 dage derefter traf jeg 2 Tromsøskuter som fortalte at man lå og lette efter mig for å få tak i duen, og at der var gått 2 turistbåter opover for å finne mig og få tak i medelelsen fra Andre. Jeg gav mig en god dag i alle efterforskninger og seilte inn i isen så langt som jeg kom mig for å drive fangst, og jeg gav ikke Tromsøskuterne medelelse om hvor jeg seilte hen.

Vi lå da i isen og bakket i tet tåke, men i første dager av August kom vi unner lann i gjen, og der fik jeg av forskjellige fartøier vi traf, medelelse om alle de som hadde vært ute og let efter mig.

Unner lan traf jeg i gjen Johannes Nilsen og Posti, og vi blev enige om at vi skulle se om vi ikke kom oss op til Storøen, for å fange der

Men det viste sig at det var helt umulikt at forsere sig frem, og vi var nøt til å snu. Vi var oppe å Hvide - Bay og skjøt endel Ren Derfra seilte vi den 2 den September til Storfjoren, og dit bankom vi 14 de September. Så lå vi til ankers ved Harmon - Eyland. 2 dage fter blev det fin vind og vi satte kursen for Norge, og kom til Hammerfest siste dage av September.

Vi kom til Hjelmessø om aftningen i mørke det var Søndag, og da vi var kommet unner Mylingen, fik vi høre et nødrops til luvart.

Vi kryssset da opover, og der fant vi en båt hvori der var 4 damer som kun hadde 2 årer. de hadde vært landstur, og da de var på hjemveien var der blit så mye vind at de ikke greiede å ro imot, og hadde de ikke truffet oss så hadde de nok gåt drift den natten.

Vi tok dem ombor og med til Hammerfest. Da vi kom til Hammerfest var der en hel folkevandring ombor, av folk som ville ha tak i duen, og få høre hvad der stod i depechen, men jeg tok duen med og gik til min reder Konsul G. Robertson med den, og jeg bad ham om å senne telegram til Stocholm. "2 dag efterat vi var kommet ind var det blit kjent over hele den civiliserte verden at jeg var kommet ind med det siste Budskap fra Andre.

Jeg fik et telegram fra Stocholm om at jeg måtte senne de pecen og duen dit, men jeg nektet bestemt og påstod at duen var min eiendom.

Min reder Robertson hadde fåt tilbud fra et Engelsk blad som bød mig 10 000 kroner for duen og depecen. Men vi var i tvil om hvad vi skulle gjøre. Dagebn efter fik jeg atter telegram fra Stocholm, om hvad jeg forlangte for en tur dit. Jeg antok at der var mange penger å tjene og jeg tok munnen ful og forlangte 10000 kroner samt fri reise og frit ophold. Men jeg fik et avvisende svar, men blev atter pålakt å senne duen og depechen. Såfik jeg et telegram fra den Norske regjering som presset mig til å senne duen og depechen strakst til Stocholm.

Og da var jeg selvfølgelig nøt til å senne den

Robertson sente da duen, men jeg sente den unner den forutsetning at jeg ville ha duen og depeche n i gjen. Men jeg har til dags dato ikke set noget til hverken det ene eller det annet.

Jeg har fåt som enslags erstatning 2 kikkerter, den ene fra den Svenske konge, og den andre fra Aftonbladet Stocholm.

Den gratiale som jeg var loft, har jeg til denne tid enda ikke fåt og efterpå tapte jeg de 10000 kronerne som det Engelske blad bød mig for duen. -----Men selvfølgelig skal man aldrig opgi håpet

Og jeg håper fremdeles på at den belønningen jommer nok en vakker dag

7de kapitel.

Flere dyster med Polhavet.

1898

Dette år var det siste jeg førte Alken, og vi seilte også dette år til Vesterisen først i April måned. ---- Jeg har mangengang hørt uttalelser om hvor forferdelikt det er å reise til Vesterisen på fangst. Og dette sier man nu, når man har store skuter, og stim eller motor til hjelp. Men hvad skulle vi si som med de ørsmåe jaktene la i vei bortover dit først i April måned, og kun hadde seilene å stole på. Dermed skal det ikke være sakt at jeg vil forsøke å tale nedsettende om dem som også idag er nøt til å ligge og kjempe med Is og sjø på Noratlanteren, men jeg mener bare at i den tid var resikoen så mange gange større enn den nu er. Men så var det jo "Håre halser" mesteparten av dem som drog på selfangst i den tiden.

En dag det var uti Mai måned, lå vi i stille og got vær og rak. så fikk vi se sæl på isen et stykke borte, og båtene blev sat på vannet og de rodde hver sin vei.

Vi var kun to mann ombor, jeg og kokken. Da det led utpå eftermiddagen så begynte der å bli vinn av S.O. og så satte tåken inn. Vinnen la mere og mere på, så da der var gåt en stund så måtte vi legge ind 2 rev. Jeg hadde peiling av båtene den ene til luvart å den andre til læ. Jeg begynte da og seile nedover til båten om luvart, for å bjerge den. Men da jeg var kommet nedover og hadde fåt den ombor kunne jeg ikke lengere øine den andre båt, men jeg hadde nogenlunde peiling av hvor den skulle være. Jeg gikk over stag og efterat vi hadde seilet en stund fikk vi øie på den og vi fikk den også ombor.

Mens vi holt på å ta båten ind fikk jeg se 4 mann borte på et isflak lengere nede i læ. Jeg seilte da nedover og fikk bjerge folkene. Det var 4 mann fra en Tromsøskute, som hadde vært nøt til å forlate sin båt og redde sig op på isen. Folkene tok jeg men båten kunne jeg ikke begynne å lete efter da vinnen nu hadde lakt på så der nu blåste en veritabel storm. Vi var nu nøt til å komme os ut av isen før den satte sammen, og jeg gav jakten mere seil og la på kanten for å seile mig ut i rum sjø.

Vi hadde ikke seilet svært lenge med det press av seil som vi førte før Jagerbommen røk tvers av, men der var ikke nogen tid til reparation, de var bare å la det stå til, og vi slet oss da tilslut i gjennem, og ut i åpent vand, der la vi oss å bakke kulingen av.

" 2 dage efter var det fint vær i gjen, og nu kom dem jakt som hadde mistet sin båt og lette efter den, og glæden blev stor da de så at ingen var omkommet, som de hadde fryktet for. Jeg gav dem sine fok og jeg måtte også låne dem min Låringsbåt, så de skulle få fange da deres egen var forsvunnet og de da hadde kun en båt i gjen. Så skiltes vi, men hvist ikke vi hadde kommet i det øieblik sa var nok de 4 mennesker gåt neden om og hjem.

Vi fortsatte da å fange i Vesterisen til i slutten av Juni måned. Da seilte jeg derfra og til Spitsbergen. Videre runt Norostlannet å hadde jeg hvist at ANDRE hadde vært på Kvitøia, så hadde jeg selvfølgelig prøvd å komme mig til landspå øia. Men der fantes nesten ikke is så alle dyr som vi fikk der måtte vi ta ombor og flå dem der. Der var 2 andre fartøier som hadde ligget der å fanget sig full av Hvalross da vi kom. Det var Johannes Nilsen fra Hammerfest og Sebulonsen fra Tromsø. Og jeg talte med dem begge to. Og de fortalte, at en mengde Grunnis, og dårlige strømforhold, gjorde det aldeles umulikt å komme sig på lann på Kvitøia. Vi fanget der 32 Hvalross, og da det blev tåke så seilte vi derfra og ned Olgastredetog til Blåfjor på Østsidan av Spitsbergen. Der var isfrit overaltog ingen fangst, men vi var på lann og skjøt oss nogle Ren, og så satte vi kursen hjem. Kom hjem mitt i August med 180 tønder spek

27 36 bra fangst

Efter hjemkomsten i 1898 fik jeg og skipper Julius Svane, ordre av vor reder om å reise til Ålesund å hente enkutter som Robertson hadde kjøpt og som hette Aspø. Den fik Svane å føre året efter. den blev svanes siste skute, for han falt overbord og druknet på Ishavet det år, og i året 1893 forsvant Aspø med mann og mus. Same år hadde Robertson kjøpt en liten Stimbåt i Bergen og da jeg kom hjem fra Ålesund, blev jeg beordret ombor i stimeren. Hvor jeg nu skulle gi rollen som kaptein.

1899 overtok jeg båten og måtte gå til Tromsø for å få chertificat for jeg hadde ikke tat Styrmansexamen. Det fik jeg på Tromsø unner prøveturen. Da båten kom sydfra fulkte der med en maskinist der var tilsluttet maskinistforeningen i Bergen. Det var en helt overlegen kar, og vanskelig og komme ut av det med.

Vi bodde på land i Tromsø både jeg og han, manskapet bodde ombor. Leif var en bra liten båt, og got indredet. Der var 1ste plass for 24 pasasjerer og 2den plass for 16. Egen lugar for Skøpper og maskinist, og egen manskapslugar. Da vi lå på slipen siste nat hadde manskapet besluttet å holle en liten fest, det fik delov til og jeg lot dem få avholle festen på 2den plass. Jeg gjorde maskinisten opmerksom på at han måtte ha stimen oppe og maskinen klar, til kl. 2 andre dags eftermiddag, for vi skulle gå prøvetur. Til det svarte han at det skulle være i orden til bestemt tid.-----

Om morgenen kl. 7 troppet maskinisten op på mit værelse, og beklaget sig over at manskapet hadde vært uforskammet imot ham. Og han sa at hvist ikke jeg jaget på lann alle mand så ville ikke han gå med båten mere. Dertil svarte jeg at jeg måtte snakke med manskapet først for å få høre hvad saken gjalt. Det var liten årsak men brakte stor virkning. Det hele var at når båten stod oppe på slipen var den så høi at det var umulikt å komme sig op uten leder, og maskinisten hadde vært på dill til om morgenen, og da han kom tilbake hadde han en "Dame" med sig. Maskinisten sente "Damen" først op lederen, og da hun var kommet op på dekket tok gutterne og halte lederen op så maskinisten ikke slap sig ombor men måtte gå. Dette var hele historien, og derfor ville han at jeg skulle kätte manskapet.

Maskinisten var enda på land, og jeg gjorde klar til å gå av slip. jeg tok en av folkene på verkstedet til å se over at alt var i orden i maskinen, til maskinisten kom ombor. Men jeg ville ikke at der skulle slås fyr før maskinisten selv kom. Dette var Skjertorsdag aften og der var to kjelgutter ombor som ville hasin betaling, men jeg kunne ikke klarere dem ut før at maskinisten hadde attestert regningen. Jeg sente dem i land for å lete efter mannen.

Imidlertid hadde jeg fåt telegram fra rederiet om når tid jeg var klar til å gå, men jeg kunne selvfølgelig ikke si noget bestemt, før jeg hadde konferert med maskinisten. Kl. 3 $\frac{1}{2}$ kom han ombord sammen med en student, og de var begge got beruset. Jeg var rasende fordi jeg var blit forsinket og sa mannen min mening. Han blev nu forferdelig brutal, og mente at han var ikke kommet ombor i båten for å ta imot nogen komando av en Finnunge som han anså mig for å være. Derefter kastet han frakken og sprang på mig. Jeg var i den tiden ikk strakst klar til å springe når det røinet på og det gjorde jeg ikke denne gangen heller. Jeg tok simpelthen og slog fyren i dekket med et næveslag, og da han reiste sig op i gjen, bad jeg ham om hurtikst å ta fløtmandsbåten og ro i land. Dertil svarte han at han selv bestemte både over hvadtid han skulle ombor å på land. Jeg sente to av mine folk på land efter politi, menda maskinisten hørte det, svor han på at der fantes ikke en eneste politimand i hele Nornorge som turde are stere ham. Jeg svarte a ~~XXXXX~~ at det fik han avgjøre med politiet når det kom. Vell Politiet kom og tok mannen, og jeg varslet dem om at jeg var klar til å møte for ret hvad tid de ønsket det.

Derfter telegraferte jeg til rederen og forklarte ham saken, og jeg sa at hvist den mannen kom ombor mere gik jeg på land. Detil svarte rederen at jeg ikke skulle på land, men han skulle telegrafere til Trondhjem efter maskinist mannen kom 3 dage efter.

Jeg blev siden hentet op til forhør og po itimesteren gjorde mig oppmerksom på at jeg kunne få mannen fengslet hvist jeg forlangte det. Dertilsvarte jeg at det ikke var nødvendigt. Og jeg varslet ham med at ombord til mig kom han ikke mere. Han forlankte da å få oppgjør, men dertil svarte jeg Nei. For jeg sa at jeg av hans løn som han hadd tilgode, ville besyride de omkostninger som fulkte med å få anskaffet mig en ny maskinist. Han truet med at han ville anlegge sak, og dertil gav jeg ham frie hener,

Jeg forlot Tromsø 4de Påskedag, for da var den nye maskinist Ellefsen ankommet. Den avgatte maskinist hadde vært hos sakfører eferat han hadde fåt maskinistforeningen i Bergen til å garantere for saken. Og Sakføreren forlangte arrest i båten. Men jeg stillet bare garanti for beløpet og gik hjem. Jeg tok mig også sakfører da jeg kom hjem og mandskapet hadde vært på forklaring i Tromsø, og de var efter at vi var kommet hjem også hos min sakfører og forklarte sig. Søker efter fik jeg brev fra min sakfører, om hvad jeg forlangte i erstatning, og efter komferanse med min reder forlangte jeg 500 kr. + maskinistens tilgodehavende, hvilket vi blev tilkjent. Jeg førte "Leif" til utgangen av året 1900, da blev båten solgt. (Denne lille episode var den første som hente mig da jeg var blit kaptein på stimbåt, og derfor tok jeg den med i min beretning).

. ++++++

1901

I året 1901 fik jeg Robertsons største Ishavs jakt Presto å føre. Den hadde jeg i 3 år. Det år seilte jeg til Hvitehavet, men fangst forholten var elendige det år. Alikevel hadde jeg da jeg kom i gjen i August måne 1900 sel 70 storkobber, og 2 hvalrosser + 5 døde Bjørner.

1902

Dette år gjorde jeg 2 turer. Første tur til Hvitehavet og kom hjem med 2300 sel, som var bra fangst. Og andre tur også til Hvitehavet, men denne tur var jeg uheldig. Jeg hadde ikke mere end 90 tønner spek da jeg kom hjemførst i September. Disse to turer forløp også på vanlig vis, men der hente ikke noget bemerkelsesverdigt på nogen av disse to turerne.

1903

Dette år førte jeg også jakt Presto. Vi var 4 jaktersom seilte ifra Hammerfest samtidiikt. Det var Presto, Avance, Aspø og Anna, og vi seilte til Akkerfjor på Sørøen. Der blev vi liggende i 3 dage for uveir. Disse dage benyttet vi til å feste på beste måte ombor hos hverandre. Samtidig blev skutene gjort helt sjøklare. Da vi hadde festet i de 3 dagene begynte det å minke på drikkevarer, og vi komfererte nu om hvad vi skulle gjøre. Det blev da bestemt at jeg skulle ta jakt Aspø som seilte best, og seile til Hammerfest å få vor beholdning avdrakkvarer kompletert. Jeg seilte om natten og lannet ved Fuglenesodden om morgenen. (der er bare en mils vei fra Akkerfjor til Hammerfest) Og da Samlaget kom op var vi avsted og forsynte oss med det vi behøvde av drikkevarer. Jeg traf min reder, som spurgte om hvad vi gjorde i byen. Skjønt jeg antar at han hviste sån omtrent hvad det gjalt. Og så spurte han om hvadtid vi skulle seile. Jeg svarte nu med det samme, senest om en ½ time sa jeg. Og så seilte vi til Akkerfjor i gjen. Dagen efter stak vi til sjøs alle 4 jakter. Avance satte kurs østover til Hvitehavet, men vi andre 3 seilte til Vesterisen. Da vi var kommet et stykke på vei fik vi kuling, og Aspø fik gaffelen brukket og måtte snu tilbake til Hammerfest, men vi var alikevel tre ilag. for nu var jakt Wild Flower kommet seilende.

Nu blev vi tre i følge over sjøen. Vi fik en voldsom kuling av N. O. og i den kulingen forliste Aspø, den forsvant med mann og mus. Da vi kom unner isen, traf vi først Sørpe og i den seilte jeg innover, det var blit så mørkt at jeg ikke kunne se Anna som var i følge med mig men jeg fortsatte at seile til der blev helt smult vann. Vi plattet ned vore seil å la oss i stille, og om morgenen traf Anna oss. Siden på dagebn kom Wild Flower, og da var vi der alle tre. Der var meget sørpe og en og annen storis, men en par dage efterat vi var kommet dit begynte sørpen å slakke op så vi kunne begynne å fange. Vi fik et og annet dyr hver dag, og fangsten fortsatte. Nogle dage efter kom jakt Helgeland av Hammerfest sammen med oss og da det var gåt en 14 dages tid var vi i besiddelse av sån en 100 tønner spek hver av skuterne. Vi hadde da et lite selskap og da blev 3 av skiprene enige om å seile ind til fastiskanten, for å fange der idet de mente at der var mere dyr der. Det ville ikke jeg, Jeg sa at jeg skulle ligge der jeg lå, sålenge der fantes is. De seilte sin vei og jeg blev liggende. det var i de første dage av Mai måned. Jeg drev imidlertid avsted med den isstrimmelen hvor jeg hadde vært hele tiden men da det led uti Juni måned. Var der bare nogle klumper igjen av isen og der blev ikke flere dyr å få der. Efter driften antok jeg at jeg skulle være nærmere Norge endiskanten, og da jeg fik tat opservasjon så viste det sig at være riktikt. Jeg satte da kurs for isen og vi seilte 280 kvarmile før vi atter traf is. Jeg hadde da såkka 290 tønner spek. Da jeg atter kom unner isen traf jeg hele flåten der. De spurkte mig om hvordan det hadde gåt, og jeg var dum nok til å svare som sant var at jeg hadde 290 tønner avspekket. Men da begynte de å kaplyve ---- De var så got som klare til å seile hjem alle samme n sa de. Jeg trodde selvfølgelig hva de fortalte men det viste sig siden at det var meget som manglet på hjemreise hos dem. Beste skute hadde 130 tønner inne. Jakt Helgeland hadde mistet sin ene båt og kom ombord til mig og ville låne en av mine båter. Dertil svarte jeg at båten skulle han få låne St. Hans aften for da skulle jeg seile hjem, men ikke før. Jeg hadde da 360 tønner inn men hadde b stemt ikke at reise hjem før St. Hansaften. Jeg hadde jo bra fangst men ville forsøke på å ta skuten så lastet so jeg kunne før jeg seilte hjem. Og vi blev da liggen de sammen med de andre å fange enkle dyr. Den 19 de Juni var det fint veir og vi lå sammen med Anna, denne satte sine båter ut, og mine ville også ro men jeg sa at det behøvdes ikke da jeg ikke så dyr på isen. Om eftermiddagen frisknet vinnen til og jeg seilte da vestover, og da der var et og annet dyr satte vi båterne ut og fanget der til om kvellen. Da frisknet vinnen til så hurtikt at jeg besluttet å ta båterne ombor og da jeg vell hadde fåt dem ombor var det storm av N. V. med sneillinger. Vi la ind 2 rev og la bakk. Neste dag om formiddagen var det klart veir og harpuneren var i top tønner. Plutselig roper han at han så en båt nede i læ men ingen skute. Jeg tok da fult og seilte nedover til båten. Det var Annas båt og harpuneren hette Bernhart --- Rolfsøy- Berbhart kalte man ham. Deeven aldeles gjennemfrosne og våte og de hadde ikke den minste anelse om hvor deres skute var henne. De hadde en hel del fangst i båten. den tok jeg på dek, og båten tok jeg på slep. Vi begynte da å lette efter Anna.

Da vi haddeseilten stund fik vi se Anna ned til læ og vi seilte da ned til henne og leverte dem deres båt, og folkene. Dagen efter kom Fredrik Olsen ombor og spurgte mig om jeg skulle seile hjem. Dertil svarte jeg som før at jeg ikke seilte hjem før St. Hans. Han bad mig da om å få overlat lit proviant når jag seilte hjem, for han hadde tenkt sig til Grønland og hadde forlite. Da jeg jo denne gang var omtrent reiseferdig så gav jeg ham det jeg kunne undvære. Dagen efter traf jeg "Helgeland" og han fik låne den båten som han hadde bet om å få låne, og av dem fik jeg høre at Wild flovør var seilt hjem for havari. Jeg la da også kursen hjemover og kom til Hammerfest den 8 de Juli med fuld fangst, etterpå blev skuten lakt op.

1904

Det år fik jeg en Engelskkutter som het Succes å føre. Av rederiet Robertson. Jeg var også dette år i Vesterisen, men fik kun en minimal fangst. Jeg hadde ved hjemkomsten om høsten bare "204 tønner spek og grunden var vel meget den at jeg hadde vært syk og sengeliggende omtrent hele våren mens vi var på fangstfeltet. Og da jeg kom hjem måtte jeg indlegges på sykehuset i Tromsø, hvor jeg lå i mange uker. Det blev bare en tur det år.

1905

Dette året førte jeg også Succes, og seilte til Vesterisen. Jeg og Wild Flower, var der sammen men der var dårlige forhold så da det var lidd så langt på våren som til den 20 de Juni hadde vi ikke mere end cirka 100 tønner spek hver på kjølen. Jeg hadde da jeg forlot Norge tat å raket bort mine Mustasjer for jeg tenkte at der altis blev tid for dem å vokse ut på i gjen inden vi kommer hjem. Men denne gangen regnet jeg feil. Da der var gåt 8 dage hadde både jeg og Wild Flower vore fater fulde. Det eneste jeg hadde i gjen som man kunne fylde spek på var en tanke som vi benyttet til ferskvand. Skipperen på Wild Flower vilde at vi skulde seile sammen hjem men jeg svor på at jeg ikke seilte til Norge førend jeg hadde fåt mine mustasjer tilbake. Han seilte da hjem, og jeg seilte derfra og til Spitsbergen. Harpunererne og mandskapet var selvfølgelig rasende, men deres raseri brød jeg mig ikke om. På veien til Spitsbergen fik vi en bjørn. Da vi kom til Moffen så vi 4 skuter som lå oppe ved Røde-Bay. Jeg sa da til harpunereren at vi skulde se om vi kom os østenfor moffen, og kunne komme før de andre til Brendevins-Bay. For der var jeg omtrent sikker på at der var Hvalross. Vi fik frisk vind over Hin loopenstrædet, og jeg sa til harpuneren som hadde vakt i tønne at han måtte holle god utkik når han kom under Lavøen, og se got efter om der svant Hvalross på veide. Da det led en stund på natten kom han ned og sa at der ikke fantes dur på isen og at vi hadde Lavøen tvers. Jeg tørnet ut og spurgte han om han var sikker på det han sa. Ja svarte han Aldeles sikker. Det var fanden sa jeg, her er umulikt frit for hvalros her ved Lavoen sa jeg--- Ja tror du det sa første harpuneren. Ja bare tørn ut å ta på dig klæderne sa jeg. Jeg gik da op i tønne, og strakst jeg hadde fåt kikkerten for øiet så jeg to store dynger med Hvalross på isen. Først ropte jeg ned til anden harpuneren og spurte om han hadde snudd kikkerten den gale vei siden han ikke hadde set dyren som lå på isen, og etterpå beordret jeg dem i båterne, for veiret var got nesten stille.

Jeg så også at de andre skuterne kom seilende. Båterne rodde så avsted -- og de gjord det got. Min førsteharpuner var en meget dyktig Hvalrissharpuner, og han førte denne gang ombor den største Hvalross som jeg nogengange har set, og jeg har vært med og fanget hundredevis av de m. Førsteharpuneren kom ombor med 6 okser i en færing og deriblant hadde han den store okse.----- Huden av dette dyr veide i saltet tilstand 375--- tre hundrede og femogsytti kilo. Da vi hadde skut de dyr som var der og føft dem ombor, kom Tromsøskuterne sigende. Den ene av skiprene kom op på siden av mig og spurte om vi ikke skulle fange i lag da han såen massa Hvalross på isen. Ja ro bare du å ta de Hvalrossene sa jeg --for jeg har skinnene av de m på dekket. Og skrotterne de har ikke jeg bruk for svarte jeg. Etterpå seilte jeg til Norskeøen, og der bjergtet jeg inventaret av jakt Svanen av samme rederi som vi den var forlist der. Derfra seilte vi hjem. Vi hadde omkring 300 tønner spek det år.

1906

Dei år hadde rederiet Robertson kjøpt en kutter fra England som hette Rottymay. Den blev siden omdøpt til å hette "7de Juni". Den fik jeg å føre. Robertson hadde da bestemt at han skulle gjøre et forsøk med å sette en motor i en av sine fartøier, og han valkte 7de Juni til experimentet. Motoren blev indmonteret på Tromsø den var ikke stor bare 16 hestekrefters, men jeg blev gotb fornøiet med den det år selvom den ikke maktet å forsere nogen voldsom istykkelse så var den dog til god hjelp når det var stille vær og vi var langt fra fangst, og det gjalt om å komme frem.

7de Juni blev således den første skute som fik motor heroppe, bare med henblik på ishavsfangst.

Jeg seilte det år til Vesterisen, og jeg kom hjem i August måned med en pen fangst, og min erfaring av å ha motor var at det var betydelikt lettere å fange når man ikke bare var henvist til seilene som fremdriftsmiddel.

1907

Jeg hadde dette år samme skute, og gik til Vesterisen men isforholdene var så elendige at jeg det år kom hjem sent på høsten nesten fri for fangst. Der er intet særlikt å bemerke til denne tur, alt gik som vanlikt, og været var også nogenlunde bra det år.

8de kapittel.

(I dette kapittel vil jeg fortelle om, da jeg fanget levende Hvalross. Og brakte dem i god behold fra Frantz Josefsland- og til Hagenbech, s dyrehave i Hamburg. En reise på 1000 mil, med disse dyr som man i alminnelighet har vanskelighet nok med å transportere når de er døde. Og ti ganger værre ~~er~~ er det å føre dyrene levende med sig.)

1908

Dette år var prisen på Hvalrosshuder gåt op, og min reder hadde fåt tilbud på levende Hvalross hvist han kunne skaffe nogen. Og derfor ville han at jeg skulle gå ut og bare forsøke å fange Hvalross. Jeg ville at rederen skulle assurere skuten. For jeg syntes at det var for stor risiko å gå med en så kostbar skute uassurert på de farvande. Roberson mente at skutens skulle nok han ta ansvar for bare at jeg kunne skaffe Hvalross.

Jeg seilte da herfra og til Hvitehavet, og lå der på selfangst tili de første dage av Juni. Så seilte jeg til Kalkoffog derfra og til Petschjora-banken, men jeg fikk kun 2 Hvalrosser og nogle Storkobber på den turen.

Jeg tenkte da på at komme mig inn i Karahavet, men det viste sig at det ikke gik, der var for meget is i porten. Jeg returnerte da og gikk på Norsiden av Novaja-Zemlja for muligens å komme mig inn på Norsiden av Novaja-Zemlja, og ind i det Kariske hav men der var så meget is at det ikke gik å komme ind den veien heller.

Jeg la så kursen mot Frantz Josefsland, og da jeg var kommet omkring 40 kvartmil fra Novaja traf jeg Sivert Brekmo fra Tromsø som førte Motorkutter Severn. Han hadde fulkt iskanten helt fra Hopen, og fastslog at det var umulikt å komme ind til Frantz -Josef enda der var for tet is sa han. Vi blev da enig om å se om vi ikke kunne komme os i gjennem Mataschen-strædet, men det var også umulikt. Isen på denne siden av strædet var brækt til ganske mit i strædet, men derfra og ind var det rimot isen fast. Vi va oppe på det høieste punkt, og så med kikkert indover Karahavet. Men så langt som vi kunne se med kikkertså vi ikk åpent vand. Da vi ikke på nogen måte kunne komme os ind til Karahavet snudd vi tilbake til Frantz -Josef.

Vi seilte langs iskanten som var aldeles tet, helt til vi var en cirka/40 engelske mile utav Kap-Flora, der enedes vi om å prøve på å komme os ind. Vi begynte da å presse os ind, første dag gik det ikk rart. Hvergang isen satte sammen på grund av strømmen, måtte vi ligge stille, og strakst der blev lit slak. Så var det påan i gjen. Slik holt vi på i 4 døgn. Det 5te døgn fikk vi opservasjon, og det viste sig da at vi skulle ha 27 kvartmile igjen til land. Og fra toppen kunne jeg se blåning så jeg skjønnte at det var (landvok), åpning mellom isen og land, når vi bare kunne nå så langt.

Vi fortsatte og om morgenen den 6te dag kunne jeg se land fra toppen. Efter en anstrengende dag nådde vi ind til åpent vand om aftningen. Der var enåpning som strakte sig i 1-2 kvartmils bredde, langs hele lannet. Davi var kommet oss ind i åpent vand, seilte vi ossopunner Kap-Flora. Og da vi kom ditfrem så vi at der var Hvalross på isen. Ikke hverken jeg eller Brekmo hadde nogen gode Hvalross-harpunerer men vi blev selv med i båterne for å fange. Det gik aldeles bra med fangsten, første dag fikk vi 17 døde Hvalross tilsammen. (Da vi seilte ind var vi blit enig om jeg og Brekmo. At all den fangst vi fikk mens vi var sammen skulle vi dele likt).

Den andre dagen var vi påan i gjen med å fange . Denne dag hadde vi bestemt at vi skulle forsøke å fange en unge levende. Jeg fik snart tak i en liten unge (jasa ganske liten var den da ikke av omfang var den som en liten kalv) og vi fik den op i båten . Å fange den å få den op i båten det var ikke så farlikt , men da vi hadde fåt den op i vor båt så begynte den å grynte å utstøde slike ~~ukxx~~ ul at det ikke var lenge før vor båt var omringet av en masse voksne rasende Hvalross som forsøkte å få vor båt til å synke . Det så en stund stykt ut men vi s lap da heldigvis ombor med dyret i behold.

Jeg lovde med mig selv at det skulle vare n stund før jeg gjorde det experimentet op i gjen, jeg skulle i allefal se mig got for.

Jeg hadde ungen ombor i 8 dage , men det var aldeles umulikt å få den til å ta næring t l sig. Jeg forsøkte på alle måter man det samme var det samme. 8 dage derefter fik vi 2 levende unger til men da var vi mere forsiktige ,vi tok dem på isen så det var ikke så farlikt, for vi gik bare med skuten til iskanten og tok dem ombor.

Det var en meget bedre måte å få dyrene på og det gik fint fint.

Fra Norge var vi utstyrt med melk og fløte og hadde desuten med oss Pattesmukker som ungerne skulle patte melken i sig gjennem.

Men det viste sig at det var aldeles umulikt å få ungerne til å suge på smukkerne. -----Å være dyretemmer når dyrene ikke ville spise var ikke greit , og nu hadde jeg 3 slike sultekunstnere ombor .

Vi hadde også levende Isbjørn ,men den var det ingen fare med ,den spiste alt som vi gav den råt, men Hvalrossungerne ville ingenting ha Jeg begynte da å experimentere med dem. Jeg lavet til en melkerøre bare aldeles tynd til å begynne med. Så slog jeg denne røre i en pøso og satte den fremfor ungerne , men de estemerte den ikke . Så tok jeg de ene i hodet og dukket den ned i pøsen, helt til bunds. Der holt jeg den en liten stund ,så tok jeg den op i gjen. Den blev nu nøt til å sleike i sig den melkesuppe som den hadde i barterne og runt munden .Det gjorde den og jeg syntes at den gjorde det med et slags velbehag syntes jeg. Jeg gjentok dykkerten, og da jeg hadde forsøkt en 4---5 - gange så hadde jeg den største møie med å få Hvalrossens hode op i gjen av pøsen. Den drak da på den måte t den stak sin mund helt ned på bunden av bøtten og der suget den til sig suppen.

Jeg gjorde det samme med de andre dyr og på et døgnns tid var alle 3 dyr riktig blit nogen Melkesedikker, så jeg hadde min fulle hyre med å fore dem. Da vi nu hadde fåt dyrene til å spise , så sa jeg til Brekmo at han kunne fange enda flere å sata dem ombor til sig, og det var han enig i.

Da vi igjen rodde avsted for å fange så skjöt vi adskjillig mange dyr på isen, og deriblant var der også en liten Okse, den var så gammel at den allerede hadde begynt å få tenner . Disse var en 2-3 tommer lang allerede.--- Vi besluttet å ta oksen levende . Jeg satte flag på en harpunstang , og så kom Severn seilende å la til isflaket. Den ruggen var tung å få ombor ,men med megen møie gik det, og to dage efter fik vi ditto en Hvalrøssunge som også blev tat ombor i Severen, så nu hadde Brekmo 2 levende Hvalross og 3 levende bjørn - Mens jeg hadde det motsatte 3 Hvalross og 2 bjørn .

Været var tåket og regnfult ,men vi lå der og krysset i det åpne vand fremmed lannet til utide første dage av August, da hadde vi tilsammen 160 hvalross endel storkobber og 29 døde bjørn , foruten de levende dyr vi hadde---- Da det var lidd så langt at vi ikke hade håp om å fange stort flere dyr selvom vi lå der så bestemte vi os for å prøve på å komme oss ut av isen , og seile hjem. Vi belavet os på at det ville bli tunkt å komme ut gjennem isbeltet, men vi tok feil.

Isen hadde på den tid vi var inne ved land og fanget tint op så der kun var et isbelte på cirka 5 kvartmil, som var i mellem oss og det åpne hav. Det forserte vi på nogle timer, så var vi i åpne sjøen og satte kursen for Norge

Vi kom til Vardø i siste dagene av August , jeg måtte ind der for å få tak i melk til Hvalrosserne , da de hadde drukket op all den melk jeg hadde med . De var nu blid riktig nogen uhyrer til å spise , de spiste ~~ny~~ alleslags mat bare den var skåret op i små terninger å hat sammen med melkesuppen, så var de oppi med hele hodet og slurpet alt i sig. Jeg kan ikke netop si at de så noget videre vakre ut når de var ferdig med en sån portion mat, da var de full av melk over hele hodet. ---

Jeg seilte fra Vardø og direkte Hjem.

Da jeg kom til Hammerfest var Brekmo kommet til Tromsø , og vi begynte da å underhandle om dyrene. Resultatet blev at jeg skulle reise til Hagenbech, s dyrehave i Hamburg med de levende Hvalross og bjørn som vi hadde tilsammen.

Jeg fik mine dyr ombor i hurtigruten men da jeg kom til Tromsø og fik Brekmos dyr ombor i båten , så så jeg at han hadde forsømt å stille sine dyr de 8 dagene de hadde vært der, Brekmo og hans manskap hadde antagelig bare gåt på fyll , og ikke passet på Hvalrosserne.

Da jeg fik dem ombor var det første jeg hadde å gjøre , det var å få dyrene vasket , og dertil fik jeg hjelp av manskapet ombor. Derefter hadde jeg et svært stræv med å få dem til å spise . Det var antagelig så mange dage siden de hadde fåt mat at de hadde glemt av å spise. Det gik nesten tre dage før jeg hadde dem i ordentlig stand i gjen, men før vi kom til Hamburg var de helt i orden i gjen.

Å reise med fem levende Hvalross og fem levende bjørn langs kysten ombor på en hurtigrute , det er ikke bare lek . For jeg måtte fore Hvalrosserne 3 gange for dagen , og alle tre gangerne måtte de ha sin melkesuppe ellesrs spiste de ikke. Når de så hadde spist så var det å få dem ind i burene å etterpå gi dem et lite bad hver. Når jeg skulle gi dyrene mat så måtte jeg ta dem på fordekket , og der samlet sig ~~altidve~~ ~~entforskere~~ tilskuere som stod å så på og disse var som oftest mere i veien en jeg syntes om.

Jeg var nøt til å stille dyrene got så de var i fin form til jeg skulle levere dem fra mig når vi kom til Hamburg. Jeg hadde trekt presenninger over kasserne men, jeg og matroserne hadde fuld hyre med å passe på ved hvert stoppested , for der var stadig nogen som var å lettet på presenningerne for å se hvæde som hvar under dem.

Da jeg kom til Bergen , og skulle ha dyrene skiftet over fra hurtigruten og over til Hamburgeren, så var der sort av folk som vilde se på Hvalrosserne, men det gik fredelikt å stilt for sig. Fra Bergen til Hamburg hadde jeg mere frihet , idet der ikke var nogen anløpssteder å passe på hved. Vi hadde en liten kuling i sjøen og den forsinket oss i 7 timer efter ruten, og da var dyrene uten mat i nesten et døgn. Det var aldeles umulikt å ta dyrene ut på dek i det fæle vær som det var , og det eneste som dyrene fik var nok av sjøvand hvergang at skuten satte under. Det hviste sig da det blev got veir at dyrene ikke hadde hat noget ont av det de var tvertimot mere livlige og hadde meget bedre lyst på mat end de nogengang før hadde hat. Det var antagelig liksom lit mere naturlikt for dem å få være i sjøvand endel timer. Jeg var glad fordi de var så i got hold for jeg skulle jo levere dem i fra mig snart. Da vi hadde passert Kuxhaven fik jeg lov til å disponere fordekket på Tordenskjold, og jeg ok å slåp alle 5 Hvalrosserne løs. Men da blev der liv på Isbjørnerne . DE blev aldeles rasende da de fik se at der var Hvalross løs på dek , jeg trodde at de skulle rive sine bur i stykker så rasende var dem. Og der var ialt 14 stykker , som stod i hver sine bur på dekket.

355

43

38

70

Da vi kom til Hamburg hadde jeg tat å vasket dyrene og hat dem ind i sine bur i gjen , de var nu pene og rene .
Efter ruten skulle vi ha vært i Hamburg kl. 7 formiddag, men stormen hadde bevirket at vi var blit forsinket til kl. 1 eftermiddag.
Hagenbech hadde igangsat en storstilt reklame om at han ville forevise jevende Hvalross kl. 10 formiddag (han hadde gåt ut fra at båten var i rute) men han måtte utsette den til om eftermiddagen kl 5.

Da vi kom til kaien i Hamburg , kom der 2 herrer ombor og de gik med en gang bort og tok presenningen av kasserne hvori Hvalrosserne var. Dette syntes jeg var frækt , og jeg gik bort til dem og gjorde dem opmerksomme på at det var jeg som hadde disse dyr under min varetekt å at jeg ikke ønsket nogen fremmed indblanding i mine avfærer.
Senere da jeg fik vite at de 2 herrer var den en av vokterne hos Hagenbech, og den andre var Hagen bech, s elste søn .Da bad jeg selvfølgelig om undskyldning, jeg hadde jo antat at de bare var nogen almin/ delig nyssjerrige som var så frek.

Strakst effer kom der 2 andre herrer ombor . Den ene avdem presangterte sig som Hagenbech, og sa at det var han som var mottaker av dyrene .Men han sa at jeg måtte skaffe konsument på dem før kl. blev 2 ellers næktet han å motta dem.

Jeg hadde som tolk styrmand Ågård, og gjennom ham bad jeg Hagenbech om henstand med å skaffe konsument til kl. 5 til jeg hadde fåt telegrafert til min reder, eller komferert med hans agent i Hamburg. Men jeg fik et avvisende svar.

Jeg henvente mig da til skibets kaptein for å få ham til å hjelpe mig med å få saken i orden , og det lovde han at han skulle gjøre.

Vi gik imidlertid ned for å få os lit mat for kl. var da allerede blit $1\frac{1}{2}$, og vi var blit sultne.

Mens vi sat å spiste kommer Iste Styrmanden ned og spørger móg om hvor meget jeg ville gi ham hvist jeg var skilt dyrene til kl.2.

Da kl. bare manglet en 10 minutters tid på 2 , så sa jeg til ham at jeg skulle gi ham 2 flasker Wisky, hvist han klarte å skille mig av med dyrene før kl.2.----- Javel sa Styrmanfen , jeg tar dig på oret du må bli med op på dek der er nogen som venter på dóg.

Jeg blev med ham op å der fik jeg den overraskelse at der var kommet folk og transportmidler fra Hagenbech. For å avhente dyrene.

Hagenbech selv og hans elste søn var selv tilstede ved avhentelsen , og sønnen kom bort til mig og bad om undskyldning for sin optræden da han var ombord første gang. --Hagenbech vilde at jeg skulle bli med op i dyrehaven med det samme , men jeg sa at jeg ikke kunne komme før i $\frac{1}{2}$ 5 tiden da jeg måtte ordne noget først. Jeg spurkte så om jeg fik lov å ta Ågård med mig når jeg kom. Ja , værsgod svarte Hagenbech.

Jeg skal senne hester efter dere kl 4 sa han.

Vi gik da ned og fortsatte med middagen , og de 2 Wiskyflaskerne som styrmanden had e vundet fik vi da tømt. Vi stelte os klare , og da kl var 4 stod der et riktig vakkert forspand å ventet på oss , og kusken var en av sønnerne til Hagenbech.--- Avsted bat det men på turen op til dyrehaven var vi hvist inne på 4 plasse for å få oss en øl-forfriskning.--- Da vi kom til haven blev vi kjørt helt frem til basenget hvor dyrene skulde være i. Der var fremmøt flere Hundrede tilskuere, og der var en dyrlæge som skulle undersøke dyrene å få dem målt og veiet.

Hagenbech bad mig om å ta ~~et~~ av buret et dyr i gangen å assistere under veiningen. Å få dem veiet det gik nokså bra men å få noget oedentlikt mål på dem ,det gik ikke. Da vi så endelig var ferdige å dyrene var anbrakt i sit fremtidige hjem , så gik jeg og Ågård avsted til ølhallen som var like i nærheten , for å fæ oss et glassøl.

Da vi var kommet nesten bort til hallen .Kom der en mand springende efter oss å sa at jeg måt e komme op på kontoret til Hagenbech , strakst og han skulle vise mig hvor det var. ---- Nu skal du se sa jeg t til Ågard , nu er det noget fandenskap iggen . Men vi skal nu alikevel ha oss en seidel før vi går op.

Da vi kom pop på kontoret til Hagenbech , sat han og hans elste søn der. Jeg var forberet på at der nu skulle bli nogenslags krangel med hensun til dyrene ,men deri tok jeg feil.

Hagenbech sa at han nu anså dyrene som sin eiendom. Men jeg måtte fortelle ham om hvordan jeg hadde fanget dem , og om hvad jeg brukte å f ore dem med. Han uttalte sin anerkjennelse over deres gode utseende ved mottakelsen.-----

Jeg fortalte ham da både om hvordan man fanget Hvalross , og hvad jeg hadde git dem å spise , samt alt som jeg antok intereserte ham om de Arktiske dyr som vi drev fangst på.

Hagenbech og sønnen lyttet opmerksomt til min firtelling , og da jeg var ferdig takket han mig for opplysningerne. Han uttalte ønsket om at jeg måtte komme op i haven neste dag også , han skulle sende hest ned og hente mig kl 4 . Jeg takket og lovde å komme.

Da jeg gik overrakte han mig et brev med min adresse på . Dertil fik jeg 2 kasser Cigarer, og en bok hvori alle dyrehavens indvånere var avbildet i . Desuten gav han mig en masse billetter som han bad mig om å dele ut ombord til mandskapet på båten.

Da vi kom ut var der best og kignte oss ombord. Jeg gik ind i min kahyt og brak brevet jeg hadde fåt + Men jeg trodde ikke mine egne øine for inni brevet lå der en Chec på 500 Mark. Jeg bad Ågard ind å sammen undersøkte vi Checken , og vi fant ut at den var god ---- jeg trodde at det var en spøk fra Hagenbech,s side.

Jeg gik da til Skibshandleren og rekvirerte 12 flasker Wisky, og da de kom ombor sente jeg 4 flasker frem til gutterne , for at de osså kunne ha sig lit moro av Hvalross- ungerne .----- Vi hadde riktig en hyggelig festaften ombor på "Tordenskjold" den kvellen.

Dagen efter skulle jeg til Robertsons agent,

45

57

70

Jeg gik til agenten å vi var borte å så på en Dieselmotor , som det var meningen å indkjøpe til rederiet. Da klokken var 4 kom der hester fra Hagenbech å hentet mig i gjen , å så bar det avsted op til haven i gjen . Der blev jeg atter mottat av Hagenbech som bad mig om å bese dyrene enda en gang før jeg reiste . Jeg tok frem den chec jeg hadde fåt og spurgte om det var meningen at jeg skulle ha den . Selvfølgeli svarte Hagenbech--Det er kun en liten påskjønnelse for den utmerkede måte de har behandlet dyrene på , samt fordi de er den første som har brakt mig sådane skjeldne dyr til min have .Jeg gik bort til baseng-et som Hvalrosserne var i å jeg så dyrene lå å plasket i vannet. For å forsøke om de kunne kjenne mig i gjen , ropte jeg på dyrene (jeg hadde lakt navn på dem) "Jumbo" å "Sara"skrek jega så det runget. Å da dyrene hørte min stemme kom de strakst svømmende hen til muren hvor jeg stod . Jeg fik da den ære å gi dem mat for siste gang. Da mit skib var klar til å gå neste morgen , bød jeg farvel med Hagenbech. Han sa til mig at hvist jeg for eftertiden kunne komme over flere levende Hvalrosser så var han altid kjøper , å ville være meget taknemmelig hvist jeg ville varsle ham. Det lovde jeg ham.

Da jeg kom tilbake fra Hamburg, blev jeg jeg fører av en Stimbark som Robertson hadde kjøpt i Tønsberg. Den het Ishavet. Jeg blev sent til Tromsø med den for der skulle indsettes nu Dieselmotor i den , å så skulle den omdredes til Turisttrafikken. Da jeg kom på skibsverftet med den , hviste det sig at den var så gammel å dårlig at det ikke ville lønne sig å sette den i stand.---- Den blev da oplakt på Tromsø for å selges. Men i Januar måned i en kuling brak den sine fortøininger å rak på land å blev totalt vrak.

Da min reder ikke hadde annet fartøi å gi mig , bød han mig jaktAlken som jeg jo hadde ført før , men da skipperen på den var falt ned av "Salsfjellet" å hadde slått sig i hjel , så ville jeg ikke ha skuten. (Avogtil kan man jo være lit overtroiskåsså). Dette var våren 1909 å jeg frasa mig plassen å leiet i stedet en liten fangstskute fra Honningsvåg, som jeg reiste til Hvitehavet med. Jeg seilte fra Hammerfest den 24 de April . Og jeg var tilbake den 16 de Mai ,med 934 sel på kjølen. Anneturen hadde jeg kutter "Succes"---rederi Robertson, å hadde en bra høsttur.-----

MED DETTE SLUTTER MINE REISER SOM ISHAVSFANGSTMAN, ___ NU BLEV DER STØRRE EXPEDITIONER Å TA FAT PÅ+

46

9 de Kapittel.

MED KAPTEIN OTTO SVERDRUP TIL DAVIDSSTREDET.

Efter min hjemkom st høsten 1909, fik jeg tilbud gjennom min reder Robertson om å delta i en fangst - expedition. Som kaptein Otto Sverdrup skulle lede op til Davidsstredet. Jeg skulle tjenestgjøre som første Harpuner å annen styrmand. Jeg kjente ikke Sverdrup personligt da, men da jeg ikke hadde vært på de farvand før, og dertil blev but en god hyre, slog jeg til.

Jeg skulle møte op i Kristiania de første dage av April. Å jeg hadde gjennom Robertson fåt ordre om å forskafe de fangstredskaper som behøvedes til en sådan tur. Endvidere skulle jeg forhyre en annen harpuner. Jeg forhyrte Sigvart Jørgensen, som var en bra fangstmann.

Da vi reiste tok vi med oss de redskaper som jeg hadde anskaffet. Vi kom til Kristiania i mitten av April, men skuten var ikke kommet dit enda. Vi blev i midlertid anvist et pent hotell å bo i å jeg måtte uvilkarlikt anstille betraktninger over den måten vi blev mottat på å så den måten man i Hammerfest tok imot sine Harpunerer på. Der var lit forskjell ja.

Da "Hvalrossen" ankom blev jeg budsent, å da jeg kom ombord tok kaptein Sverdrup mig med å viste mig omkring på hele skuten. Vi beså alt å det viste sig å være i god å forsvarlig stand altsammen untagen fangstbåtene. De båter som skuten hadde med kunne ikke jeg anse for brukbare til Hvalrossfangst, så vi måtte telegrafere til Hammerfest efter nye båter, som vi også fik derfra.

I de første dage av Mai måned gik vi fra Kristiania, å vi fik anledning strakst vi kom utenfor kysten til å prøve skutens sjødyktighet. Hvalrossen var en bra sjøskute men den hadde en 20 tons fast malmkjøl så den var voldsom å slingre. Den slingret så at den sley av endel taljerep som vi måtte reparere med Hvalrosstaljer, det vil si vi støttet av riggen med taljerne. Det gik bra for Hvalrosstaljer hadde vi nok av. Men da vi ikke kunne gaa over sjøen uten å ha riggen helt i orden så gik vi ind til Lervich på Sjetlandsøerne, å lå der i 3 døgn mens vi reparerte. Da vi var ferdig der stak vi til havs i sjøen å satte kursen for Kap-Farvel sydspitsen av Grønland. -- Overreisen gik gotå vell helt til vi fik Kap-Farvel i sikte. Da fik vi en orkanaktig kuling av N.V. vi lå pådreiet i 2 døgn for sviktet storseil å stormklyver.

I den kulingen fik vi et got bevis for at Hvalrossen var et utmerket sjøfartøi, å alle som var ombord påstod at bedre sjøskute lantes ikke. Kaptein Sverdrup var selv begeistret for skuten.

Da vinden løiet fortsatte vi N.Ø. overhelt til vi kom på en 50 kvm. avstand fra forbjergget Sukkertoppen. Der var det meningen at vi skulle gå til havns, for Sverdrup hadde lyst å gå på land å snakke med bustgvereren på stationen der. For da han hadde vært med Nansen på dennes tur over Grønland, hadde de bod på stationen ved Sukkertoppenen tid.

Da vinden imidlertid var imot blev vi enig om at vi skulle sløife langangen å hellere gå nordover mot iskanten som lå over mot Amerikasiden, en 70 kvm. fra Grønland. Vi la i vei å vi fik is i sikte just før vaktskifte kl. 6 eftermiddag-- Jeg fik da vakt å jeg sa på spøk til Jørgensen at han måtte gjøre båtene klar for der kunne snart henne at der var fangst å gjøre når vi kom til isen. Jørgensen svarte at det blir vel ikke mere en du greier på din vakt.

Dadet nu var begynt å bli smult vand, gik jeg ned for å ta topkikkertenå da spurgte Sverdrup mig om jeg så noget? . Nei sa jeg, men nu skal jeg op for å se om der ikke skulle være noget å få øie på. Da jeg kom op i tønne å hadde stået en stund å set, fik jeg se endel sel å klapmyds inne på isen. Jeg ropte da ned at de kunne platte ned alle seil for jeg så fangst. Jeg tok kikkerten i gjen å da fik jeg også se to dynger med Hvalross oppe til luvart. Jeg gik da ned å se til Sverdrup å Jørgensen at jeg så endel sel å klapmyds samt nogle Hvalross inne på isen. det ville de ikke tro. Og Jørgensen måtte selv op i tønne for å overbevise sig om at det var sant det jeg fortalte. Vi firte da båtene å rodde. Selen brød vi os ikke om men vi skjöt 2 klapmyds såpas at vi fik os ferskt "biffkjöt" til aftens. Så la vi i vei opover til Hvalrossen. Da vi kom dit sa var det et isflak hvor der lå 4 store Oksør på å så ~~ingedevteaksstaksmedrøndyrxhådhvannhåflakpåtørnaxhaddaxsetxax~~ var der 2 flak med 2 dyr på hvert, altså 8 dyr tilsammen. Jeg viste at ingen av de matroser vi hadde med på båterne vore jeg og Jørgensen hadde set en Hvalross før, men vi hadde forklart dem omgangsmåten så got som vi hadde kunnet, så vi gik ut fra at med forsiktighet så måtte det nok gå. Selvom gutterne var lit uprøvet. Vi gjorde os enige om at vi skulle sette fast 2 dyr hver, å derfor rodde vi bort til det flak hvor der lå 4 store rigger. I alminnelighet er Hvalrossen et meget varsomt dyr, så man må snike sig indpå den med båterne. Når man så er kommet så nert at man antar at man greier å komme bort til isflaket den ligger på før den får tid til å "jumpe". Så setter alle mand sig til årene å så sprengror man til man er ved isflaket. å da er det Harpunererens tur til å ta sig av dyret.-----Vi rodde da bortover å satte fast 2 dyr hver jeg å jørgensen, men vi kunne ikke la vore "linemenn" få mer end en line hver. Det ajmindelige er at en god lineman passer sine 4--5 liner, men vi hadde jo nybegynnere med os i båterne så vi var nøt til å ta en line hver selv også. ellers har det nok gåd galt. Da vi hadde fåt de første 4 dyr taljet op på et isflak. var vi avste å satte fast de andre 4 åsså. å fik dem også op på samme flak. Vi satte da signal til skuten at den måtte komme opover til os, det gjorde den å da Sverdrup så at vi hadde fanget så mange Hvalrosser sente handen tredie båt med 5 mand til hjelp med flåingen. Å få dyrene flåd gik det nokså bra med tiltrods for at det bare var uvante folk som deltok.----- Mens vi var i beskjeftigelse med å flå kom der settende en diger Hvalross-okse å kröp op på et flak kloss befantdennasigss. Det skulle den ikke ha gjort, for en 1/2 time efterpå befant den sig sammen med sine døde kamerater. Det var ikke nogen smågutter vi hadde tynt livet av for disse 9 dyr ~~Klokken 4 om morgenen var vi ferdig, men laseren må ikke tro et der~~ skaffet os nesten last i vore 3 båter, da vi rodde ombord. Klokken 4 om morgenen var vi ferdig, men laseren må ikke tro et der blev nogen større hvile den dag. Kokken hadde laveb en delikat "Kobbebiff" til os, å så stod der en stor Punsche-bolle på bordet å den gjorde vi all ære av. Sverdrup å Possheim var vilt begeistret over de store Hvalrosserne som lå på dek, å det kunne de med ret e være for det var nogen voldsomme dyr, som gav meget spek. --- Jeg gik efterat vi hadde spjst op i tønne i gjen for å se om der var flere Hvalross å se men der var ikke annet en nogle sel å klapmyds å dem brød vi os ikke om. Vi la da baktil det led over middag.

Over middag begynte vi å gå norover i gjen. å da det løst lit på eft-
ermiddagen fik vi se Hvalross på isen i gjen. Folkene som hadde fått
blod på tand ville absolut ro strakst, men vi fant det mest formåls-
tjenligt å vente til dyrene hadde fått "tørket" sig. Desuten så jeg at
der gik flere dyr op på isen. Vi så også at der var en masse Hvalross
inne på florene, å dit kunne vi ikke komme med båt. Derfor blev vi
enig om at Fossheim som var premie-skytter nu skulle få anledning til
å vise sine ferdigheter, han skulle gå indover tilfots sammen med nogle
mand å forsøke å få skut nogle dyr derinne. Vi andre skulle fange lan-
gs iskanten å der vi kunne komme til med båterne.

Det gik Fossheim med på og Sverdrup blev også med ham sammen med 2 av
mandskapet. Jeg og Jørgensen vi rodde da avsted i båterne. Vi fik se
at der på et isflak lå 23 Hvalrosser. Disse blev vi enig om at vi sku-
lle forsøke å skyte der de lå. Nu viste vi av gammel erfaring at hvi-
st man er så dum at man skyter de dyr som ligger fremst på kanten av
flaket så vil de som er bakenfor skyve de døde dyr foran sig å i sjøen
når de legger i vei å skal dykke. Derfor begynte vi å skyte på de som
lå lengst bak å ved å gi "hurtigild" nedla vi 9 dyr før de andre fik
komme sig i vannet.---- Da der ikke var flere dyr på isen satte vi
fast 4 Hvalrosser hver i vannet. Nu hadde vi altså 17 dyr tilsammen.
Vi rodde til det isflak hvor de døde dyr lå, å der taljet vi op dem vi
hadde på slep, å derefter drog vi de 9 andre også yt til den samme dyng
Mens vi holt på med å dra dyrene sammen fik vi høre en voldsom skyt-
ning inne fra dem som var gåt tilfots. Det hørtes ut som om der var et
stort slag i gang derinne. Jeg sa da til de andre: At får de en Hva-
lross for hvert annet skut de skyter, så har vi flåing i 14 dage.
Mens vi hadde holt på med å dra sammen vore dyr, var der kommet op
8 store okser som lå på et flak lit botenfor der vi arbeidet. Dem
kunne vi ikke se på men vi tok båten å rodde avsted for å få dem også
Det viste sig at det var ugjærligt å komme sig ind til dyrene med båt
derfor lå vi oss på maven og krøp indover til vi var på skuthold. Så
smalt det å der lå 4 av dem, De andre 4 jumpet men vi fik alikevel
sat fast 2 av dem også i vannet å disse slepte vi bort til der vi hadde
de første dyr, å taljet dem op.

Vi måtte nu begynne å flå for vi hadde e nu liggende 23 store okser
på isen rund. Vi flådde 6 dyr å tok dem i båten å da blev den søk-
lastet, å derefter rodde vi bortover til de 8 vi hadde liggende ner
mest å begynte å flå på dem mens vi ventet på at skuten skulle komme.
Efterat skuten hadde tat Sverdrup å hans kamerater ombord kom den op
over mot oss å vi kom roende imot den med lastede båter å da hadde
vi 17 dyr liggende uflåd på isen.

Da vi kom ombord ønsket Sverdrup os velkommen å spurgte hvordan det gik
Jeg svarte at det var gåt aldeles bra, vi har 6 dyr i båten å 17 lig-
gende inne på isen. Da Sverdrup hørte dette lo han å sa at det gik bra
med mig og Fossheim også. Vi har en på isen å resten i vannet sa han.
Jeg förstod ikke riktig hvad han mente, men da vi sat å spiste for-
talte han mig hele historien. De hadde gjort akkurat det motsatte av
oss de hadde skut de fremste dyr først, å efterhvert som de skjø en
hvalross død blev den skjøvet på siden av de andre så se iress på de fåt
å komme sig uti. Så resultatet av turen var blitt at se iress på de fåt
nogen dyr. Endvidere hadde de da de kom til båtene sine sed at der
var en hel del med Hvalross i vandet å de hadde skut 3 stykker - -
men--- de mistet dem også for Hvalrosserne sank som en sten det gjør
den altid hvist den ikke er sat fast med harpun før den blir skut død
Da vi hadde spist fortøiet vi skuten til et stort isflak å alle mand
gik i gang med å begynne å flå de dyr vi hadde liggende på isen.

Jeg må tilføie at efterat Sverdrup hadde fortalt mig om deres uheldige tur, svor han en dyr ed på at slik Hvalrossfangst skulle han ikke ha noget mere av.

Vi skulle nu begynne å flå de 17 dyr som lå på isen, men det var ikke noget let arbeide. For når dyret får ligge en stund stivner det til så det er nesten ugjørligt å få det flået, og det viste sig at det blev et forferdeligt arbeide. Vi holt på i 18 stive timer for å få skind å spek av dyrene.

Leseren kan tenke sig hvilket arbeide det er når jeg opplyser at vi hadde Hvalross-huder som bare huden uten spek veiede 427kg. Når så folkene var uvante med å flå, og dyrene var stivnet til som en stok. Så kan man tenke sig til resten. Når der på en sådan Hvalross-hud er en håndsbredd med spek så blir det først åelikt at man alltid må klyve den i to for å kunne hantere den. Leseren må ikke tro at vi hadde bare store dyr på denne tur, nei der var også dem som var mindre. Gjennemsnittlig veieren hvalrosshud uten spek en cirka 150 kg. Da vi kom ombord svor både jeg å Jørgensen på at vi aldrig mere skulle la dyrene ligge å stivne til, vi skulle ikke fange fler end vi fik unna flået efter hvert. Så slap vi en masse arbeide. Det var Sverdrup også enig i. Da vi hadde fåt klart dekk satte vi en mand til vakt å resten gik til køis som det heter.

----- Efter 6 times hvil blev vi purret ut og da der fremdeles var got veir fortsatte vi N.O. over Jørgensen gik op i tønne å efter at han hadde vært der en 0 times tid, ropte han ned at der var en stor "Vøe" med Hvalross ret forut. Alle mand var nu got utvilte å da der hørtes at der var fangst i sikte blev båtene strakst gjort klare. Jørgensen kom ned av tønne, å vi gik begge i båterne å så begynte jakten på ny. Å jage efter Hvalross som befinner sig i vannet er et tungt roertørn før man får den første sat fast. Da vi hadde rodd en stund var vi heldig idet vi begge fik sat fast hver sin. Så fik vi øie på et stort best av et dyb som for omkring å svømte med en line slepende efter sig. Jeg ropte da til Jørgensen at den der må vi se å få tak på. Forsøk å styr båten din nærmere hit så skal jeg kaste min line over til dig, å så får jeg forsøke å få tak på den "Taugbåten" som svømmer derborte. Jørgensen efterkom ordren å snart varvi så nære at jeg kunne kaste min line over i hans båt. Jeg hespet op endel og jeg var heldig jeg traf akkurat båten da jeg kastet. Jeg skal bemerke at lengden på Hvalross-linene er i almindelighet 15---20 favner, men nu hadde vi liner som var 25 favner lang. For dyrene her var gjennemgående større en de vi var vante med på de hjemlige farvand, å så hadde vi bare uvante folk. så da var det got å ha lange liner.

Da jeg hadde skilt mig av med mit dyr, satte jeg efter den Hvalross som hadde linen hengende på slep. Jeg kunne mens vi rodde efter den ha sat fast mange andre dyr. Men jeg hadde besluttet at den med linen skulle jeg ha først. Langt om lunge fik jeg også tak på den, og en til så jeg hadde da endelig to. Imidlertid hadde Jørgensen sat fast 4 stykker. Jeg rodde da til et flak å fortøiet mine to, å derefter rodde vi nedover til Jørgensen å hjalp ham å taue sine dyr til samme flak, for man arbeider lettere med å talj dyrene op når man er 8 mand

~~begynte å flå de 17 dyr som lå på isen, men det var ikke noget let arbeide. For når dyret får ligge en stund stivner det til så det er nesten ugjørligt å få det flået, og det viste sig at det blev et forferdeligt arbeide. Vi holt på i 18 stive timer for å få skind å spek av dyrene.~~

end når man er bare 4. Gutterne begynte nu å flå å jeg å Jørgensen tok fat på den som hadde linen fast i sig for å få se hvad slags harpun de hadde brukt som hadde sat dyret fast først gang. Det viste sig å være en Butlenoosharpun med 6 favne line, å efter sår et å bedømme kunne det ikke være mange dage siden at den var blit sat fast. jeg tok harpunen i båten å rodde ombord i skuten som var kommet å så sentte jeg 5 mand til hjelp med flåingen.

Da jeg kom ombord viste jeg harpunen til Sverdrup å han mente at det måtte være nogle av Hvalfangerne som brukte Butlenooskanoner på Hvalrossen for Sverdrup sa at han viste ikke om nogen som var på Hvalrossfangst deroppe nu.

Da vore båter kom ombord med dyrene å vi var klar fortsatte vi videre nordover. Den Hvalross vi traf p/å turen viste sig å være mere sky å det var et sikkert merke på at den var bli t skremt av mennesker. Der var Hvalross nok men den holt sig bare inne i kysttet is så det var ugjørliktå få tak på nogen derinne . Vi fik et å annet dyr på hver vakt , men bare i vannet.

2 dager efter at jeg hadde funnet harpunen fik jeg i kikkerten se 2 kuttere som lå å bakket ved en isodde. Vi seilte nedover til dem å det viste sig å være 2 Engelske skuter som var der på Hvalrossfangst. De hadde 2 båter hver ute , som holt på å gjøre jakt på Hvalross i vandet. Deres fangstmåte var helt forskjellig fra vor, for istedet for å kaste den fast med hånden som vi gjorde , så skjøt de den fast med sine Butlenooskanoner . Fasi i harpunen hadde de en line som i gjen var festet i en stor blære der var fylt med luft. Dette bevirket at Hvalrossen ikke mistet sin bevegelsesfriheten kunne fare omkring å dra på denne blæren i lang tid , intil de endelig med en masse skut fik ram på den. Forsåvit var det jo en fangst som der nesten ingen risiko var med, idet de ikke var utsat som vi ved å kunne få båten veltet. Som mangengange sker med vore båter ved at vi ikke slipper linen dyret er fest i. Vi lå en stund å så på at Engländerne fangst men da der var en masse Hvalross kunne vi ikke holle oss i ro men vi satte ut vore båter å begynte å fange sammen med dem. Sverdrup og Fossheim var spent på å se om vi kunne hamle op med Englelnerne i å fange Hvalross (Jeg har glemt å fortelleat omtalta Fossheim var medreder i dette foretagende vi v er ute på.) Åg hadde varskod Sverdrup om at så snart vi satte signal så måtte skuten strakst komme Vi rodde da i vei å da fik vi en vøe på en 12--15 store Hvalrosser mellem oss å Engleskmennene. Da vi var en sån 50 meter fra dyrene begynte vi å skyte . Ikke på Hvalrosserne men ret foran disse , for Hvalrossen må når den blir jaget nokså ofte op å puste. Å det var ikke gåt mere end en 5 minutters tid så hadde vi hver sit dyr fast. Hvalrossen er et dyr som ikke skiller lag så det er ikke vanskelig å få fast fler når man først har fåt en først . Det vil si hvist man har mot til å kaste flere end et dyr fast. Dette var vi vante med så vi satte 4 dyr hver fast jeg og Jørgensen.--Men det er ikke nettop noen "Fornøielse" å ha 4 slike karer foran båten.----- Engländerne glemt aldeles av å fange de blev aldeles forgapte av å se på oss . Slikt hadde de hvist aldrig i sine levedage set før. Tenk å kjøpe i band med 4 store Hvalrosser som hester --det var aldeles utrolikt. Det måtte være riktig nogen Gamle-Eriker disse Nordmændene tenkte de antagelig. Skuten kom på vort signal å slepte dyrene til isen, å da sa Sverdrup til mig at det så mange gange stykt ut mens vi hadde dyrene fast. Vi la i vei å fangst enda 5 dyr hver før vi gav oss. Disse slepte også skuten til isen , å da de var dradd op fik vi en hvil til å spise på. Efter maten gik vi i gang med å flå vore dyr, å alle mand gik på isen. Da vi var mange mand gik det fort fra hånden . I det samme at vi var ferdig med flåingem kom den ene av Engländerne seilende op til oss. De ville ha Vor leder ombord altså Sverdrup . å han ville apsolut at jeg også skulle være med. Vi tok da to mand med oss å så rodde vi ombord i Englelneren. Da vi kom ombord bad den Engelske Kaptein Sverdrup å komme ned i kahytten. Sverdrup presangterte mig som første skytter å da måtte jeg selvfølgelig også bli med ned. Da vi kom dit ned stod der et helt bord dekket med god mat . Vi fik oss da først en Cigar å så blev vi indviteret til å spise middag derombord. Endskjønt jeg for min del helst ville ha kalt det for kveld. Jeg kjente ikke riktig til skikken med "Dinner".

Sverdrup dyttet til mig å sa at her ser ut til å bli en hel fest her. Engesmanden hadde lyst til å få høre om vore fangst metoder, å det fik han i fullt mål. Sverdrup fortalte at vi to som var skyttere med ham var fra verdens nordligst by Hammerfest. Å at der ikke fantes bedre Hvalross harpunerer til i hele verden end vi var. Denne uttalelse benektet jeg å sa at vi to i virkeligheten var bare smågutter mot dem som var gode harpunerer hjemme. For eksempel kan ikke jeg kaste fast en Hvalross på lengere avstand end en 5--6- favne. Mens vi hjemme har dem som gladelig hiver dyret fast på 12 favne. Å jeg tør ikke se te fast mere end 4 dyr i en gang, mens vi har dem i Hammerfest som har hat 8 dyr foran båten. Å enda har vedkommende sat sig å ta en røk, før han begynte å skyte ned dyrene. De drodde hvist ikke riktigt på det jeg fortalte, for Engelskmannen syntes det var vovelikt nok å ha 4 Hvalrosser fast på en gang. --- Jeg gjorde kapteinen opmerksom på at vi skjøt ikke hvalrossen før vi hadde sat den fast. Dette protesterte han på idet han sa at han nys hadde vært øienvidne til at vi skjøt før vi lenset den fast. Ja sa jeg men det var bare for å skremme dyrene så de må dykke, å så tretter vi dem ut på den måten til vi når så nert at vi kan kaste den fast. Når den så er sat fast så haler vi ind på linen å da kommer den op å så smeller det. Man setter først fast de dyr man vil ha, siden skyter man dem.-- Jeg fortalte dem om den tid da man benyttet mundladningsgevar. Det gik ikke fort med å få livet av dyrene i den tiden. Å før den tiden benyttet man "lense" et spydlignende instrument, å med dette spyd stak de Hvalrossen død når de hadde fåt den fast. I den tiden da var der snak om fare ved å drive Hvalrossfangst.--- Men de var der menn med hjertet på rette plassen. De betenkte sig ikke på å gå imot selve Isbjørnen med bare lense om det røinet på.-----

Engelskmannen ville nok ha hat oss der hele natten men da veiret var got måtte vi ro ombord i gjen, for vi skulle jo være uthvilte til å begynne å fange neste dag i gjen. Englenneren spurte oss om vi hadde mange dyr. Vi svarte at vi hadde vært unner isen i 12 døgn å hadde 67 Hvalross. Det syntes han var storartet, for de hadde ligget der i 3 uker, å hadde ikke mere end 13 Hvalross. Forskjellen i vor fangstmetode å deres bevises best ved at vi den dagen vi hadde vært sammen i fangsten hadde vi fåt 13 dyr, å de bare 2. --De hadde desuten på den tiden mistet (altså på de 3 ukene) 7 dyr, som var reist avsted både med linen å Blæren, å antagelig var det en av deres dyr jeg satte fast som hadde den harponen å linen fast i sig. Vi rodde da ombord Da vi nu hadde hele rummet fullt av løsfangst, blev v i enige jeg å Sverdrup om at når der blev styggeveir så skulle vi gå til en havn å spekke av fangsten. Vi fortsatte Vestover å på tre dage fik vi 21 Hvalross til, så vi hadde nu 88. Dertil hadde vi 43 klapmyds å 21 selå alt var uspekkt.-- Da det nu begynte å friske på med N.O. så bestemte vi oss for å gå til Sukkertoppen for å spekke. Vi skulle ha omkring 80 kv. mil dit. Vi begynte å gå og min beregning stemte bra ~~for~~ ~~at~~ ~~vi~~ ~~skulle~~ ~~vere~~ ~~der~~ ~~utpå~~ ~~formiddagen~~ ~~engang~~. For da jeg kom på vakt kl. 6 om morgenen, hadde vi omkring 10 kv. mil i gjen. Jeg gik da ned å purret ut Sverdrup, for han var jo got kjent der da han hadde overvintret der en vinter. Sverdrup kom på dek i det mest strålende humør. ---Det var foresten en rar mand Sverdrup, jeg så aldrig den manden i dårlikt humør. Hvordan det end gik.

10 Kapittel Mit første møte med Eskimoerne

Da Sverdrup var stått op så vi efter på kartet å efter vort bestik så skulle det være klart farvand, så vi fortsatte indover. Der var aldeles stille så vi hadde vore seil beslåt å gik bare med motoren. Sverdrup bad mig om å gå op i tønne å se efter om jeg ikke så noget til losen. Jeg gik å jeg brukte kikkerten flittigt men nogen lodsbat så jeg ikke. Derimot så jeg oppe i nærheten av land nogen sorte tingester som bevæget sig på sjøen. Jeg kik lenge på dem men jeg kunne ikke bli klar over hvad det var, så gik jeg ned på dek i gjen. Da jeg kom ned spurgte Sverdrup mig om jeg ikke så noget til lodsene?-- Nei sa jeg. Nogen lodsbat så jeg ikke, men jeg så noget Fandennskap oppe i nærheten av land som jeg ikke hvet hvad det er. Da lo Sverdrup og sa: At det var jo lodsene du så. Jeg trodde at Sverdrup stod å drev gjøn med mig, men så forklarte han mig at de sorte tingesterne som jeg hadde set oppe ved land var Kajakker. Å at det var dem som skulle lodse os op i havn. Jeg hadde aldri før set en sådan kajak, så derfor var det at jeg ikke hadde kunnet bli klar over hvad jeg hadde fåt øie på. Sverdrup spurgte mig om hvor mange jeg hadde set i kikkerten. Jeg svarte at der var 10 stykker. Ja før vi når land så er der nok mindst 100 av dem på siden sa Sverdrup, så du får god anledning til å studere hvordan en slik robåt ser ut. Og det stemte som Sverdrup hadde sagt. Vi gjorde oss klare til å ta de to første som kom ombord. Å da vi var kommet op til den første Vø så tok vi de 2 første båter som kom å satte en strop på dem i hver ende. Og så løftet vi både manden å kajakken op på dek. Tyngere var de ikke. Vi måtte øieblikkelikt slå full fart forover for å komme klar av den herrens masse med lodser som ville ombord. Nu hadde vi jo 2 stykker som vi tok til å lodse skuten ind på havnen.---- Da vi var kommet et stykke ind på havnen, kom der en båt som hadde det Danske flagg oppe roende ut til oss. Det var bestyreren for kolonien Bistrup, samt doktoren og presten. I de Danske kolonier på Grønland er det altid disse tre som er den utøvende myndighet. Sverdrup og Bistrup var jo gamle kjenninger, så det blev en ren velkomsteremoni. Da de var klare med hilsning å presentasjon, fik vi anvist ankerplads inne på havnen, å der skterfortøiet vi. Vi hadde fåt tillatelse til å ligge i havn mens vi prekuverte vor fangst. Vi hadde liggende på dek en hel del Hvalrosskolter å tenner, å de fremmede var begeistret for at vi hadde fåt så meget fangst. Da vi var klare med fortøiningen, å hadde gjort oss klare til å begynne å spekke. Kom Sverdrup op på dek å bad oss om å komme ned å hilse på Danskerne. Jeg undslog mig med at jeg ikke hadde passende klær på mig til å komme i. Det var bare tøy sa Sverdrup, klærne er ikke noget å sjennes av bare kom dere. Vi gik da ned å der blev vi atter presangtert som Verdens beste Hvalrossharpunerer. Forhyrt fra Verdens nordlikste by. Jeg bad Danskerne om ikke å tro hvad Sverdrup sa. Men det så ikke ut til at de trodde hvad jeg sa. Så antagelig går Danskerne enda om å tror at de har set di beste i Verden. Vi fik oss et glass å så gik vi op i gjen på dek å begynte å spekke.--- Der var i midlertid sådan en masse Eskimoere forsamlet på dekk at der nesten ikke var plads å gå. Vi hadde tat op endel skind av rummet, å munnen på Eskimoerne fløt i vand når de så på alle disse "Delikatesserne" i form av spek å kjøtt. For der vil alltid når man flår bli igjen endel kjøtt på spekket, å jeg så at Eskimoerne betraktet det e kjøtt med lystne blikke. Der var en av dem som gjorde mening om å få en bit, å jeg skar en stor lund med spek å kjøtt å gav ham. Jeg var jo vant med at Samojederne vi avogtil traf på vore tokter oppe i ~~xxxxxxxxxxx~~ Østisen å Karahavet, spiste rått kjøtt å spek. Men at disse Eskimoer som jo på en måte var Civilisert åsså gjorde det samme det hadde jeg aldri drømt om. Nu fik jeg en annen mening. Den Eskimoen som hadde fåt spekstykket, tok å delte ut til de andre så langt det rak, å så begynte de å rive i sig. Jeg stod å betraktet dem mens de åt, å jeg fik det indtryk at de spiste det med samme appetit som jeg ville ha nyt en velstekt "Roast-beff".

Da det ikke forslog stort den første luns, gav vi dem mere. Men da blev der liv. Mænd, kvinner å barn stod med hver sit spekstykket å sleti sig lik forsultne hunder, å de der var gåt en stund så var de bloet å fetttet over hele ansiktet å langt ned på brystet. Slik måtte ubetinget kanibalerne se ut når de hadde sig et festmåltid på en eller anden stakkars djevel som de hadde fåt tak på, og derefter holt festmåltid på tenkte jeg mens jeg stod å så på denne matorgie Eskimoene nu opførte. Da bestyrer Bistrup kom på dek kom han bort til mig å sa at det kjøt som vi skar løst måtte vi ikke kaste på sjøen men la Eskimoene få det. Det lovde jeg på den betingelse at de var med å kjøttet. Bistrup snakket da tic dem å forklarte hvad jeg hadde sakt, å når de hørte at de skulle få al den mat de selv mæktet å skjære sig så gik hele gjenget i gang å begynte å kjøtte. Jeg har mine tvil om at der nogengang er blit utført et så nøiaktigt arbeide med kjøtting, iallefall har jeg aldrig før set skjind som har vært så got avkjøttet. endskjønt jeg har da vært med å set på adskillige tusind skind i min tid som Ishavsfarer. At Eskimoene kjøttet for oss var jo en stor letelse for manskapet. Disse hadde en hel job sammen med styrmanden med å få de tunge skind op på dek å få tak i spektankerne, sæ vi kunne få fylt ned spekket efterhvert som vi skar. Da det var gåt en stund så var tankerne klare å da var det verste unnagjort. Det meste arbeide måtte jo jeg å Jørgensen utføre som var nøt til å stå der å spekke bare 2 mand, da der ikke var nogen av de andre som kunne spekke.-----

Om eftermiddagen fik vi besøk av to såkalte "Konebåte" lastet med Kvinder. Vi trodde at det var menn som kom men vi tok feil. Det var bare kvinder men at vi tok feil var forklarligt nok for alle Både menn å kvinder på Grønland går likedan klet. Men siden blev vi opmerksom på at kvinderne var "merket". Jek må uvilkårlig tenke på vore Hjemlige Ren-Lapper. de bruker å merke sine ren på den måten at de merker dem i ørene med et hakk. Kvinnerne på Grønland var akkurat like dan klet som mennene men oppe på hodet var deres hår dannet til en top, å rundt denne top hadde de et bånd knyt. Disse bånd hadde flere farver å farven viste da hvad kategori hvedkommende hørte til. Hvar båndet blått var det en frue, var det sort var det en enke og var det røtt var det en frøken man hadde foran sig. Da alle kvinderne samt deres barn var kommet op på dek blev de trakterte med Hvalrosskjøt å spek, som de begynte å spise med det samme. Der var ikke tale om nogen kokning, det gik rått hos dem også like-dan som hosmandfolkene om formiddagen. Vi hadde den største fornøielse av å se på dem. Der var ikke tale om nogen gaffel eller kniv, nei de tok bare hver sit stykke å begynte å rive å slite i det med sine tenner å suget på det til de hadde fortært det. Det løierlikste var å se på de små barn, de klinte spek å kjøt rundt hele ansiktet, men det anfektet dem ikke det spor. Der var bare glæde over all den gode maten å se på deres ansikter, å når de smilte så blottet de en rekke med sterke perlehvite tenner. Tenner som var så hvite å vakre at der neppe finnes penere i hele verden. Og der var ikke tale om "Tandbørste" antar jeg.

----- Senere på eftermiddagen kom Sverdrup å Bistrup ombord og så blev jeg å Jørgensen å styrman den ledviteret på land i selskap om aftningen Sverdrup bad oss om å bryte av med arbeidet lit tidligt så vi kunne være på land til kl 7 aften. De andre av gutterne fik også landlov men de måtte være ombord i gjen til kl 10, for det var forbut for utlendinge å være på land senere end til kl. 10. --- Da vi kom på land om aftningen i 7 tiden, var alle som kunne gå i kolonien forsamlet utenfor bestyrer Bistrups bolig. Der var der en slet plan å der var arangeret ball. Da vi kom var de allerede i full sving, å vi blev indviteret til å delta. Dette lot vore guttersig ikke byde 2 gange, de var snart i full sving. Der blev danset til kl. manglet 10 minutter på 10 så blev ballet avblåst. Gutterne måtte ombord å Eskimoene gik hver til sig.

Jeg og Jørgensen å styrmanden som var indviteret i selskap vi blev på land til kl. 12 men da måtte vi ombord for å hvile for vi hadde jo et tungt arbeide å ta fat på neste dag. Sverdrup å Fossheim blev endnu en ~~strøgansånland~~. Før vi forlot selskapet holt Sverdrup en tale for mig å Jørgensen, å han sa blant annet. At skulle han nogengang senere ut på nogenslags expedition til de arktiske farvand +Så var jeg å Jørgensen selvskrevne til å være med hvist vi hadde lyst. Disse ord av Sverdrup glemmer jeg aldrig. Det var den beste anbefaling jeg kunne få. Og Sverdrup selv glemte ikke de ord han sa den gang det vil min fortelling bevise senere. Gutterne vore var hver aften på land å danset, mens jeg å Jørgensen hadde nok å sysle med ombord. For det var for oss om å gjøre å komme oss avsted til fangstfeltet så rrt som muligt, å efter 4 døgns hårt arbeide var vi ferdige til å gå ut i gjen. Sverdrup holt den siste aften vi var i havn, en liten fest ombord for Bistrup, presten og doktoren med deres familie. Der kom også en masse Eskimoer ombord og disse blev bevertet med mat å kaffe oppe på dek. Bevaremig hvor de spiste. Kl. 11 var festen slut. Da rodde Danskerne på land og vi hev vort anker å gik ut av havnen. Om formiddagen fik vi N.O. og tåke men vi gik bidevind Nordvestovertil vi fik isen i sikte neste morgen. Vi var da omtrent mit på Davidsstredet, å da tåken vedvarte lå vi bakk Om eftermiddagen lettet tåken så vi kunne se at isen var tet å ingen dytr å se. Vi satte da motoren i gang å begynte å gå Norover. Om natten så vi endel Hvalross inne i tetta men de var umulig å komme til for der var for tet id. Vi stoppet ikke men fortsatte vor kurs. Om formiddagen fanget vi 5 Hvalross. ---- All den Hvalross som vi fik øie på den gik ind i isen å hadde kurs for Amerikakysten, så jeg begynte å lure på at der måtte være "Landåpning" som Hvalrossen søkte. Jeg konfererte med Sverdrup om vi ikke skulle forsøke å forsere oss i gjennem isen å over til Amerikakysten. Men Sverdrup ville helst at vi skulle forsøke å komme os over Melvillebukten, for der hadde han vært borti meget Hvalross de årene han hadde vært der før. Vi blev enige om å forsøke der. Vædkom op til Melvillebukten i slutten av Juli, å der traf vi sammen med 4 engelskmen. 2 store stim-barker, å de to som vi hadde vært sammen med før. Stimbarkene skulle op i Melvillebukten på Hvalfangst. Sverdrup var ombord å talte med dem, å da han kom tilbake så sa han at Engelskmennene mente at der ikke var tale om å komme over Melvillebukten før i slutten av August måned. Og de hadde ment å det ikke gik an å komme under Amerikakysten før i September.

Jeg og Jørgensen var av en annen mening. Vi mente at det måtte få an å komme sig ind til Amerikakysten nu med det samme. Sverdrup trodde mere på hva vi mente end på hvad Englenderne sa, så det blev til deet at vi retunerte S.V. over for å finne slakkere is, å der prøve å komme oss over stredet. Vi hadde bare fanget 7 Hvalrosser siden vi forlot Sukkertoppen Da vi begynte å gå sa jeg til Jørgensen at hvist han om natten på sin vakt merket at isen så slak ut så måtte han varsku mig, det lovde han å gjøre. Da vi var kommet så langt syd at vi var omtrent mit mellem Holstensborg og Sukkertoppen så var isen tet ute ved kanten, men den så ut til å være slak lengere inde. Vi konfererte da med Sverdrup om vi skulle forsøke å sette på kanten for å komme oss i gjennem. Der skulle da være Cirka 80 kv. mile over til Amerikakysten. Sverdrup mente at vist vi ville vove forsøket så hadde han ikke niget imot det. Vi hadde jo efter Engelskmennernes mening over en måned å gjøre på til vi kunne regne med at vi kom underland, så vi resikerte jo ikke noget selvom vi blev liggende fast i isen en tid. Da vi var blit enige om å prøve gik jeg i tønne for å finne det svakeste punkt i isen, og da jeg hadde funnet en plads hvor jeg anså det for å være fremkommelikt satte vi på. Men vi avangserte ikke fort, for efter 6 timers pres, var vi ikke kommet os mere end 3 kvartmile ind.

Men det viste sig at isen blev slakkere des lengere vi kom ind. Jørgensen fik vakt, å en stund var vi begge to i tønne for bedre å orientere oss med hensyn til isens beliggenhet. Da jeg fik frivakt konfererte jeg med Sverdrup om forholdene, å jeg sa til Sverdrup at jeg antok at dersom veiret ikke la nogen hindring i veien så ville vi være ved land om cirka et døgn. Men denne min beregning holt ikke stik. Klokken 4 på min frivakt blev jeg purret op, for man hadde set Hvalross på isen. Da Jørgensen kom ned fra tønne, så han at der var 5 Hvalross 3 stykker på et flak, å 2 på det andre. Vi gjorde os klar til å ro avtalen var at Jørgensen skulle forsøke de 3 så skulle jeg ta mig av de 2 andre. Motoren blev stoppet å vi gik i båtene å begynte å stake oss fremfor isen var så tet at det var ugjærlikt å kunne få ro med årene noget større. Vi kom oss imidlertid indover ved å stake og jeg var heldig jeg fik sat fast mine to dyr med det samme vi kom frem. Nu er det stor forskjell på å sette fast Hvalross i åpent vand, mot å ligge fast klemt med båt mellom sver is. Man hindres i å kunne få manøvrere å man blir helt prisgit tilfældigheten. Så jeg vil si at jeg hundrede gange heller ville ha en 6--7 dyr for båt i åpent vand en en i tet is. --Mens jeg holt på å arbeide med dyrene jeg hadde sat fast, jeg hadde da fåt skut den ene. Så jeg bortover til der hvor Jørgensen var men jeg kunne ikke få øie på nogen båt, derimot så jeg alle 4 mand på isen. Jeg bad da gutterne om å holle øie med de andre mens jeg fik tat livet av den andre Hvalross. Da jeg hadde fåt den linet op å skut, sa mine folk at Jørgensens karer hadde sat op signal til oss. Jeg skjønnte at der var noget galt på ferde men da jeg så at de var på isen alle 4 så tok vi først å taljet op vore dyr for ikke å miste dem før vi rodde bort til Jørgensen. De hadde imidlertid løsnet flere skut, for de trodde antagelig at vi ikke hadde merket at der var noget galt fat. Men jeg skjønnte jo at det ikke gjalt livet når de kunne fare å springe omkring på isen alle 4. Da vi kom til dem så jeg at deres båt lå med bunnen i veiret i en råk, og jeg så også at det kun var Jørgensen som var bløt altså var det bare han som hadde vært i vannet. Jeg ville ta Jørgensen i vor båt å ro ham ombord strakst, men han ville at vi skulde bjerge hans båt først, for han sa at det ikke var så farlikt med ham han frøs ikke. Jeg satte signal til skuten før vi begynte å arbeide med båt. Da vi hadde fåt bå en på ret kjøl så vi at alle tre dyrene var fast enda, de to var døde men på rykkene i linen så vi at der var liv i den tredje enda. Vi fik dragt båt op på isen å fik tak i linerne å så drog vi de døde dyr op, å vi fik også den som det var liv i til å komme såpas op at vi fik skut den. Så taljet vi alle tre op på isflaket. Sverdrup var imidlertid kommet kloss under med skuten. Jeg satte da alle gutterne til å flå, og så tok jeg Jørgensen i båt og rodde ombord med ham. For jeg hadde lyst til å få høre hvordan det hadde foregått at de hadde hvelvet baten sin. Da vi kom ombord tok Sverdrup Jørgensen ned i kahytten og gav ham en god Wisky å så fik han tørre klær på sig. Styrmanden blev sent avsted sammen med nogle mand for å flå de to dyr som jeg hadde skut. Da Jørgensen hadde fåt på sig tørt gik vi avsted for å få oss mat. Den stod å ventet på os når vi var i fangst. Vi var svært spent både Sverdrup, Fossheim å jeg på å få høre på tildragelsen. ~~xxxx~~ Og mens vi sat å spiste fortalte Jørgensen at: Da de kom til isflaket lå Hvalrosserne å sov, å han vekket dem før han kastet dem fast (Det er almindelig skik blant vore fangstmen, aldrig å kaste fast et sovende dyr det blir altid vekket først.) Da han hadde fåt dyrene fast bad han gutterne om å trekke båt agterover, forat ikke Hvalrosserne når de jumpet utover iskanten skulle komme op i båt til dem. Hvalrosserne gjorde denne gang mot sedvane idet de ikke jumpet ut der de lå men dade var sat fast kastet de sig tvers over flaket de lå på og yti på den andre siden så at man fik isflaket mellom båt å dyrene.

Da dyrene kastet sig i vannet på den motsatte side av isflaket så burde selvfølgelig vi ha kuppet dem fra oss. Men de satte strakst bent ned så linerne for som et lyn ut gjennom lineklyssene. I forvirringen forsøkte linemannen å holle i gjen, men det gjorde bare galt verre for ved det fik båten en sådan fart at den tærnet mot en isfot å la sig over på siden. Da båten så krenget over trodde naturligvis vi alle at den gik runt med det samme, og alle tre gutterne hoppet derfor op på isflaket. Da så linemannen slapp linerne så blev der selvfølgelig tærn nogensteds å da var det ikke mange minut før båten var helt hvelvet. Jeg hadde imidlertid såpas åndsnærværelse at jeg kastet geværet op på isflaket, men selv rak jeg ikke å komme mig op. Det bar i vannet med mig, men jeg blev strakst reddet av dem som var på isen. Da jeg så kom mig op tok jeg geværet å fik skut to av dyrene død, ellers så har der nok ikke vært annet end pinnebrenne i gjen av båten.-----

Jørgensen var så medtat av dukkerten at han måtte til køis. Da så båterne som hadde vært avsted å flådd, var kommet ombord og vi hadde fåt dyrene ombord gik jeg op i tønne å vi begynte å presse oss indover i gjen. Jeg hadde jo lovet Sverdrup at jeg skulle være ved land om et døgn, så jeg ville gjøre mit beste for å stå ved mit ord.

Vi gik småt forover for isen var nogenlunne fremkommelig, å jeg så endel Hvalrosser hist å her, men jeg anså det for håpløst å få fat på dem så jeg fortsatte bare videre indover.

For dem som aldrig hadde vær med på slikt før så dette naturligvis ut som galmandsværk. Å sprengte sig lengere å lengere ind i en isærken som man ikke hadde nogenslags håp om å komme ut av i gjen. Når jeg en enkelt gang var nede av tønne å fik mig en kop kaffe, så sa de andre til mig at dette går ikke, men jeg bare lo. Jeg hadde nu ved å betrakte luften fåt vishet for at der var åpent vand inne ved land. Ligeledes viste jeg at når strømmen begynte å bære Sydover ville isen slakke op. Dette hadde ingen av de andre forstand på, untagen Jørgensen å han lå til køis. Syk av de strabadser han hadde fåt da han måtte i sjøen. Da jeg skulle ha frivakt måtte styrmanden op i tønne, å jeg sa til ham at han måtte holle samme kurs som jeg hadde gåt. Og hvist han så at isen blev tettere, så måtte han enten purre mig eller legge skuten stille. Han var nettop kommet sig op i tønne, før han kommanderte stopp. Han så det aldeles umulikt å fortsette lengere.

Jegxgxxx og Sverdrup blev da enig om at vi skulle ligge stille nogle timer til jeg hadde fåt hvilt mig ut, jeg hadde da ståt i tønne i to frivakter.--- Vi la da stille å gik til køis.

Da jeg hadde sovet i 5 timer tærnet jeg ut i gjen, Mens jeg hadde sovet var det likesom om isen hadde blit tettere end da vi kom.

Sverdrup spurgte mig da om jeg anså det for rådelikt å fortsette indover da det så ut som om der blev tettere is lengere inde. Ja, svarte jeg Jeg har bestemt mig for at jeg skal gjøre Engelskmandens ord til skamme så derfor fortsetter jeg indover, helt til vi ikke makter å komme os en eneste meter lenger frem. Selvfølgelig hvist ikke de setter dem imot det, svarte jeg. Vell- Vell sa Sverdrup Synes du at du kan ha noget håp om å komme frem, så bare fortset. Skuten er helt overlåt på dig.

Jeg gav da ordre til å fyre op i maskinen i gjen å da motoren var i gang, gik jeg op i tønne i gjen. Jeg var fast bestemt på at jeg ikke skulle gi mig, men bevise at det er er arinfen det kommer an på når man har med isen å dens beliggenhet det kommer an på å bedømme.

Gutterne lærer på om Reusjakt er spillet

Styrmanden mente at det var aldeles umulikt å komme sig nærmere land men jeg bare lo å sa at det var et forsøk verd. Men da Styrmanden stod på sit å ikke ville gi sig, blev vi enige om å indgå et veddemål Jørgensen som lå i sengen å hørte på sa da til Styrmanden: at anser Hansen det for mulikt å komme til land, så kan du være overbevist om at han også kommer dit. Det nyttet ikke Styrmanden ville vedde. Jeg hadde sakt at hvist været var got, så skulle vi være i klart vand. Og det tillot Styrmanden sig å betvile, så vi indgik da veddemål. Indsatsen var ikke stor, det var bare en flaske Wisky, å den lovde Fossheim å betale vinneren når døgnet var omme.

Dette var før vi hadde sat motoren i gang, og da denne nu begynte å trille rundt så var det at jeg gik op i tønne, som før fortalt. Da jeg var kommet mig op i tønne så jeg at der var to svære florer som hang sammen, som hadde vetskremt Styrmanden så han hadde stoppet. Jeg så også at der var mulighet for å komme forbi florerne, bare vi gik en liten omvei. Jeg gav ordre til full fart forover og avsted bar det. På en liten halvtime var vi kommet oss forbi, å i nogenlunde klart vand. ---- Da jeg hadde stått i tønne i cirka to timer fik jeg gjennom kikkerten øie på fjeldtopper i det fjerne. Nu var jeg sikker på at jeg kunde komme under land, da isen fremdeles var bra slak. Sverdrup ropte op til mig om jeg ikke hadde tid å komme ned å spise aftens. Jo, svarte jeg, nu er der god tid til å spise.

Jeg gik da ned av tønne, å gav Styrmanden ordre om å holde samme kurs som vi gik. Han skulle bare vige for de største isflak han traf. Da jeg kom ned var både Sverdrup og Fossheim svært spent på å få høre om hvordan jeg nu anså det for å gå. Jeg svarte at nu går det så bra at jeg går ikke til køis før vi er ved land. De lo da begge og sa at det kan kanskje bli et langtørn for dig å være oppe i. --- Nei sa jeg det tror jeg ikke, for nu ser jeg land forut. Og efter mit fattige forstand vil ikke isen legge oss nogen nevneverdig hindring i veien for å komme under. ----- Da Styrmanden hørte dette, så blev han lit slukøret å sa: Ja da taper selvfølgelig jeg veddemålet. Du gjør nok det sa Fossheim. Vil du ha Wiskyflasken strakst Hansen, spurgte han mig. Nei tak svarte jeg. Den kan de gjemme til vi har nået en lun havn da skal den nok smake. -----

Efter aftens gik jeg op i tønne i gjen. Været var fint og alle mand var forsamlet på dek for å få se et glimt av landet, vi stevnet mot. Klokken 11 kunne de se landet fra bakken og da blev der stor glede. Da klokken var 12, just i vaktskifte syntes jeg at jeg så klart vand mellem isen å land, men jeg sa ingenting om dette da jeg kom ned. Jeg og Sverdrup blev da enig om at jeg skulle stå oppe til vi var ved land, om der skulle bli åke så resikerte vi ikke noget. Styrmanden gik op i tønne mens jeg var nede å spiste, å da sa Jørgensen at han syntes at det var kjedelikt å ligge der å ikke få løse mig av. Jeg bad ham bare å ligge stille til han blev helt frisk, for jeg får nok anledning til å hvile mig når vi kommer til en havn sa jeg. Jeg gik atter op i tønne å løste av Styrmanden. Da jeg kom dit op spurgte jeg ham om hvordan han syntes det så ut nu. (--- Jeg synes ikke dette ser sært ut svarte han, men jeg har vel ikke noget større vet på det e heller så min mening kan vel ikke ha nogen betydning til saken. Jo sa jeg alle har anledning til å si sin mening, å dette er ikke farligere end at det kan læres av alle som bare vil ta lit efter å huske det de ser, til en anden gang. Det er hele kunsten. Styrmanden blev stående en stund oppe hos mig mens jeg så mig om i kikkertenn. Jeg så endel Hvalrosser på isen, men jeg orket ikke å hefte oss vek med å fange dem. Jeg gjorde Styrmanden opmerksom på at Isen begynte å bli mere å mere spret. Så jeg antok at før vakten var omme så skulle vi ha klart vand. Men du behøver ikke å si det til dem som står på dek sa jeg til ham da han gik ned

I 2 tiden begynte det å tykne til S.V. over, så jeg antok at det enten blev regn eller tåke. Men jeg så klart vand forut og jeg var omtrent sikker på at vi skulle nå dit før tåken kom. Klokken 5 var vi igjennem isen å var i klart vand. Jeg fikk da øie på 5 Hvalrosser på et isflak et stykke borte. Jeg så også at dette var Hun-dyr, for der var to unger sammen med dem. Dette var de første Hvalross- hoer jeg hadde set, siden vi kom under isen. Endskjønt vi hadde over 100 oxer på kjølen. Jeg gikk ned av tønne og gav ordretil å purre for vi skulle yt å fange. Da folkene hørte at vi var kommet i klart vand, og at der var Hvalross på isen blev der stor glede. De myldret alle op på dek for å se. Ja selvste kokken, kom søvndrukken op på dek, for å få øie på klar sjø i gjen. (De syntes selvfølgelig at de hadde opholdt sig inde i isen i mange år, jeg stod å tenkte på hvordan de ville ha tat det hvist de hadde vært med å lakt innefrosset etpår tre måneder. Da hadde de selvfølgelig vært døde alle sammen. Men de hadde jo den undskyldning at de ikke var vante til å ligge inne i isbaksen måne ut å måne ind.) Sverdrup og Fossheim var også kommet op på dek. Og de kom nu bort å Gratulerte mig med resultatet. Jeg skjønner ikke hvordan de kunne se at her var klart vand inne ved land. å at deres distangsepeiling slog så akkurat til sa Fossheim. De må sandelig være lit av n trollmand sa han. -- Ja de har vel læst i bøker om at der oppe i Finnmarken er en del såkalte "Gan-finner" som kan trolle sa jeg. Det er ikke got å vite om ikke jeg e en av dem. --- Ja er dedet sa Fossheim så er det sandelig et held for oss at de er med på denne skuten, da har vi ingen fare. Til denne ordveksling lo både Sverdrup og mandskapet. Da vi hadde stoppet motoren å gjorde oss klar til å ro, så kom sandelig Jørgensen karrrende op på dek og påstod at han skulde være med å fange. Både jeg og Sverdrup frarådet ham på det indstendikste å ro før han var blit helt frisk. Men han gav sig ikke, så det var ingen anden råd end å la ham få sin vilje. Endskjønt jeg gjorde ham oppmerksom på at det bare var hoer, å de var ikke så vanskelig å klare. Det nyttet ikke å snakke ham til fornuft, han blev medog vi rodde. Da vi hadde fåt Hvalrossene skut å taljet op på isen, begynte det å regne jeg ville da at Jørgensen skulle ta å ro ombord så han ikke blev våt men han var avden gamle skole. En iherdig fangstmand som aldrig gav sig hvordan det end så ut. Så mine overtalelser nyttet intet, han blev med å flådde dyrene, mens det pøregnet så vi alle mand blev bløte som kråker. ----- Disse Hvalross var de siste som Jørgensen fikk flå i sit liv. Men det kommer jeg til lit senere i fortellingen. Vi kom da ombord med vor fangst, å da vi hadde spist frokost ville Sverdrup at jeg skulle gå til køis. Men da jeg hadde vakt og det desuten var begynt å blåse lit, så bestemte jeg mig for å stå oppe til vi var kommet oss til en ankerplads inne ved land. Vi hadde jo også endel Hvalrosser liggende som vi måtte få spekket av. Vi satte da kursen mot land å da klokken var rt så hadde vi funnet oss en lun havn inde i en bukt. Og der lå vi nu trykt til ankers mens der blåste en stiv kuling av S.V. utenfor. Da vi hadde spist middag gikk jeg til køis, men før jeg lagde mig bad jeg styrmanden om at han måtte gjøre alt klart til å spekke, til jeg stod op. -- Da jeg tørnet ut kl. 6 hadde Styrmanden gjort alt klart så det var bare å gå i gang og spekke. Jeg satte da 2 av gutterne som jeg syntes hadde best handlag til å spekke. Selv stod jeg bare å så på at de gjorde ordentligt arbeide. Jeg måtte jo begynne å lære dem op å jeg så snart at de to med tiden ville bli gode spekkere. De gjorde et bra arbeide. Det var jo selvfølgelig gode skind å øve sig på idet der ikke var nogen større fare for at de skulle kunne "Snitte" dem. Dertil var skinnene for tykke. Da jeg så at der var kommet lit sving i arbeidet, så gikk jeg op i tønne for å få en oversikt over det landskap vi var tørnet ved. Jeg så at der lå endel drivis å fløt langs lan- net men der var ingen dyr å øine. Det var forresten ikke noget fangst- veir heller.

Jeg tok da å rettet kikkerten mot land for å se om der ikke skulle være nogetslags vilt å se inne på landet. Da jeg hadde fått kikkerten rettet ind, så blev jeg virkelig overrasket. For sandelig gik der ikke 2 Rensdyr å beitet i n dalsenkning, omtrent en kilometer fra skuten. Jeg jumpet ned av tønne i en herlig fart, og bad tre av gutterne om å bli med mig i båten for vi skulle på land. De var selvfølgelig nysgjerrige for å få vite hvad det var jeg hadde set, men jeg sa ingenting. Etterat jeg var rodd kom Sverdrup op på dek og spurgte Styrmanden om hvor Hansen aktet sig hen i slik en fart. -- Jeg vet ikke svarte styrmanden, men etterat han hadde stått å set op mot land et øieblik. Kom han ned av tønne med en slik fart at jeg trodde at Fanden var i helene på ham. Åvsted bar det. Der inne ved stranden ligger båten, men hvor det blev av folkene det vet jeg ikke. De la ivei op til felds. ---- Enstund efter hadde de hørt 3 skud. Og da skjante de at det var noget jeg var på jakt efter. -----

Da jeg og gutterne var kommet oss op på høiden, så jeg Rensdyrene på den motsatte siden av dalen. Jeg sente da en av gutterne avsted for at han kunne lure sig op på luvert side av dyrene. Hans opgave var å jag e dyrene over til vor side av dalen, så jeg kunne få skut på dem.

De andre to sente jeg op på høiden for at de skulle hindre dyrene i å undfly den vei. Selv utvalgte jeg mig en god plads hvorfra jeg hadde god utsikt over dalen å kunne få sikte got når dyrene kom settende. Da jeg var kommet mig i stilling, og jeg skjante at gutterne var på sine pladse, gav jeg signalå. Det stente, da Dyrene fik se mennesker blev de skremte og satte avsted den motsatte vei, de kom altså bent mot mig. Jeg ventet til den første ren var sån en 50 meter fra mig, da smalt det og dyret blev liggende. Den andre stoppet da den så at sin kamerat falt men med en par skut til strakte jeg også den til joren.

Da gutterne hørte at jeg skjøt kom de ilende til mig, å de blev glad da de så at jeg hadde skut dyrene. For sant å si så var de i virkelig heten redd Rensdyrene, de hadde jo aldrig før i sine levedage set sådanne dyr. Derfor var de glade nu da dyrene var skut å "faren" var overstått. For å slippe å bære de tunge dyr ned til båten, hadde jeg gutterne til å gå og hente båten, som lå på den andre siden av odden, å ro den runt odden så var det nærmere å bære. Mens de var å hentet båten flådde jeg dyrene. Vi bar da alt kjøttet ned i båten og de store Rensdyrhorn plaserte jeg fremme på toften som "seierstrofæ".

Da vi kom ombord var alle ombordværende forsamlet ved rekken, for å se hvad det var for noget jeg hadde skut. Da de da fik se de svære Renhorn, blev de aldeles forgapte. De kunne ikke fatte hvad det var for slags dyr vi kom med. De eneste som hadde set Ren før var Sverdrup å Fossheim, men også de var begeistret for den gode mat jeg kom med. Strakst jeg kom ombord bed Fossheim mig ned i kahytten og spanderte een god dram Wisky. Det fludium hadde Fossheim meget av å han var ikke knipen heller, når han syntes at man hadde fortjent en reel dram. Sverdrup kom også ned og jeg måtte selvfølgelig fortelle dem om jakten før de slap mig på dek i gjen. Vi blev enig om at vi skulle veie hver Ren for sig for dyrene var store og det kunne være intresant å vite hvad de veiet. Jeg takserte dem til å være sån en 50 a 60 kilo. Men det mente Fossheim var for lite. Han mente på en 90 a 100 kilo. Da vi veiet dem viste det sig at den ene veide 73 og den andre 76 kg. Det var nogen voldsomme dyr i forhold til den Ren som jeg var vant å se hjemme i Finnmarken. -----

Nu blev det diskution om hvordan vi skulle opbevare kjøttet så vi kunne ha ferskt kjøt lengdst mulikt. Enden på det blev at jeg skulle ro å hente is som der jo var nok av så skulle de andre i mellemtiden arbeide en stor kasse som vi skulle benytte som isskap. Men vi skulle selvfølgelig ha Beef til aftens, så der blev tat av kjøt til det.

Men Beeffen vi skulle ha til aftens måtte vi vente på helt til kl 10
Vi hadde en meget dyktig stuert, men mannen hadde aldrig før set Ren-
kjøt så han hviste ikke hvordan det skulle tillaves. Han mente at han
måtte få lov til å experimentere lit først, for å få smak på det, so m
han sa. Og det kunne vi jo ikke fortenke ham i. Derfor blev han lit
forsinket. Da det så endelig var ferdig så skal jeg love for at det sma-
kte. Kokken hadde sandelig vært heldig med sit experiment.
Jeg måtte virkelig smile til kokken, for jeg syntes at det hørtas så
rart ut at han sa at han aldrig hadde set Renkjøt før.
Da kokken begynte å lave til kjøttet så sa mesteparten av mandskapet
at den maten ville de ikke ha noget større av. Ja der var sogar nogle
av dem som spurgte mig om jeg var sikker på at kjøttet var spiselikt.
Men det blev en anden sang i bjellen da de fik utlevert hver sin bit
til å prøve. Kjøttet forsvant som dug for sol å alle vilde ha mere.
men det blev ikke mere kjøt å få den aftenen, for kokken hadde ikke
stekt så svært meget. --Men alle var enig om ar bedre mat hadde de aldr-
ig spist før. Vi holt jo på å spekke, og min mening var at vi skulle
arbeide skiftesvis hver vakt hele natten. Men Sverdrup, sa at vi ikke
skulle arbeidelengere end til kl. 9 så kunne vi blåse av og etterpå
skulle vi ha oss en liten fest ombord. Det blev gutterne selvfølgelig
begeistret for. ---- Jeg og Sverdrup komferrerte da om hvad vi skulle
foreta oss dagen efter. Jeg foreslog at jeg skulle ta motorbåten og
en fangstbåt på slæp å så skulle jeg gå langs lannet Sydover for å se
om der var noget fangst å få langs lannet.
Det ville Sverdrup gjerne, han var somoftest enig i mine forslag
hvordan de end lød. Han sa videre at han og Fossheim skulle ta med sig
en mand å så skulle de ro på land å gå på Renjakt. Og Styrmanden og
resten av mandskapet skulle bli ombord å fortsette å spekke.
Jeg gik da forut å sa til gutterne at i morgen skal jeg ha 4 mand og
montøren med mig, en mand skal bli med Sverdrup og Fossheim på Renjakt
og resten skal bli ombord sammen med Styrmanden å spekke.
Men da blev der liv, for alle ville være med på fangst og ingen ville
være ombord å spekke. Der holt på å bli slagsmål. Og enden på det blev
at jeg måtte utpeke dem som skulle være med, og så måtte jeg love de
andre at de skule få være med næste gang, vi skulle avsted å ro.
Da gutterne hadde stoppet å spekke blev dekket spult og rengjort og
etterpå blev der en liten hyggelig festkvell.
Fossheim var avsted og hentet en av sine evigverende Wiskyflasker
og den fik gutterne forut, å det var de selvfølgelig begeistret for.
Det var ikke nok med at gutterne forut fik sin flaske. Fossheim måtte
nok trylle frem en til oss akterut også. Og vi sat da der mange hundre-
de mil fra vore hjem og fortalte historier om forskjellige oplevelser
vi hadde had. Vi hadde det varmt og koselikt som i stuen hjemme, og
alle likte sig got. Det eneste som virket lit trykkende var at Jørgensen
var syk. En han var ikke dårligere end at vi kunne ta ham ind og sam-
men med oss, på vor lille fest. Mens vi var avsted og hentet ham
hadde Sverdrup ordnet det riktikt mykt og behagelikt i sofaen hvor han
selv til dagligdags brukte å sitte, og der blev Jørgensen plasert.
Selv plaserte Sverdrup sig borte ved ovnen på en liten knæk. Det var
et sjeldent menneske Otto Sverdrup. Han var i ordets bokstaveligste for-
stand det jeg vill kalle for en -Mand. Og der va ikke det minste
overlegent å merke hos ham. Han var ens mot alle.

Vi kjeffer "Verdens skiteste mennesker".

Da vi hadde sat en stund så begynte humøret å stige hos nogen hver endskjønt vi ikke likesom kunne komme oss i stemming, på grund av at Jørgensen ikke var riktig frisk. Den som var i allerbest humør var kokken han for omkring å vimset å dultet oss i siden å spurte om ikke han var gutten i røiken til å lave Renbeef. Og det var vi selvfølgelig enig med ham om alle sammen. Da diverse drammer var konsumert, så begynte selvfølgelig humøret å stige nogle grader. Og så begynte Styrmanden å fortelle oss om hvor umulikt han hadde anset det for å være å komme sig under land. Han sa at han hadde vært aldeles overtydet om at det ikke gik, helt fra vi var begynt på isen og til vi var i klart vand. Og han sa: At hadde hansen vært av samme mening som jeg saa hadde vi aldrig kommet oss under Baffinsland, dette år. Men vi hadde blit liggende der vi lå og rotet. Men sluttet han takket være Hansens uovertrufne kjendskap til isen og dens luner, så ligger vi nu her og tar oss en pust i bakken. Og kronen på verket satte Hansen ved at han skaffet oss en uventet aftensbeef. Så jeg for min del er kry av å være styrmand på denne skuten hvor vi har Hansen til islods. --- Vi tok oss nok en dram, og Sverdrup skålte med mig. Derefter ~~kakxxxx~~ ~~xxxx~~ bed jeg om ordet som jeg fik med hurrarop. For alle hadde selvfølgelig lyst til å høre hvad jeg hadde å si. --- Jeg bad de tilstede værende om ikke å ta det så høitidelikt med all denne overdrevne ros som jeg fik. fordi jeg hadde utført noget som enhver av de ishavsskipre vi hadde oppe i Hammerfest kunne gjøre mig efter når som helst å gå gjennom et 30 - 40 miles isbelte med en sterk skute som var utrustet med en kraftig maskine, det var ikke noget å snakke om. Nei i den tiden vi oppe i Hammerfest for å seilet om oppe i isørkenen med nogen bittesmå jakter som bare hadde seilene til fremdriftsmiddel, og som desuten var tver i begge ender, da kunne der snakkes om karsstykker som utførtes av folkene ombord i disse farkoster. Når man i den tiden ville under et eller annet land som var blokert av is så måtte man til å varpe sine skuter gjennom isen, og mangen gang var den både tet å seig å komme i gjennom. Traf det sig da så at der blev kuling og isskruing, så blev somoftest jaktene skrudd op på isen så man kunne se kjølen på dem. Når isen da slakket op såfalt de ned i gjen. Avogtil ramlet de da med akterennen først ned og avogtil med forennen. Så der blev man ristet å skumplet som en annen "Coctail" så man tilslut var i vildrede med hvad for en enne man hadde ned ellerhop på sig selv. Og når så jakten langt om lunge fløt på sjøen i gjen, så var det til å varpe på den i gjen i mange dage. Jeg kan bevise at det tok op til 2 måneder å komme sig i gjennom en isbarriere som var riktig gjenstridig. Men det var en ganske alminnelig forteelse å ligge der å varpe i en par uker. Og da lerte man sig til å få forstand på isens forskjellige måter å være på. --- Jeg har hat den ære å føre den første skute som gik på ishavet, utstyrt med motor som hjelpemiddel. Da gik jeg gjennom et isbelte som var 180kvartmil bredt for å komme mig ind til Frantz-Josefs land. For jeg antok at der skulle være Hvalross å få der inne. Og frem kom jeg og Hvalross fik jeg, men det syntes jeg var bare lek og spillarbeide, når jeg hadde en skrøye bak som skjøv på. At det var sant det jeg fortalte blev bekreftet av Jørgensen. Så at jeg blir rost for dette det synes jeg er unødvendikt. Nu kom kokken med toddy, og efterat vi hadde tat oss hver sin sa Sverdrup: Jeg er ikke tilbøielig til å skryte op en mand som ikke fortjenerdet. Men i de år som jeg har vært på fangst oppe i de Arctiske farvande, så har jeg ikke set dyktigere fangstmænd end Hansen og Jørgensen. Og hvad navigation i isen angår +Så tror ikke jeg at den mand er føt som gjør Ole Hansen noget når det gjeller å komme frem i isen. Og enting siger jeg og det er at skal jeg nogengang mere ut på nogenslags expedition hvor det behøves en islods. Så vil det altid bli Ole Hansen jeg henvender mig til. I tilfelde han vil være med.

Med de ord sluttet Sverdrup . Men at han ikke hadde glemt hvad han sa den gang oppe i en liten havn på Baffinsland, det beviser den ting at han ansatte mig som islods på de 3 expeditioner han siden førte. Om dem vil jeg fortelle senere. Men jeg vil her ved legge frem de attester jeg fik av Sverdrup. Før han døde.

De lyder.

A T T E S T.

Otto Sverdrup
Sandviken
Norge.

Sandviken den 9. Januar 1916

Skipper Ole Hansen! Hammerfest, førte med mig sommeren 1910 på Davidsstrødet med fangstfartøiet "Hvalrossen" som første Harpuner og anden styrmand. I årene 1914--1915 deltok han i den Russiske Undsetnings-ekspedition under min ledelse, og tjenestgjorde da som fangstmand og 3.de styrmand på "Eklipse".
Herr Hansen har meget erfaring som isnavigator og har min fulde tillit som sådan. Han er iherdig og interesert fangstmand. Jeg kan trygt anbefale ham som islods på Davidsstrødet og Karahavet.

Sandviken den 9. Januar 1916.

Otto Sverdrup.

Otto Sverdrup.

Sandviken pr. Kristiania den 5. August 1920

Ifølge anmodning bevidnes herved, at skibsfører Ole Hansen hjemmehørende i Hammerfest tjenestgjorde som islods ombord på isbryteren "Sviatogor" sommeren 1920 under den Russiske undsetningsekspedition til Karahavet.

Herr Hansen er en førsteranga Islodssom jeg trykt kan anbefale til de der måtte have bruk for hans tjeneste.

Kristiania 1921

Otto Sverdrup.

Da Sverdrup hadde sat sig tok Fossheim ordet, og han var allerverst til å skryte. Han hadde vært med Sverdrup å overvintret 4 år på Grønland, med "Fram". Han uttalte at: Hadde de med Fram hat sådanne harpunerer som Hansen og Jørgensen. Så kunne de ha lastet Fram bare med Hvalross-tender. Og han sa videre at hadde vi hat hansen med som islods da, så kunne vi gladelig ha reist rut hele Grønland, jeg er sikker på at vi hadde kommet frem.

Jeg for min del hadde nu fått nok av skryt den aftenen, så jeg mente at da klokken nu var strakst et, og vi skulle avsted på fangst klokken 6 så var det best vi tørnet ind. Det var alle enig om, og så tømte vi hver vore glass, og gik hver til sig for å hvile.

63

65

70

Før jeg gik så komforerte jeg med Sverdrup om hvad tid vi skulle dra avsted om morgenen. Jeg sa at jeg var tenkt på å fare kl. 6 hvist veiret var got. Og jeg sa til Sverdrup at de ikke behøvde å vente mig tilbake før utpå natten, hvist jeg ikke skulle få last på båtene før. Sverdrup bad mig om at jeg måtte ta tilstrekkelig med proviant med, og så måtte vi ta en primus så vi kunne få vor mat varm i en fart. Det var jeg enig i, og jeg gjorde alt klart for turen å bad vaktmanden om å purre ut kl. 5 og ha kaffen ferdig til den tid. Da kl. var 5 blev vi purret, og da veiret var fint så la vi iveri med en gang. Vor første fangst på denne tur var en Storkobbe som vi fik i 8 tiden, det var også det første dyr av den sort som vi hadde fåt på turen. Vi fortsatte langs landet og så fik jeg i kikkerten øie på nogle hvalrosser på et isflak. Jeg fik nu den ide at jeg skulle forsøke å gå med motorbåten bort til dyrene og kaste dem fast fra den. Jeg gik med fangstbåten så nært som jeg kunne før jeg slap den løs, og jeg bad gutterne om å forholle sig passive intil vi båd om hjelp. Jeg sa da til motøren at han måtte begynne å gå med sakte fart indtil jeg hadde kastet fast Hvalrosserne. Og når jeg hadde fåt dem fast så måtte han øieblikkelig slå full fart akterover. Det lovde han å gjøre. Nu er i alminneligheten Hvalrossen et dyr som sover nokså tungt når den ligger på isen, men den har beskyttet sig mot å bli overrumplet ved at den altid har en som holder vakt når de andre sover. Og den purrer strakst den merkernogget tegn til fare. På det isflak som vi gik imot var der 4 dyr, de 3 lå og sov og den fjerde holdt vakt. Vi lot motoren gå så sakte imot flaket og der var ikke særlig meget støi av motoren, men der var alikevel nok til at vaktdyret blev urolig og purret sine kammerater ved å gi dem et kraftigt hugg med sine svære tenner. Hvalrossene voknet med en gang, men da de ikke så andet en vor båt så la de sig ganske roligt ned i gjen. Båten seg helt indtil isflaket, og jeg hadde skjefftet 4 harpuner klar. Da båten støtte mot isflaket kastet jeg den første fast, og jeg kommanderte strakst full fart akterover. For jeg ventet på at dyrene skulle jumpe uti vandet. -- Det gjorde de imidlertid ikke men de var så fortunlet at de blev liggende og krype runt på isflaket og så kastet jeg fast de andre 3 også. Da først kom derfart i karene, og i vandet bar det med dem alle 4. ---- Jeg bad linemanden om å sette linene fast for jeg ville sette mig got ind i hvordah det tok sig ut med en motor til å holle i gjen på farten. Jeg lot dyrene taue oss et stykke inden jeg skjöt dem. Og jeg syntes det gik så fint med å fange fra motorbåten at jeg sa til motøren at for eftertiden blir du min faste følgesvend når vi skal avsted å fange. Det skall bli slut på den evinderlige roingen. Den andre båten kom nu til og hjalp oss å flå, og da det var gjort så gik vi til lands, for å få oss middag. Mens gutterne lavet maten til tok jeg kikkerten å gik op på en høide i nærheten for å se om der var fangst nogensteder å se. --- Jeg kunne ikke opdage noget fangst men i en Bay bortenfor oss så jeg noget som jeg syntes så ut som telt. Det må nok være Eskimoer tenkte jeg, men da der ikke var noget tegn til folk å se nogen steder, så gik jeg ned i gjen. Nå sa gutterne da jeg kom ned. Så du noget fangst. Nei sa jeg, men jeg så noget som jeg antar må være Eskimotelt i en Bay her syd for oss. Men vi får se hvad det er når vi kommer dit. De spurgte om det var langt. Ånei sa jeg det er bare omkring en times gang dit. Da vi hadde spist så drog vi avsted i gjen. Da vi hadde gåt en stund så fik vi en Hvalross som jeg skjöt i vandet, men da der ikke fantes tegn til is i nærheten så måtte vi ta den i land i fjæren for å få den flådd. Mens folkene flådde, gik jeg op på en høide for å overbevise mig om a det var telt jeg hadde set. ((Jo ganske riktig ter var tre telt, og så så jeg to båter som var drat op på land, men folk så jeg ikke.

Da jeg ikke så noget fangst nogen steder og der ikke var is, så var jeg tilbøielig til å gå ombord i gjen. Men gutterne maste på at vi måtte apsolut gå bort og se om der var folk ved teltene, og for å frøie dem så gik jeg med på det.

Da vi kom så nært at slagene av vor motor hørtes, myldret der en hel flok skapninger frem av teltene. Jeg talte 23 stykker i alt. de stod og viftet til oss, og gjorde oss forståelig at de ønsket å tale med oss.--- Da vi kom i fjæren var de kommet ned og stod der, men da jeg fik se ordentlig på dem, då kan jeg ærede læser trykt si at jeg blev føelen. Først trodde jeg at det var Negrer som ved en feil av natyren var blit plasert her oppe i isregionerne. Men jeg så da tilsist at det var Eskimoere.----- Men Herren bevare mig hvor skitet de var. Der var ikke en plass så stor som en finger i hele deres ansikt at man kunne se den mindste antydning til hud.---- Nei der var bare skit, og den lå der i klakevis og på enkelte plasser hadde de klorer vek noget av skitten me sine fingro. Og der var huden fulkt med, så man så bare det røde kjøt under.---- Det var et skrekkelig syn. Jeg har i den tid jeg har faret oppe på de Arktiske farvande set adskillig mange Samoieder, som ikke nettop ville ha fåt nogen førstepræmie i en renslighetskonkurangse. Men i sammenligning med disse Eskimoerne på Baffinsland, vilåe en skitten Samoied være den reneste "Gentlemann" å se på. De var med andre ord værre end ville dyr, og jeg kann ikke fortenke folkene i at de ikke var riktig dristige med disse menneskedyr de var dumpet op i. Da vi gik på land tok vi selvfølgelig vore geværer med oss, og da Eskimoene fik se at vi hadde geværer, begynte de å pludre å prate og peke på vore geværer.-- Jeg forstod til å begynne med ikke hvad de mente. men da de hadde vært oppe og hentet 3 gamle muskedundere, der var aldeles forrustet. Så forstod jeg selvfølgelig at de manglet amunition til sine bøsser. De gjorde ved alleslags tegn og geberder oss forståelig at de ville kjøpe amunition av oss. Men så tok jeg og viste dem at vore patroner ikke passet til deres geværer, og da ville de at vi skulle la dem få geværer også. De tok oss med til et lite hus de hadde som delvis var fort med gamle bord, det stod nede ved stranden. Og der hadde de endel saltede Hvalross, og Selhuder. Jeg så på skindene, og jeg så at alle skindene var fra året forut, altså hadde de ikke fåt nogen dyr i år. Jeg fattet strakst sammenhengen, menneskene holt simpelthen på å sulte i hjel fordi de ikke hadde amunition til sine geværer. De begynte da å geberde sig i gjen og jeg forstod at de ville gi all sin fangst av skind for gevær og amunition. Men jeg tenkte det har ingen hast, og så gik jeg opover mot teltene. -- Da vi var kommet dit op saa var de inde og hentet ut en hel del med Blå og Hvittrøvskind, og viste mig. Hei-san tenkte jeg. Det ser ut som om her blir handel alikevelli Jeg tok da å sorterte ut 20 av de peneste skinnene 10 av hver sort og la dem til side. Så gik jeg ned i båten og hentet op en Krag-Jørgensen rifle og 200 patroner, å en Kobberifle og 300 patroner. Jeg gik ut fra at geværer hadde vi nok av med oss på turen, og jeg antok at Sverdrup ikke ville komme til å si noget mot denne handel. Da jeg jo ville få geværene got betalt, og så hjalp jeg jo på en måte folkene ut av hungersnøden ved å gi dem midler til å kunne drive jakt Da jeg kom op med geværene og de fik se de vakre skinnende våpen, blev de ville av glæde. De var nu inne i teltet og hentet ut alle de skind de hadde, og la frem. Da jeg gjorde dem forståelig om at jeg ikke ville ha flere skind for gevær og amunition end jeg hadde sortert av, så blev de enda mer glade. Ja Høvdingen eller lederen deres, han tok og kastet 4 skind til bort i dyngen jeg hadde lakt av. Dem forstod jeg at jeg skulle få atpå handelen, Jeg ville nesten ikke ta imot dem, men de bare kavet med armene, jeg skulle bare ta det jeg blev but. Selvfølgelig tok jeg dem da. Men jeg forstod at hadde jeg villet være en kjelt-ring, så kunne jeg for disse bøsserne ha tiltvunget mig alle de skind som de hadde. For gevær og amunition var en livsbetingelse for dem.

Efter at jeg havde gjort handel med Eskimoene, gik jeg ned i vor båt og skar endel speklundser som jeg gav dem, Men da blev der festmåltid hos dem. De simpelthen slukte spekket, jeg tror neppe de hadde tid å tygge det engang. Da vi skulle gå så bad jeg ved tegn føreren deres om å ta sin båt og nogle folk med så skulle de få mat nok. Dette gjorde han og da vi gik hadde vi en av Eskimoenes båter, med 6 mand i på slæp. Vi tok dem med dit hvor vi hadde flådd den siste Hvalrossen vi hadde fåt, og bød dem bare å forsyne sig. Så la vi oss stille for å se hvordan de tok det. Jo først skar de sig en stor luns hver av Hvalross-skrøtten, å den spiste de, og etterpå tok de og lunset hele dyrekroppen op i passende stykker. Og dem bar de ombord i sin båt, ja de levnet intet i gjen, om det så var indvollene av dyret, så tok de dem også med sig.---- Da de drog avsted på hjemveien så så jeg bare hvite tandfekkærfrsømsæsmånkfråkkungsskædxxixværxhvixækkømmæxxsmæxxentxxfræxkimienrekker som blottedes i et stort snil. Det beviste at vi var kommet som nogen andre frelsende engle til dem i deres nød. Og de hadde fåt både våpen og mat.----

Klokken var da så mange at vi bestemte oss for å gå ombord. Da vi kom til skuten var klokken 9 på aftningen, og alle mand stod ved rekken og ventet spent på å få se hvad vi hadde fanget. Sverdrup kom til rekken da vi la til og han sa. Jeg synes dere har vært lenge borte. Ja sa jeg det tar altid lit tid når man både skal flå og tørre de huderne man får. Der var ingen av dem som fattet hvad jeg mente. Styrmanden spurgte så hvor mange dyr vi hadde. Å sa jeg vi har vell en 30 stykker på tall. Ja da er de nu ikke alle sammen like store sa han og lo. Nei de er nok ikke det sa jeg. Da vi hadde losset de 5 Hvalrossene og Storkobben, så spurgte Styrmanden om det var langt til den isen hvor de andre 24 dyrene vore kvar. Han trodde selvfølgelig at han skulle dupere mig ordentlig denne gang for han smilte så got for sig selv. Men da jeg tok op døren til båtskapet og halte frem Rævsquinnene, da forsvant smilet av hans ansikt, han blev bare stående og glo. Endel av gutterne trodde på det jeg hadde sakt at vi hadde tørret skinnene også da vi fik dem. Og Sverdrup og Fossheim, der skjænte at jeg hadde fåt dem av Eskimoere de holt bare leven med gutterne og deres godtroenhet. Da jeg hadde fåt op alle Rævsquinnene så hang jeg dem op til luftning og for å få dem nogen lunne banket ren. Jeg gik ned for å spise, og da fortalte jeg Sverdrup og Fossheim om på hvilken måte jeg hadde fåt tak i skinnene på. Jeg sa at jeg syntes så synd på Eskimoene at jeg ikke kunne annet end åphævlætdæshaged gæverdr og amunition. Og da jeg viste at vi hadde fult op av det slaget ombord så antok jeg at jeg kunne gjøre det på eget ansvar, uten først å spørre om tillatelse.

Sverdrup og Fossheim sa at jeg hadde gjort ret, og om jeg hadde git de stakkars menneskene geverene og amunitionen for ingen ting, så ville ikke de ha sakt noget om det. Sverdrup tok da og byttet skinnene i 3 dele, Jeg skulde ha en del for mit bryderi, og de skulle ha hver sin del for sit utlegg. Sverdrup påla mig om at hvist jeg for eftertiden traf nogen Eskimoer som var i nød, så skulle jeg bare hjelpe dem så langt som jeg fant å kunne gå (Atter et træk som endmere beviste hvad slags menneske Sverdrup i virkeligheten var. Han kunne simpelthen ikke se på at andre mennesker hadde det ont, utenat han måtte hjelpe i en eller anden form.)----- Jeg undslog mig for å ta imot alle de skind som Sverdrup bød mig, men der var ikke tale om noget avslag. Skinnene skulle jeg ha sa han, og så måtte jeg selvfølgelig ta dem.

Kokken hadde imidlertid dekket aftensbordet og vi satte os til å spise Jørgensen var så dårlig at han ikke kunne komme akterut og spise sammen med oss, men måtte få maten brakt til sin lugar.

Mens vi spiste fortalte Fossheim om hans og Sverdrups jakttur. Ren hadde de ikke set, derimot hadde de skut 5 Rapp-Gjæss, og dem var det vi hadde til aftens nu.

Mens vi sat å spiste fortalte jeg dem om hvor fæl jeg hadde syntes at Eskimoerne så ut . Jeg sa at jeg var nesten redd dem, så føle var de Ja sa Sverdrup , hvist de var så skitne at de Hansen blev redd deres utseende , så var de hvist ikke rare å se på, for jeg kjenner dem ikk e som den karen som skvetter strakst. Etterpå fortalte jeg dem om at jeg hadde funnet ut at det var meget lettere å fange Hvalross med motorbåt end med robåt og at jeg for ettertiden bare ville benytte motorbåten hvist jeg fik tillatelse til det av dem. Ja sa Sverdrup bare benyt den du , hvist du synes at den er mere hensiktsmessig for å fange med. Jeg bad da Fossheim om han ikke ville være med å se på neste gang vi drog avsted på Hvalrossfangst med motorbåten. For sa jeg med den båten tror jeg det ikkevar nogen fare ved å hive fast en Blåhval så stødig er den. -- De inviterer ikke mig og styrmanden sa Sverdrup. Jo sa jeg der er anledning for dere alle å være med, så skaff dere få dere en god "kjøretur" det lover jeg.--- Da vi hadde spist la vi planer for dagen efter. Jeg mente at de isen lå så langt fra land Sydover , så ville det være det mest hensiktsmessige og prøve på om vi ikke kunne komme oss runt Kap Searle. For efter draftet skulle der være enhel del små fjorde og en heldel øer der, og det var det beste tereng for Hvalrossen. Vi enedes om å gå Nordover, og styrmanden fik i oppdrag å ha skuten klar til avgang kl 6 neste morgen. --Så la vi oss. Da klokken var $\frac{1}{6}$ purret styrmanden ut , han hadde da lettet anker. Jeg bad ham bare og gå til jeg kom op. Da jeg kom op gik jeg i tønne, og da der var gåt en 2 timers tid så rundet vi Kap Searle. ---- Da vi kom runt så viste det sig at der var en hel del med små holmer, men det var mest på Nordsiden de lå. Der var en hel del drivis som lå mellem holmerne , og der var bra med Hvalross på isen. Da jeg hadde orientert meg lit, så gav jeg ordre til å stoppe. Derefter gik jeg ned og sa til Sverdrup at det var best å ankre ved de ytterste øerne , og så bruke motorbåten og begge fangstbåtene og fange med. Dette forslag syntes Sverdrup var fornuftigt , og vi ankret. Da vi var klar til å dra avsted og begynne å fange , sa jeg il Fossheim at nu kunne han være med hvist han hadde lyst. Ja sa han men jeg vil være på same båt som du er. Selvfølgelig sa jeg , for når du er der og hjelper mig og skyte ned , så skal det gå fort med fangsten. Fossheim blev da med og vi la iveri, vi hadde begge fangstbåterne på slep . Jeg satte kursen mot et flak hvor jeg så at der lå 5 digre rugger på, Fossheim var sammen med mig i forrummet , og jeg sa til ham at vi ikke skulle skjyde før vi var så nær at vi kunne kaste dem fast hvist vi bommet.- Dyrene lå og strakte sig og da de hørte motorduren så blev de vare , men da de ikke kunne se noget andet end båten som var Hvitmalt så la de sig ned i gjen. Da vi var omtrent en 8--10 meter fra dem så skjyt vi , og 2 av dem lå der. Strakst efter smalt det atter fra Fossheim og den tredje blev også liggende. Jeg havde i midlertid kastet fast de 2 som lå igjem på isen +Men før de rak og komme sig i vandet så hadde Fossheim skut den fjerde også. Den siste som vi hadde kastet fast var det en smal sak å få live av. Vi signaliserte da til båterne og de kom. Da de var kommet til oss , så fortalte jeg gutterne at nu var Fossheim blit en vældig Hvalrossjeger for av de 5 dyr vi hadde . Var det 3 som var blit expederet av ham. Fossheim var rent kry av sit held , og da jeg lovet ham flere slike anledninger før vi kom ombord, så var han borte i sin randsl og grov ----Og op kom der en av de traditionelle Wiskyflasker og den blev delt på oss 14 mand. Vi satte 9 mand på isen til og begynne å flå og så var vi avsted og drepte 3 andre som lå på et flak lit lengere borte . Disse tok vi og flådde , og da de andre var ferdig med sine dyr så hadde vi også fåddvore flådd. Jeg så at der lengere ind i isen lå masser av Hvalross, og så så jeg at der i mellem oss og skuten lå 4 stykker til , og jeg regnet med at fik vi dem også så hadde vi last på alle båterne . Vi fik imidlertid bare 3 av dem men det hviste sig at båterne da blev søklasket.

Hadde vi fåt den fjerde også så hadde ikke båtene maktet dem. Da vi kom ombord med lastede båter så roste vi alle sammen Fossheim for hans gode skytning. Jeg sa til Sverdrup at nu var fangsten bare lek når jeg hadde Fossheim med mig, for av de II Hvalrosser vi hadde, så hadde Fossheim tat livet av 7.--- Jeg sa g så at jeg ville være meget taknemmelig, om han for eftertiden når vi var i fangst ville være med mg i båten. For her hvor fangsten lå så spret, var det en stor fordel å kunne få livet hurtigt av dyrene. Ja sa Fossheim jeg vil gjerne være med hvist du synes at jeg er til nogen nytte. Og jeg er stolt av at jeg kan få lov til å bli med en sådan Hvalrosdreper som du er på fangst. Så blev det da til det at Fossheim skulle være med, når jeg fant det påkrævet.---- Jeg sa til gutterne at de måtte være snar å spise, for det så ut til å bli tåke og vi måtte klemme på for å få fanget flest mulig dyr før tåken kom.- Gutterne var villige og lovde og være snar. Og da jeg og Fossheim var ferdig med å spise, så var de allerede i båten og ventet på oss.-- Jeg vil til deres ros si at jeg skjeldent har hat folk med mig som har vært snarere og villigere til å arbeide end dem som var med oss på den tur. Det var flinke folk alle sammen. Jeg gikk op i tønne før vi rodde, og jeg så da at der stak sig en liten bay sydover. Og mit i bayen var der 2 små holmer, som hadde stoppet et dravisflak. På det flaket så jeg en 20 Hvalrosser som lå, og jeg så også at de t var mest HunHvalross, med unger som lå der. Jeg sa da til Fossheim at nu skulle han få sig en liten kjøretur. Du skal vel selvfølgelig til å skremme livet av mig sa han. Nei sa jeg det blir ikke det spor farligt. Gutterne sa og så at det ikke var farligt å sette fast Hvalross fra motorbåten. Men i de forbandede små fangstbåterne der var vi mangengang så redde at vi holdt på å dø. Fossheim blev da med og ro.-- Da vi nærmet oss isen så jeg at der var 3 Oxer blant dem. Jeg sa da til Fossheim at vi skulle forsøke å skyte Oxerne først, og prøve om vi kunne undgå å såre hoerne da de var meget lettere og sette dem fast i vandet. Hvist de ikke var såret. Vi fikk skut 2 av Oxerne, men de andre de jumpet uti. Nu viste jeg av erfaring at når hoerne hadde sine unger med så dukket de ikke svært dypt. Og somoftest kom de op i gjen nesten på samme plassen som de var dykket på. Jeg hadde sakt til Fossheim, at med det samme vi hadde skut så måtte han være snar og komme sig akterover i båten. For da ville jeg ha fremrummet for mig selv. Det gjorde han. Jeg hadde skjeftet 4 harpuner, og da dyrene kom op så satte jeg fast 3 stykker inden de fikk tid å dykke i gjen. Vi hadde 5 liner i båten, og jeg hadde bet gutterne om at de måtte ta med sig 2 stropharpuner fra fangstbåten før vi slapp den. Det hadde imidlertid alle glemt så jeg hadde nu bare 12 harpun i gjen. Da dyrene kom op så satte jeg fast 2 til. Nu hadde vi 2 fem dyr før båten, men hadde jeg havt stropharpunern så kunne jeg ha sat fast fem tiluten nogen risiko. Fossheim mente at det var fuldstendig nok med dem vi hadde. Men jeg var ikke riktig blid og det var ikke frit for at jeg svor lit på gutterne, for deres glemsomhet. Dyrene drog oss lystikt avsted og da sa Fossheim. Sunes du at det kunne ha gåt an og hat flere dyr fast. Ja hvorfor ikke sa jeg +Jeg ville meget hellere h at 10 dyr fast på denne båten end 4 på en av fangstbåterne. Vi tok da og skjøt alle 5 og så sløp vi dem til det flaket hvor vi hadde de andre 2 liggende, og der taljet vi dem op. Mens gutterne flådde tok jeg og Fossheim ogrodde på land på en av holmerne, på den største av de 2 som lå der. Da vi kom op på holmen så jeg at der var mange Hvalrosser på den andre siden, og jeg så også at der var en lun og god liten havn på sydsiden av holmerne. Jeg sa til Fossheim vi rør tilbake til isflaket og så tar vi motorbåten og går ombord i skuten med. Så tar vi skuten hit ind hvor her er en god havn, for jeg tror snart at vi får styggeveir. Fossheim var enig og vi rodde tilbake. Vi tok da motorbåten og gikk ombord. Da vi kom til skuten trodde Sverdrup at det var noget galt fat når vi bare var 3 mand som kom ombord.

Jeg beroliget ham med at der ikke var nogen fare på ferde. Da vi kom ombord forklarte jeg ham hvad jeg mente. Og da Sverdrup hørte at der var en god havn inne i le av holmerne så gav han strakst motøren ordre om å sette maskinen i gang. For han sa at han var også sikker på at det blev styggeveir og da var en god havn det beste man kunne ha. Jeg sa at blir der tåke så får vi gå på land og fiske Lax, for jeg har lakt merke til at der rinner 2 elver ned inne i bunnen av den bay som holmerne ligger i. Og jeg har forstått det slik at vi har Laxegård med oss. Ja sa Sverdrup vi har garn og er det som du siger 2 elver inne i bayen så kan du være sikker på at der er Lax i dem og da skal nok vi få tak på nogen av den. Det lover jeg dere. Motøren hadde nu fått fyr op og så tok vi og gik indovermot vore folk. Da vi kom op til dem hadde de enda 2 Hvalrosar i gjen å flå, men da der var blitt nok så tykk tåke så tok vi båtene på slep og gik op og tærneti le av holmerne. Klokken II var vi ferdig med å prekuvere vor dagsfangst, og da gutterne hadde hatt en anstrengend dag + Så bad jeg dem om å tærne ind så skulle jeg og styrmanden ta vakt om vakt. Nei sa Sverdrup, dere skal gå til køis alle sammen så skal jeg og styrmanden nok helle vakt. Vi sat da og pratet en stund om hvor heldig vi hadde vært som hadde funder oss en så god havn. Og jeg sa da til Sverdrup, at dag gjorde jeg en stor dumhet som ikke skal gjenta sig. Hvordan det? spurgte Sverdrup. Jo sa jeg. Jeg tok med mig motormanden og alle folkene og levnet dem ombord alene med en syk mand, det var ikke riktikt klokt gjort synes jeg selv. For tenk om der hadde blitt tåke i en fart, og etterpå storm så hadde vi sat pent i det. --- Nei sådane ting skal ikke skje mere det lover jeg. Å sa Sverdrup det var ikke så farlikt, for det var jo ikke så langt til båtene. Det kunne ha blitt farlikt nok sa jeg ishavståken den er ikke til å spøke med, den har tatt livet av mange den Sverdrup sa at hadde ikke han stolt på mig sa a hadde ikke jeg fått lov til å dra avgårde med alle mand. Og Fossheim mente at jeg ikke burde si at jeg hadde begått nogen dumhet, for han hadde fått det indtryk at alt jeg foretok mig var got overveiet. Så med det blev det. Vi gik da til køis. Styrmanden skulde ta første vakt til kl. 4, så skulle Sverdrup gå fra 4 til 6. --- Da vi blev purret ut om morgenen så viste det sig at tåken var like tet som da vi la oss, og vi gjorde oss da klar til å begynne å spekke. Mens vi sat og spiste frokost så kom vi til det resultat at Sverdrup og Fossheim og to av gutterne samt motøren skulle ta motorbåten og gå opi bayen for å se om der var mulighet for å få Lax i de elvene som kom ned fra høiden. Sverdrup ville apsolut at jeg også skulle være med og jeg lovde det. Jeg ville først ta mig en tur bort til holmerne for å se i været, og Sverdrup sa at det kunne jeg gjøre mens de ordnet med det vi skulle ha med på land. Jeg tok to av gutterne med og så for vi. Da jeg kom op på holmen var tåken lettet en liten smule, og jeg speidet efter det isflaket hvor vi hadde flådd de Hvalrosarne vi fik dagen forut. Jeg sa det da til sist det hadde drevet en del men var stanset mot den ene enden av holmen. Jeg fik da se det jeg hadde vente t. Der var 2 store Isbjørner som stod og rev og slet i de døde Hvalross-skrottene. Jeg sprang da strakst ned i båten i gjen, og sa til motøren. gå runt holmen i en H..... tes fart. Gutterne blev nyssjerrige og spurgte om hvad det var jeg nu hadde set. Dt får dere strakst se svarte jeg. Da vi kom så langt frem at vi fik isflaket klart av land, så sa motøren Se der Hansen der er noget kult som beveger sig borte på isflaket, Hvad er det. Det er Isbjørn det min ven sa jeg. Skal du kaste dem også fast spurgte han forskrekket. Nei de kærerne må nok få sig en kule sa jeg. Gutterne var aldeles stive av skrek men jeg sa at det ikke var nogen fare, og da vi kom passende nært så blev Bjørnerne redd og jumpet i sjøen. Det var ingen sak å forfølge dem med motorbåten og jeg jaget dem foran mig nesten helt til skuton, før jeg skjøt dem.

13 Kapitel

Vi utvider spiseseddelen til ogsaa a omfattet Lax.

De hadde ikke lagt merke til oss ombord, de var for optat med å spekke så da jeg kom til skuten kom Sverdrup og Fosheim og skulde gå ned i båten. Jeg bad dem da å vente lit til jeg hadde fått op på dek disse karene jeg har her. Dermed stak jeg båten så meget fra skuten at de kunne få se dyrene som lå i vannet. Da sverdrup fik se bjørnene sa han Har de nu vært å fanget i gjen Hansen, så ropte han til Fosheim kom hit å se her har Hansen fått tak i Bjørn. Da gutterne som stod å spekket hørte det så slap de sine kniver og kom til rekken for å se, og da de fik se Bjørnene som lå og fløt så blev det et skrål og et skrik uten like. For ingen av dem hadde set Isbjørn før. Det var bare Sverdrup og Fosheim som hadde vært med på bjørne fangst før. Jeg bad om å få klofallet og en god strop, å da jeg hadde fått det så fik vi hevet op dyrene på dek. Da vi hadde fått dyrene op så skulle vi jo flå dem, men ingen av gutterne kunne flå Bjørn. Jørgensen var imidlertid kommet op på dek og han tilbød sig å ta å flå dyrene, men jeg forbød ham å arbeide før han var blit helt frisk i gjen. Jeg har så forbandet god tid til å flå dem selv sa jeg for det er så tyk tåke at der er ikke tale om å kunne drive nogen slags fangst nu. Sverdrup sa at det kunne jeg gjøre så kunne vi indstille Laxefiskingen til vi var helt ferdige, og det var jeg enig i. Jeg tok 2 mand med mig og begynte å flå, nu er det å flå bjørn et vanskelig arbeid, for hvist man ikke er forsiktig så kan man skjære for dypt og resikere å få spolert hele skinnen. Og desuten skal klørne og hodet fülle med huden så de er på når dyret er flådd. Sverdrup og Fosheim tilbød sig og assistere under flåingen, og jeg tok da og skar op det første dyr og flådde ut for klørne, så overlot jeg det til Sverdrup, som fortsatte. Likedan gjorde jeg med den andre, og på et øieblik var vi ferdige med flåingen. Jeg tok å parterte kroppene og vi blev enig om at vi skulle ta bare stekerne av bjørnen, men koken ville at vi skulde ta alt kjøttet, han skulde male det op til kjøtkaker sa han. Jeg sa til ham at det behøvde han ikke for her blev altis kjøt å få tak i når tåken lettet. Han var enig og så kastet vi resten av Bjørn skrotterne på sjøen. Jørgensen ville apsolut ha den jobben å spekke av Bjørneskinnene for nu var han lei av å være arbeidsledig, og han mente at det var et lett arbeid. Jeg sa a dersom det var gott veir neste dag så skulle han få lov til det +Ellers ikke. Mens vi sat å spiste midag spurte fossheim mig om jeg hadde set Bjørnerne før jeg rodde om morgenen Nei sa jeg det var et lite gløt i tåken og av nysgjerrighet gik jeg på land på holmen Jeg trodde at der kanske kunne være nogen Hvalrosser i farvandet Jeg blev rent overrasket da jeg fik se Bjørnene for jeg har jo ikke set Bjørn førher og jeg hadde ikke trodd at her var bjørn. Ja sa Fosheim det må være en særskjilt lykke som følger dem Hansen. De fik øie på 2 Rensdyr dem skjøt de, siden har vi ikke set nogen flere. Så fik de øie på 2 Bjørner, dem blev ogsaa skut, og nu er der selvfølgelig ikke flere å få øie på av dem heller. Har du vært på Arraratda Noha slapdyrene ut av arken så hadde selvfølgelig alle dyr vært utryddet, slik ser det ut for mig. Vi blev enig om at selvom tåken ikke lettet, så skulle vi ta avsted på Laxefiske, vi kunne lete oss frem langs landet til vi kom til elvene. ---- Kl 4 la vi iver med motorbåten og en av Fangstbåterne og lette oss frem til vi kom til den første elv. Der gik vi i land og tok Laxegarnet med oss, mens vi sat på stranden og planla om hvordan vi skulle fiske på så ropte en av gutterne Se der svømmer en fisk og det holt stik, der var fisk i elven. Snart fik vi øie på flere stykker som svømte. Da vi så at der var så meget fisk i elven så var vi ogsaa klar over hvordan vi skulle fiske. Vi skulle benytte garnet som not. Vi tok Hvalrossliner og benyttet dem til "Notarmer", og så hev vi ut vort redskap I det første kast fik vi 9 fisk, men vi tok bare de 2 største resten slap vi ut i gjen da de var så småt vi ikke kunne benytte dem. Det neste kast gik det bedre med, vi forsøktenermere elvemunningen for der var det dypere vand og jeg var i båten og fugerte som "Notbas" som man kaller det for her hos oss. Jeg så at der var meget fisk i noten og deriblant en mengde store ogsaa. Jeg ropte da de halte at de måtte være forsiktigemed halingen for der var meget fisk i

Vi var bare 5 mand i båten men da vi fik noten til lands og de fik se hvor meget fisk der var i båten, så holt de sånt et leven at man got kunne tro at der var minst 50 mand. Da vi hadde fått noten tørket så begynte de å taksere hvor tung de største av Laxene var. Og der var mange meninger å høre, der var dem som anslog den største til å være 25 kilo, men det viste sig at da vi kom ombord og fik den veiet, så var den bare 11 kilo. Da svor gutterne på at vekten var rave gal. Det var to forskjellige sorter fisk i elven. Den fisk som var under 3 kilo var mager og tør, den lignet meget på Selen hjemme. Men den som var fra 4 kilo og opover den var fin og fet og var lik Laxen hjemme. I det kastet hadde vi fått 28 stykker derav var 12 over 5 kilo resten var små. Vi belavet oss på å ro ombord men gutterne ville at vi skulle fange mere, men vi gikk ut fra at der var nok fisk i elvene så vi kunne altis få tak i den senere hvist vi skulle behøve kostforandring. Vi rodde da ombord men tåken var like tet så vi kunne ikke ro benveien men måtte ro fremmed landet til vi fik øie på skuten. Da vi kom ombord blev kokken aldeles fortumlet da han fik se al den fisken vi hadde med oss. Han hadde den dag servert Renbif til frokost, Renstek til middag og nu hadde han ferdig Bjørnebiff til aftens og her kom vi anstigende med en liten båtlast med Lax. Nei nu måtte vi kasere Bjørnebiffen og ha stekt Lax i stedet til kvelds sa han. Ja sa Sverdrup hvist ikke kokken synes at det er fornye bryderi så skal vi gjerne vente på Laxen for den vil nok komme til å smake oss nu når vi ikke har hat fersk fisk på mange uker. Det skal være fort gjort sa kokken og så tok han en Lax på en 8 kilo og forsvant ind i bysen med den. Etterat vi hadde hat en komferanse med kokken om hvordan vor fisk best kunne opbevares blev vi enig om å ise den. Og kokken sa at dersom vi fik mere av den så kunne vi jo salte ned endel, og det alle beste hadde vært om vi hadde hat et røkeri på land da kunne vi ha hat ordentlig herre kost sa han. Men røketlaxen måtte vi nok vente nogen tid enda med til vi kom hjem for her høvde ikke riktig å anlægge et røkeri. Det blev nu storm og styggeveir i 4 døgn og vi drev i alle disse dager bare med laxefiske og vi fik en masse lax. Vi fylte det provisoriske ishus vi hadde på dek, og det som blev i gjen det saltet vi ned. Den 5 te dag lettet tåken og jeg tok og rodde bort til holmen og gikk op på den for å se om der var noget fangst å se. Jeg så endel Hvalross p/ isen, og jeg rodde da ombord og spurgte Fossheim om han ville være med så skulle vi ro og se om vi fik tak på nogen av de karerne. Fossheim var enig og vi la i vei, og om aftenen var vi ombord med 9 store Hvalross, som vi hadde fått. Den neste dag var der en hel vind av syd men da den løiet på efter middagen, så tok jeg motorbåten og gikk en tur, om aftenen var jeg ombord med 4 hvalrosser og en død Bjørn. Sverdrup hadde da vært på Laxefiske og fått 22 store lax.----- Den neste dag var det styggeveir i gjen. Det led nu utislutten av August måned og det begynte å bli nokså lange netter, og ret som det var så hadde vi små sneillinger. Vi blev enig om at vi skulle forsøke å ligge til mit i September måned før vi reiste hjem. Og det blev vi også for der var utelukkende bare styggeveir og storm helt til den 2 den September. Da fik vi got veir i gjen. Vi forlot da Kap Searle og gikk til Kap Broughton der var der 2 bayer eller fjore med en mengde små øer som lå runt omkring. Der gikk vi til ankers i gjen. Mens vi gikk indover bayen hadde vi set en hel del fangst men vi lot den være i fred, for vi ville ha oss en god havn før det blev mørkt så vi hadde ikke tid å hefte oss bort med å fange. Dagen derpå var det fint veir, vi rodde om morgenen, og var om kvelden ombord med lastede båter. den påfølgende dag var det atter snestorm og den vedvarte i 2 dage. Vi var på land og fisket lax mens det var stygge veir, og da været bedaget sig så var jeg atter avsted og fikk oss 4 Hvalrosser. Jeg var den dag på land og da fikk jeg øie på en Kutter som lå under lu land. Det så ut som om den var skrud fast i isen, Men da det begynte å mørkne så måtte vi ombord så jeg kunne ikke komme mig bortover og få undersøkt saken den dag.

Da jeg kom ombord fortalte jeg Sverdrup om at jeg hadde set en skute som lå fast i isen . Og vi bestemte oss for at vi skulle forsøke å komme os ombord i den den neste dag hvist det var got veir. Da vi tørnet ut neste morgen var det fint veir og vi drogavsted kl 7 Før vi nådde øen som jeg hadde vært oppe på dagen forut da jeg så skuten fik vi 2 Hvalross , disse slæpte vi med oss til øen og mens gytterne flådde dyrene var jeg og Sverdrup oppe og så efter om skuten var der fremdeles. Jo den lå på samme plassen. Vi bestemte oss for å gå bort til den for å få høre om den var i nogenslags nød eller om den manglet noget. Vå tok gutterne ombord og la ivei. da vi kom ganske nært den så vi at alle mand var i arbeide både på land og ombord. Og vi så også at det var den samme skut som vi hadde værtombord i borte i Davidsstrædet Da vi kom til skutsiden og folkene kjente oss i gjen blev der stor jubel ombord. De trodde at vi hadde forlis' vor skute og ikke hadde andet eend den båten vi hadde med oss. Den viåfarelsen kom de dog snart fra for Sverdrup fortalte at vi tvertimoi hadde trod at de lå fast og trengte assistangse. Engelsmanden fortalte at det bare var tre dage siden han var kommet under land. Han hadde nogle Eskimostammer som hvert år pleiet å selge ham sin fangst , og det var den han nu var kommet for å hente Han hadde enda 3 plasser til å anløpe så var han ferdig til å seile derfra Og det var for ham om å gjøre at det gik fort med indlastningen, for han var ikke dristig med været her oppe sa han. Han kunne forresten ikke begripe hvordan vi hadde kunnet kommeoss så snart ind til lands. Ja det kan vi takke den manden for som står der sa Sverdrup og pekte på mig. Ja den manden ville jeg gjerne ha hat ombord på min skute sa Engelsmanden Han er ubetalelig på en Ishavsfarer sa han. Ja det mener jeg også sa Sverdrup. Sverdrup spurgte ham om nårtid han var tenkt å seile hjem til England. Ånei sa skipperen med denne lille skuten legger jeg ikke ut på Noratlantern med på denne årstiden , det er der formye risiko med. Skal de overvintere da spurgte Sverdrup . Nei sa Engelsmanden, jeg seiler ned langs kysten til jeg finner en isfri havn der selger jeg fangsten og legger skuten op til neste vår så drar jeg ut i gjenpå nyt. Han fortalte oss om mange små skuter som var kommet bort på overreisen fra Grønland til England på grund av de voldsomme storme som blev når jevndøgnene kom. Han hadde mistet en bror av sig som var spurløst for svundet ,han hadd- hat en liten skonnert på 160 ton. Han spurgte da Sverdrup om han var tenkt på å gå til Norge med den lille skuten sin nu senhøstes. Ja sa Sverdrup det er jeg da riktignok tenkt på Og jeg påstod at med en sådan sjøskute som Hvalrossen var det ingen risiko å seile over have selvom det blåste aldrig så meget. Men denne min uttalelse fik jeg ta i mig i gjen siden det sørget Atlanteren for. Da vi var ferdig med vor visit og skulle dra avgårde i gjen så spurgte skipperen på Engelsmanden om vi ikke hadde lyst til å være med på en Laxetur . Han hadde en not på cirka 40 favner og han viste av en utmerket fiskeplass i nærheten av vor vi lå til ankers. Vi ville gjerne være med og så tok vi de 2 båterne hans på slæp og avsted bar det. Gud skal vite at vi fik fisk på et kast med noten tok vi de 2 store båterne hans aldeles lastet. Han ville nu at vi skulle forsyne oss med fisk men da vi jo hadde Lax nok ombord selv så tok vi bare av de største vi fant for å være helt sikker på at vi ikke fik forliite selvom vi hefte t en stund på over reisen Vi tok deres båter på slæp og gik ombord til deres skute med dem Så sa vi farvel og gik ombord til oss selv i gjen . På turen ombord fik vi 3 Hvalrosser så da vi kom tilbake hadde vi 5 dyr med oss. Den neste dag var det snestorm av N.O. og vi besluttet at vi skulle ta å begynne på hjemreisen. Jeg kan ikke nekte for at Engelsmanden hadde sat skrek i oss med sine fortellinger om stormerne i Atlanteren. Sverdrup ,styrmanden og jeg hadde da en liten komferangse om hvordan vi skulle indrette oss på overreisen. Vi bestemte da at alt som var i rummet skulle avstøttes forsvarlikt, endvidere fant vi ut at vi skulle lave to extra forstøtninger under deksbjelkerne , som hjelp hvist man kunne få en brekning. Endvidere skulle selve deksbjelkerne forsterkes.

Vi legger over Allauteren i rovt nattskaal

14 Kapittel

Vi drøftet alle de forholdsregler som kunne tenkes for å gjøre skuten så sjødyktig som mulig. Det som volte oss mest hodebrudd var hvad vi skulle gjøre med båtene. For dem var vi svært prakket med på overreisen især motorbåten som var så stor at den behøvde nesten hele den ene siden av skuten alene. Og vi var også overbevist om at det ikke gik an å ha båter i daviterne på overreisen. Sverdrup kom da med det forslag at vi skulle ta ut motoren av motorbåten og så skulle vi levne den og den ene av fangstbåtene i gjen for vi hadde jo nok med en båt på overreisen. Det forslag blev mottat med glæde av oss andre.

Den 16 de September begynte veiret å bli bedre og den 17 de om morgenen lettet vi anker og begynte på hjemreisen som blev en av de håreste reiser jeg har vært med på.-- Den 19 de var vi klar av isen og satte kursen for Kap Farvell. Vi paserte mange store isfjell som drev avsted med strømmen det er nogle farlige seilere å treffe på når det er storm og mørk natt. Den 21 fik vi en voldsom snestorm så vi blev nøt til å dreie på.

Vi lå pådreiet med sviktet storseil og stormklyver, og motoren var klar til start til enhver tid. I elvetiden om kvellen fik jeg mens jeg stod til rors se et stort isfjeld forut på le baug. Vi lå for styrbords halse og fjellet nermet sig med en uhyggelig fart. Det var min vakt og Sverdrup var tilkøis, så her var ikke annet å gjøre end å handle på egen hånd. Jeg sprang da akterover og slog full fart akterover i maskinen, Samtidig ropte jeg ned til Sverdrup at vi hadd et isfjell forut. Så sente jeg ned en mand for å purre ut frivakten og da de søvndrukne og halvpåklette tumlet oppa dekket så gav jeg ordre il å platte ned alle seil. Sverdrup kom også på dek i en fart og han spurgte strakstoom hvordan jeg så det an. Jo nu er vi berget sa jeg og nu ser det ikke så verst ut endskjønt vi har fåt en par brekninger og fåt rekken indslåt på en par steder. Men ellers går det got sa jeg. Da vi hadde gibbet var vi ikke mere end en kabellengde borte fra isfjellet. Frivakten blev oppe til det lysnet og da så vi at der var 4 store isfjeld runt oss. Jeg grøsser når jeg tenker på at vi ikke var langt fra døden den nat en oppe i Davids strædet. Da det lysnet av dag så lettet det også lit i snekovet så vi kunne fortset e vor kurs. Vinnen var fremdeles Nordost og det gjalt jo for oss om å komme forbi Kap Farvell så snart som mulig, for var vi først kommet så langt så var vi omtrent sikker på at vi ikke traf flere isfjell og dem var de farlikste for oss. Vi fortsatte hele dagen helt til det blev mørkt så dreiet vi på i gjen. Slik holt vi på til den 26 de September da var vi omkring 60 kvartmilen i sydost av Kap Farvell. Sverdrup ment ee at nu kunne vi være trygge for å møte flere isfjeld og kunne hvile i ro på vore frivakter å slippe å bli purret ut i eningen for å platte ned eller strekke på. Og nu kunne vi seile både i tåke og snetykke når bare veiret tillot det. Veiret var begynt å bli lit bedre så den 29 de September hadde vi alle seil til og motoren gik for full fart. Vinden var fremdeles nordost med en sver dønning fra sydvest. Den først Oktober gik vinden sydlig så det var neppe så vi lå an vor kurs som var sydost. På eftermiddagen fik vi en frisk bris av sydvest som utpå aftenen øket til storm. Klokken 6 om eftermiddagen måtte vi legge ind 2 rev i storseilet og to rev i mesanen. Sjøen begynte nu å anta voldsomme dimensjoner, men Hvalrossen klarte sig ganske got enskjønt den avogtil fik nogle mæse vaskere som brakte den til å skjelve i alle sine sammenføyninger. Hele natten måtte vi benyt e bølgedempere og de jalp jo ikke så lite på og ta makten av de største brekninger Vinden gik mere og mere vestlig ok økede stadig på. Klokken 10 om aftningen lenset Hvalrossen avsted som en damp for bare riggen. Vinden var da fult Nordvest og i midnats tider indså vi at vi ikke kunne greie å lense lengere for brekningerne vi fik ville begrave oss aldeles. Nu var spørsmålet greiet vi å dreie på eller hadde vi lenset for lenge. Her var det liv eller død det gjalt for det var et vovestykke å legge skuten tvers i disse fjell av sjø som ustanselig brøt indover skuten. I dette øblik tenkte jeg på hvad jeg hadd sakt til den Engelske skipper oppe i Baffinsbukten, og nu måtte nok vor opskrytte skute vise hvad den dudde til for nu gjalt det

Men noget måtte gjøres. Sverdrup og jeg hadde en liten samtale og da sa Sverdrup at dette går ikke lengere. Hvist vi lenser enda en stund så går Hvalrossen på botten med oss alle. Deri var jeg enig. Vi besluttet da at vi skulle forsøke å få skuten dreiet bi. Vi gjorde da alt klart til å dreie på. Først satte vi til sviktet storseil og så tok vi endel tomme sekke og helte petroleum på dem så de blev helt bløte av oljen. Disse plaserte vi så på yttersiden av skuten langs rekken for de ville ta kraften av de værste bræknings vi kom til å få, derefter blev lugars og kahyskapperne forsikret ved at de blev spikret provisorisk til. Så blev jeg og en av matrosene surret til roret, for der var ikkedet som kalles for rorhus i den tiden. To andre mand blev surret foryt ved spillet for de skulle stå der og pumpe ut petroleum når de største bræknings kom. Da alt var klart på dek kravlet de gjenværende av mandskap et som var på dek op i riggen, for der ville nok være vel meget sjø inne på dek til å opholde sig i når vi gik over stag. Vi som stod ved roret skulle passe på det rette øieblik til å dreie bi, og vi stod nu spent å ventet på et lite "gløt" i mellem sjøerne. Plutselig kom der 3 svære bræknings efter hverandre. Da min rorskammerat fik øie på dem sa han: Nei se de svære sjøerne som kommer der Hansen tror du vi klarer dem. Ja sa jeg vær bare rolig du og klar til å gi hart ror når jeg varsler. Jeg kan ikke nekte for at der var meget vand i de tre sjøerne vi fik på hinanden, men bølgedemperne og den olje som blev pumpet ut gjorde underverker. --- Da Hvalrossen hadde rettet sig i gjen så sjøen lit roligereut og jeg besluttet å vove forsøket. Vi grep begge i roret og gav hart Babord, og jeg bad min kamerat ved roret om at han måtte holle sig got fast for nu gjalt det. Da vi dreit på så det ikke lyst ut. Hvalrossen kom overstag men den fik et par svære sjøer som begrov oss i uhyre vandmasser, jeg tenkte ikke at den kom sig op på sjøen i gjen, men den var som sagt en god skute og småt om sen tømte den sig for vand og da var det værste overståt. Men vi var ikke kommet fra det uten men, mesteparten av rekken var forsvundet og alt som sjøen hadde maktet å bryte løs av sine surringer var gåt overbord, meningen av folkene hadde fåt noget skade. Da vi hadde fåt skuten dreiet bi og alt var i orden gik jeg og styrmanden ned for å få oss lit mat. Da vi kom ned så spurgte Sverdrup mig om hvordan det så ut oppe. Jo svarte jeg det gik fint å komme over med henne, og med untagelse av endel av rekken som er forsvunnet så er skuten i den beste forfatning og nu ligger den som en svane på vannet. Ja det var bra sa Sverdrup så kan man gå rolikt tilkøis for nu trenger vi lit hvile alle sammen. Da vi hadde fåt oss mat så skulle jeg gå til køis og ha frivakt til kl. 6 formiddag, men føren jeg la mig gik jeg og styrmanden op på dek for å se hvordan det gik. --- Da var sjøen så voldsom at vor lille skute som kun var 98 fot lang forsvant i "Andalene". Når vi var nede i en bølgedal så var det aldeles stille, men når så skuten kom op på bølgetopperne i gjen da var det umulikt å stå på dekket uten at man hølt sig fast. Jeg har aldrig i min levetid set slikt et hav. Jeg så at skuten klarte sig got og så tørnet jeg ind og la mig. Da jeg kom på vakt i gjen klokken 6 var stormen tiltat i stedet for å spakes, og styrmanden sa da jeg kom op: Dette er en veritabel Orkan for nu har han blåst sjøen slet. Og det var noget i det han sa vinden var da så fryktelig at den presset bølgerne ned de maktet ikke å tårn e sig op så sjø n blev nesten slet. Det var et skrekkelikt veir, men vor skute har klart sig hele natten uten at den har fåt en eneste skvæt på på dek sa styrmanden. Ja sa jeg, jeg kan ikke tro at stormen kan bli sterkere og vi var heldig som dreiet på i tide ellers hadde det nok gåt den gale veien med oss. --- Vi gik da i bysen og fik os en god kop kaffe som gutterne hadde kokt, og den smakte got. I 8 tiden var jeg nede og purret Sverdrup, som jeg altid brukte på min vakt. For i regelen pleiet vi å ta Lengdeopservationer i den tiden. Sverdrup spurgte da om hvordan vi hadde det. Jo vi har det efter onnstendigheterne nokså bra sa jeg.

Vi har nettopp hatt oss en opkvikkende kaffetår, og hvist de ønsker det så skal jeg hente dem også en tår i bysen sa jeg. Ja tak sa Sverdrup det vil jeg gjerne ha, men si mig nu først hvordan skuten greier sig nu. Jo den greier sig got enskjønt der blåser en vind som umulikt kan bli værre i styrke. Og styrmanden siger at vi i hele nat ikke har hatt en eneste brekning, og det kan vi takke vort ypperlige sjøfartøi for. For jeg er overbevist om at hadde det vært en annen skute som har hatt den på kjenningen som vi har hatt i nat så hadde jeg neppe hatt nogen kaffe å byd på, vi har nok vært gått "Nedenom" for lenge siden.

Jeg var da oppe og hentet kaffe i bysen for kokken var ikke kommet sig op enda. Og da jeg kom ned med den så spurgte Sverdrup mig om hvordan det var med Jørgensen. Han har det vist ikke rart sa jeg men forøvrikt har vi stadikt en mand til vakt over ham og vakten blir avløst hver time. Det er bra sa Sverdrup men jeg for min del tror ikke at Jørgensen har så svært lenge i gjen, han lever neppe til vi kommer til lands.

Han spurgte så om han behøvde fult oljehyre for å gå på dek. Jai sa jeg det tror jeg nok at de må ha Hvist de ikke resikerer å bli gjennembløt for sjørokket står over skuten hele tiden.

Jeg gikk da op på dekket og en liten stund efter kom Sverdrup også op. Han stod i kahyttskappen og talte med mig. De sa at det var bra veir oppe nu sa han. Men jeg synes ikke nettopp at man kan kalle dette veiret for gotman ser jo neppe skuten for sjørokk. Ja det er ikke noget å bry sig om sa jeg hovedsaken er at skuten nu ligger uten at man behøver hverken olje eller ander bølgedempere for å holle skuten oven vande.

Ja sa Sverdrup det er utrolikt hvormeget en sådan liten skute kan tåle av påkjønning, men så er jo denne skuten av den berømte Rednings-skjøitetype og den skal jo kunne bære sig i alle slags veir. Ja sa jeg den kan vel ikke få noget slags veir som blir værre end det vi nu har hatt over oss. Nei det tror jeg ikke heller sa Sverdrup.

Da Sverdrup skulle til å gå ned i gjen spurgte han mig om der ikke snart blev noget mat å få. Nei kokken nekter å gå i bysen i dag svarte jeg. Men jeg kan få en av gutterne til å varme lit Hermetik til oss. Det er bra sa Sverdrup vi kan da ikke sulte i hjel heller selvom det blåser lit. Jeg satte en mand til å lave mat og det varte ikke lenge så kunne vi sette os tilbords og spise. Det vil si de av oss som klarte å spise.

Fossheim lå tilsengs og var sjøsyk og Styrmanden ville heller ikke ha noget før til middag sa han. Jeg tror ikke han var riktig sikker for sjøverken han heller. Men jeg og Sverdrup vi satte i oss alt vi orket. Mens vi spiste tok vi og regnet ut hvor stor avdrift vi hadde i vakten og ligeledes i hvad retning vi drev i. Det stemte med det bestik som jeg og styrmanden hadde tatt kl. 6. Da vi hadde spist sa Sverdrup at jeg måtte varsle ham i II. tiden så skulle vi se om vi fikk en bredde oppservasjon, det lovd jeg å gjøre.

Jeg varslet Sverdrup i elvetiden som han hadde bet om, men stormen vraste fremdeles med uførbmindsket styrke og der var tet snekave så det var aldeles umulikt å kunne fåreta nogen peiling. Kokken lå fremdeles men mandskapet hadde tatt og lavet til en nogenlunde middag. Det var forresren nogle uforferdede karer når de bare fikk være på sjøen de så sig aldrig forbalte. Da jeg tørnet på vakt kl. 6 eftermiddag var vinden gått mere Nordlig og barometret var begynt å karre sig opover i gjen. Da kl. var 12 midnat, var vinden gått helt om til Nord men der var en slik voldsom dønning av N.V. at vi besluttet at ligge pådreid til det lysnet av dag enskjønt vinden hadde løiet av en hel del.

Da jeg tørnet ut kl. 6 haddede fyrt op i motoren og vinden var løiet av og var nu fult N.Ø. Vi stak sviktet ut av storseilet og gikk overstag for babords halser, og satte stormklyver og stagfokk til. Vi satte vor kurs S. Ø. og med nordvest sjøen til å skyve på bar det fort avgårde.

Kl. 7 viste vor logg at vi gjorde 9 mile, vi stoppet da motoren og stak ut tredje revet av storseilet og satte torepet mesan til. Vor kok var nu kommet sig på benene i gjen så kl. 8 var der en deilig varm frokost å få. Sverdrup var i sit vanlige gode humør over at det bar så fort frem med oss.

Vi mister Jørgensen, han dør

Han var fremme og så til Jørgensen men da han kom at sa han til mig Jeg tror ikke at vi klarer å holle liv i Jørgensen til vi når Sjetland det skal i allefall got gjøres. Men vi får selvfølgelig håpe det beste Stormen hadde nu løiet så meget av at vi kl. 12 middag gik med full storseil, klyver, stagfokk og torevet mesan. Og hvalrossen ruslet avsted med sine 9 knop. Da jeg tårnet på vakt kl. 6 var alle seil sat og motoren gik for full speed. Vor gode ven kokken var da i full sving med stekepannen for mandskapet hadde tat op en av lukerne forut, og hadde fåt tat op lit iset Lax som vi hadde nik av. Kokken sa at nu skulle vi få ta i gjen det vi hadde tapt i styggeveiret, og han holt ord. Der var flere re ter mat på bortet, ja der var sogar en flaske Akkevit som Fossheim hadde tryllet frem. Og som vi spiste ---- Men så var det jo hele 3 døgn siden vi hadde fåt noget skikkelikt stel, så ingen skal bli forundret over at vi gjorde maten all øre.

Jørgensen var fremdeles like dårlig, men vi hadde det håp at skuten skulle nå Sjetland mens han var i live. men det blev det ikke noget av Nat til 9 de Oktober var det fint klart veir og ganske stille. I 10 tiden bad Sverdrup mig ned i kahytten og sa. Det er fryktelig hvor Barometret har falt i den siste timen. det er snart like laft som det var i den siste kulingen vi hadde. --- Ja men det ser ikke ut til at der skal bli nogen storm i nat sa jeg. Vi gik da begge op på dekket. Himlen var aldeles klar og fin ikke en sky rørte sig. Nei sa jeg denne gangen er det nok barometret som er blid tummelumsk sa jeg. ---- Å sa Sverdrup bare vent du den kommer nok. --- Og han hadde ret den gamle. For da klokken var 2 på natten lå Hvalrossen atter for sviktede seil. Vi var i centrum av en hvirvelstorm, som begynte med S. V. og regn og ente med N. Ø. og svære haglbyger. Men den var ikke langvarig den kulingen da uværet hadd raset i en tre timer stilnet den like plutselig av som den kom. Da jeg kom ned i 2 tiden på natten, kom den matros som hadd vakt på Jørgensen og sa, Jeg tror Jørgensen er død, for han er blit så stille. Jeg gik da ind i Jørgensens lugar som var ved siden av min, og jeg undersøkte både puls og hjerte men der var ingen håp mere. --- Jørgensen var død. --- Jeg gik da og fortalte Sverdrup at nu var Jørgensen ikke blant de levendes tall lengere. og Sverdrup var selv inne i lugaren og undersøkte ham. Men det hjalp ikke. Vi purret da kokken som lå i ame lugar og han flyttet ind i mandskaps lugaren. Da jeg kom på vakt var alle seil sat, og motoren gik for full fart.

Vi satte kursen for Fæhild, for Sverdrup bestemte at veiret tillot det så skulle vi gå ind til Sjetland å begrave ham der. Hvist vi rak dit inden 3 døgn. Vi lavet en kasse og satte liket i efterat vi hadde vasket og stelt det, og så satte vi det i rummet. Dette var Onsdag og vi gjorde beregning på at vi skulle være på Sjetland til Lørdags. Veiret var fremdeles fint og Fredag aften fik vi Fæhild fyr i sikte Kl. 7 Lørdag morgen ankret vi i Lervich, med flagget på $\frac{1}{2}$ stang. Havnelødsen kom ombord og han og Sverdrup blev enig om å legge til enk kai med skuten til begravelsen var overståt. Og dette blev strakst gjort Jeg blev med Sverdrup for å få tak i kiste og liktøi. og vi gik til konsulen og han var behjelpelig med å få alt i orden så vi kunne ha begravelsen kl. 2 eftermiddag. Hle fisker flaaten var i havn der laa en del norske baater som offik flage på $\frac{1}{2}$ stang. Og straks efter var hele havnen flagsmykket. Kl. 2 var der samlet flere hundrede mennesker på kaion, som var med å fulgte Jørgensen til hans siste Hvilested Da begravelseb var over gik vi ombord i gjen. Jeg fik da ordre av Sverdrup at jeg skulle ta å føre Hvalrossen til Norge. Han og Fossheim skulle reise hjem med dampskib om aftningen. Jeg ville selvfølgelig at styrmanden skulle føre skuten hjem, men det nyttet ikke å argumentere med Sverdrup. Når han hadde bestent noget så stod det ved makt. Jeg fik endel penger av Sverdrup som jeg skulle dele ut på mandskapet og så sa han at vi kunne ligge over Lørdag dervså kunne mandskapet få hvile sig ut efter de strabadser de hadde hat de siste døgn. Jeg og styrmanden fulgte så Sverdrup og Fossheim ombord i dampskibet de skulle reise med, og Sverdrup bad meg om å telegraferere hvist vi gik i havn før vi kom til Kristiania.

Da vi hadde fulgt Sverdrup avsted, gik jeg og styrmanden op i byen for å se es om, Der var et deilikt veir og da vi kom op i byen så traf vi våre gutter som hadde fått humøret op på toppen. Da det var så got veir var jeg tenkt på å stikke til sjøs Søndag, men da Sverdrup hadde sakt at vi kunne ligge til Mandag så lot jeg gutterne ha fri hele Søndag. Tidlig Mandag morgen tok vi løst fra Lervich, og vi var heldig og hadde fint veir hele tiden over Nordsjøen, og ankret i Kristiania Fredag aften Sverdrup kom da ombord og sa at vi skulle mønstre av Lørdag, men han sa at jeg måtte bli i Kristiania til huderne var opveiet og saltet for lagring. Jeg hadde selvfølgelig mest lyst til å reise hjem men Sverdrup fik mig overtalt til å være der til alt var klart. Det tok 5 døgn. Jeg hadde i de dagene mange tilbud om å ta skute å føre på Hvalross fangst i Davidsstrødet neste år. For Sverdrup hadde selvfølgelig git mig de beste anbefalinger som man kunne få.---- Jeg blev blant andet tilbudt den største og best utrustede selfangerskute som gik ut fra Norge på den tid. Det var Eklipse av Kristiania, en stor Stimbark som gjorde sine 9 knobs fart. Jeg blev enig med Disponenten om part og hyre, og jeg tok skuten året efter.-- Vi hadde en pen fangst det år og alt gik bra på turen. Det eneste som var å bemerke var at mens vi var på fangst felte gik der en avis-artikkel gjennom alle landets aviser om at Eklipse var forlist med mand og mus. Enda hadde vi ikke vært på de trakter hvor man sa at vi var forliste på. ----- Året efter altså i 1912 var jeg tilbudt skute fra ~~ngxxx~~ England men jeg lå da i giktfeber og måtte si fra mig skuten. året 1913 hadde jeg skute fra Hammerfest i Vesterisen og i 1914 blev jeg tilbudt plads med Kaptein Otto Sverdrup på en Undsetningsexpedition til Sibiria. Jeg skulle tjenestgjøre som Islods.

Jeg vil bemerke at "Hvalrossen"⁶⁹ som jeg var med i året 1910 kom bort med mand og mus i året 1913. Den gik fra Kristiania med 16 mands besetning i April måned. Og siden har der ikke spurgtes noget fra skuten den forsvant uten at der fantes et eneste spor efter den, som kunne gi nogen slags formening om hvordan ulykken er hent.-----

69

77

Hammerfest den 16. januar 1932.

Major
Hr. ~~Obst~~ Isaksen,

A s k .

Deres 2 tilsendte bøker er med takk mottatt, og likeledes har jeg fått tilbakesendt mitt manuskript fra Gyldendals forlag med anmodning om å få en forfatter til å gjennomgå min bok for rettelse av de forskjellige feil, og der er da alle chancer tilstede for at den kan bli utgitt i nær fremtid.

Under henvisning til mundtlig konferance med Dem her i byen om dette, ga De mig løfte om, at De på alle måter ville være mig behjelpelig med å få denne bok utgitt. I forbinnelse med nævnte samtale snakket vi også om at jeg skulle skrive en bok til.

Før jeg går igang med arbeidet av denne, vil jeg høfligst anmod Dem om å være mig behjelpelig med å få fatt i en, der vil å kan påta sig arbeidet med å gjennomgå min første bok å foreta de nødvendige rettelser av denne.

Jeg har påbegyndt min annen bok om de 3 undsetningsekspedisjone og såsnart jeg har mottatt Deres svar på foranskrevne vil jeg fortsette arbeidet med denne.

Imøteseende Deres ærede svar gjerne snarest tegnes

Ærbødigst.

Gjippe Ole S. Hansen

Filsch. Ole S. Hansen
10/2 33.

